

INSPECTORATUL
ȘCOLAR
JUDEȚEAN
TELEORMAN

”Educația este ceea ce supraviețuiește după ce tot ce a fost învățat a fost uitat.”

Burrhus Frederic Skinner

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

*Publicație periodică a Casei Corpului Didactic Teleorman
Ediție specială dedicată Simpozionului Regional
„Lăsați copiii să vină la Mine”*

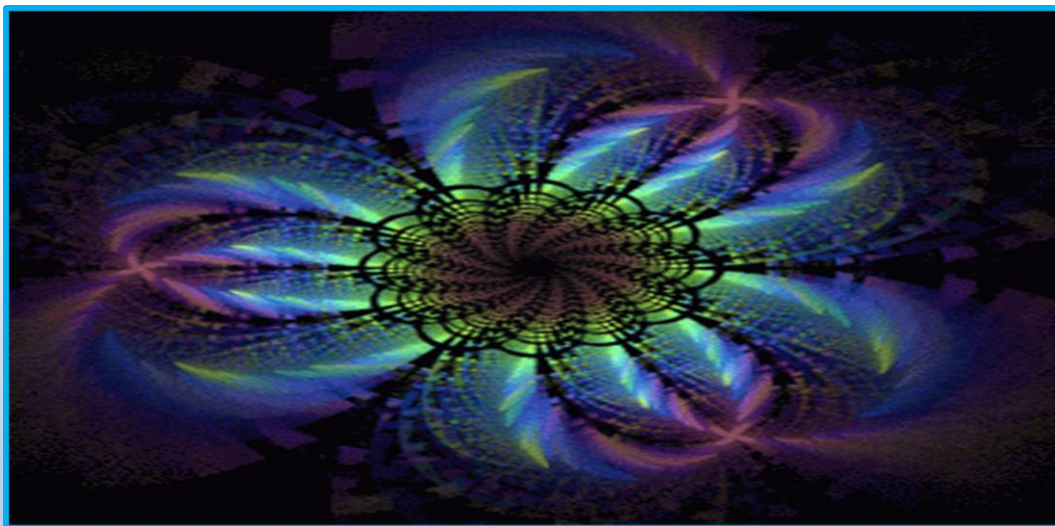
Ediție on-line

ISSN – 2558 – 8893

ISSN – L 2558-8893

Nr.16
Aprilie 2021

2021

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN

Strada Carpati nr. 15; Alexandria, cod: 140059

TEL: 0247/315636; FAX: 0347/407064

E-mail: ccd_tr@yahoo.com

Site: <http://ccd.isjtr.ro>

**Creativitate și inovare
didactică!**

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN
propune cadrelor didactice și personalului didactic
auxiliar să-și facă cunoscută activitatea în
filele revistei noastre.

”ÎMPREUNĂ PENTRU UN NOU ÎNCEPUT!”

ECHIPA DE REDACȚIE A REVISTEI

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Director

Prof. Marinela IANA

Comitet științific:

Prof. dr. Valeria GHERGHE

Prof. dr. Ileana GURLUI

Prof. dr. Alexandra NEGREA

Redactor șef:

Prof. Marinela IANA

Colectivul de redacție:

Prof. metodist Ionuț BOLOG

Prof. metodist Nicoleta CRĂIȚĂ

Prof. metodist Ștefan Florin IANCU

Informatician Mariana POPA

Economist Adina CONSTANTIN

Secretar Loredana COMAN

Tehnoredactare computerizată

Informatician Mariana POPA

Revista ***CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN*** a fost editată conform
Regulamentului de organizare și funcționare a Casei Corpului Didactic, aprobat prin
Ordinul Ministrului Educației și Cercetării Nr. 4713 din 23.08.2010.

Responsabilitatea afirmațiilor conținute în materialele publicate revine în totalitate
autorilor.

Revista „Caleidoscop didactic teleormănean” a luat naștere din dorința de a populariza experiențele bune din domeniul educației, dând libertate educatorului să abordeze aspecte și teme din teoria educației, management, curriculum școlar, educație permanentă, consiliere și orientare.

Revista va acoperi dorința cadrelor didactice teleormănene interesate de promovarea unor lucrări metodice și științifice dar mai ales interesate de redobândirea imaginii școlii teleormănene în comunitate.

Educatorul, joacă rolul de model în comunitatea școlară și-și axează preocupările pentru realizarea de demersuri didactice adaptate și flexibile la nevoile beneficiarului direct „Măria sa Elevul”.

Diseminarea și popularizarea experiențelor personale și profesionale, rezultate la concursuri și olimpiade școlare îmbogățesc fondul generator de idei, de modele inovative și exemple de bune practici din sistemul de învățământ.

Revista se adresează tuturor specialiștilor în științele educației și în domenii conexe, personalului didactic și didactic auxiliar din învățământul preuniversitar, tuturor celor implicați în sistemul de învățământ din România.

Prof. Eliza Marinela Sotirescu

CUPRINS

„Activitate extracurriculară-Tradiții și obiceiuri de Florii și de Paști”	Carabă Valeria-Georgiana	5
„Mediul familial și importanța lui în educarea copilului”	Chiper Ionuț Alin	7
„Mai aproape de izvorul vieții”	Marinescu Gabriela Antoaneta	9
„Aspectul eshatologic al educației”	Stancovici Lazăr	10
„Paștele la români”	Chirescu Iolanda-Loredana	12
„Credința darul cel mai de preț”	Tăiatu Lăcrămioara	14
„Cuvânt către tineri”	Ștefan Dana Iuliana	16
„Despre Paște-ce semnificație are cea mai mare sărbătoare a creștinătății”	Păun Silvia	18
„Despre sărbătorile pascale”	Bancu Claudia Adriana	20
„Educația religioasă în învățământul primar”	Măldăeanu Mirela	22
„Paștele sărbătoare a creștinătății”	Ilie Eugenia	25
„Biserica și rolul ei în viața copilului”	Ionescu Mihai	27
„Biserica și copiii noștri”	Ionescu Florența	28
„Învățarea timpurie a valorilor”	Ciupitu Cătălina	30
„Paștele-Sărbătoarea bucuriei”	Iana Marinela	31
„Lăsați copiii să vină la mine”	Roșioru Robert Mugurel	33
„Mântuitorul și copiii”	Viezuianu Dana	34
„Obiceiuri românești de paște”	Mihalache Diana Maria	37
„Pedagogia iubirii domnului Iisus Hristos pe înțelesul copiilor”	Mircea Costel	39
„Învierea Domnului-lumina lumii”	Bolog Ionuț	40
„Paștele la români”	Preda Mirela Violeta	42
Proiectul educațional „Credința și copiii”	Oțlea Mihaela	44
„Paștele în lirica românească”	Bozeanu Mariana	47
„Ora de religie-un complex de spiritualitate”	Filip Daniela	48
„Copilul împreună cu Hristos pe drumul mântuirii”	Tunaru Mariana	50
„Repere în educația religioasă”	Bradea Lucia Corina	52
„Sărbători la români”	Stoica Cornelia Daniela	53
„Sărbători românești”	Grigore Adelina Eliza	54
„Slujire și sfințenie, astăzi”	Popa Edvica	57
„De paști”	Dinu Caliopi-Alina	59
„Săptămâna Patimilor”	Popa Mariana	60
„Sărbătoarea învierii prin ochi de copil”	Iancu Ștefan	61
„Paștele la români”	Crăiță Nicoleta	62
„Sărbătoarea Paștelui la români”	Ciofalcă Mihaela	63
„Tradiții pascale Muntenia, Oltenia, Transilvania, Moldova”	Peșă Cătălina	64
„Educația religioasă împărtășită copiilor”	Tatu Aurora Claudia	66
„Paștele la români”	Socol Violeta	67
„Tradiții pascale românești”	Streche Delia Ionela	69
„Învierea Domnului”	Marcu Dragoș	70

Activitate extracurriculară – Tradiții și obiceiuri de Florii și de Paști

prof. Carabă Valeria-Georgiana
Colegiul Tehnic „Mircea cel Bătrân”, București

Problematica educației dobândește în societatea contemporană noi conotații, date mai ales de schimbările fără precedent din toate domeniile vieții sociale. Accentul trece de pe informativ pe formativ. Educația depășește limitele exigențelor și ale valorilor naționale și tinde spre universalitate, spre patrimoniul valoric comun al umanității. Un curriculum unitar nu mai poate răspunde singur diversității umane, iar dezideratul educației permanente tinde să devină o realitate de necontestat. Astfel, fără a nega importanța educației de tip curricular, devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilite în formarea personalității tinerilor.

Complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare. Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual. Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează, pozitiv sau nu, asupra dezvoltării elevilor.

Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă, căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare a activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând, astfel, o atmosferă relaxantă, care să permită stimularea creativă a elevilor. Diversitatea activităților extrașcolare oferite crește interesul copiilor pentru școală și pentru oferta educațională.

În zilele de 2 și 3 aprilie 2020, am organizat împreună cu elevii clasei a IX-a activitatea cu tema „**Tradiții și obiceiuri de Florii și de Paști**”. Activitatea s-a desfășurat online, pe platforma Cisco Webex, și a avut ca scop dezvoltarea afectivă a personalității elevilor prin educarea laturii moral-creștine, cunoașterea, păstrarea și promovarea valorilor tradiționale legate de sărbătoarea *Floriilor* și cea a *Sfintelor Paști*.

Au fost prezentate materiale PPT, prin care s-a evidențiat importanța celor două sărbători: **Floriile**, care simbolizează intrarea Domnului în Ierusalim, și **Sfintele Paști**, când se sărbătorește Învierea Mântuitorului.

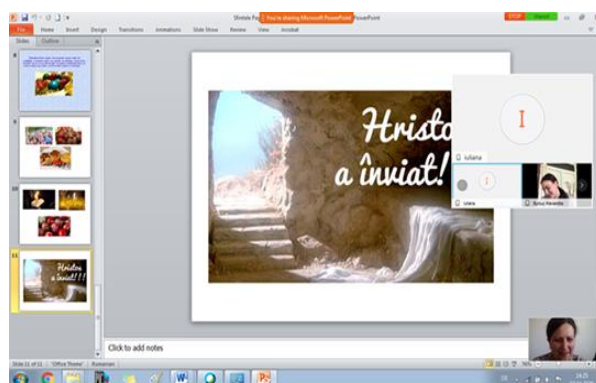
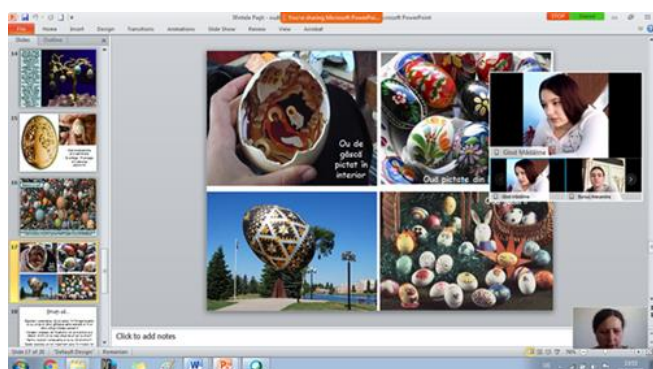
Elevii au prezentat tradiții și obiceiuri - de Florii și de Paști - atât din diferite zone ale țării, cât și din diverse țări.

Mai mult, aceștia au recitat poezii care aveau ca temă cele două sărbători, apoi au selectat din fiecare poezie câte două versuri, pe care le-am integrat, aleatoriu, într-o **Poezie-mosaic**.

Să strigăm cu toții,
Ciocnim ouă roșii
Cu adevărat
Hristos a înviat!

Câte unul încetișor
Le așază binișor
Printre firele de iarbă,
Dar încet, să nu se spargă.

A sosit un iepuraș
Cu sfială-n ochi și-n pași
Și la masă ciocnesc astăzi
Toți copiii cei cuminiți,
Ouă roșii și peștrițe,
Cu iubiții lor părinți.

MEDIUL FAMILIAL ȘI IMPORTANȚA LUI ÎN EDUCAREA COPILULUI

**Diac. Prof. Chiper Ionuț Alin,
Școala Gimnazială „G. Bacovia” Bacău**

Societatea românească face eforturi semnificative de realizare a unei reforme reale în toate domeniile ei componente, în guvernare, în administrație, în medicină și în învățământ, care are un loc semnificativ.

Reforma în învățământ a fost demarată pe mai multe planuri: înlocuirea programei și a obiectivelor; reconsiderarea și restructurarea conținuturilor; introducerea mai multor manuale alternative; restructurarea anului școlar; introducerea unui nou sistem de evaluare; și nu în ultimul rând revizuirea sistemului de relații care se stabilesc între factorii educaționali: familie, școală, societate.

S-a impus utilizarea unui sistem de relații democratice, prin adoptarea unei noi poziții față de elev și pe flexibilitatea tuturor actorilor educației. De aceea este necesară asigurarea unei depline unități de acțiune a tuturor factorilor educativi: școala, familia, Biserica, Statul ș.a.

Deși școala este factorul de care depinde în mod cel mai mare educația copilului, nu trebuie ignorat rosturile familiei în această conlucrare. Școala și familia sunt două instituții care au nevoie una de alta; iar prin coparticiparea Bisericii devine treimea pe care se sprijină crezul educativ eficient. Influențele lor trebuie să fie simultane de la o anumită vârstă și complementare.

Dar prima forță educatoare a omului este familia. Mediul familial îl satisface pe copil în măsura în care răspunde trebuințelor sale elementare, adică în măsura în care este un mediu afectiv și protector, dubla condiție indispensabilă pentru dezvoltarea copilului.

Însuși Ioan Gură de Aur este dator în cea mai mare parte familiei, atât pentru formația lui religioasă cât și pentru orientarea intelectuală. Pentru a reuși în demersul propus, acțiunea educației trebuie să înceapă cât mai timpuriu, încă din fragedă pruncie. Deprins de mic „așa va rămâne și când se va face mare; ca și copacul pe care, de-l va îndrepta cineva când e mlădiță rămâne drept, iar de-l va strâmba când se va întări nu se va îndrepta ci se va frânge.”¹

Părinții reprezintă primii mentori reali în viața copilului, ei furnizându-i primele repere de orientare în lume, primele informații și învățături despre lucrurile și fenomenele din natură și din societate, primele sfaturi, norme și reguli de conduită. Părinții trebuie să își asume creșterea și educarea copiilor. „Părinte nu e acela care îl naște ci care îl educă”, iar „dacă-ți iubești copilul, arată-l o prin educația care i-o dai.”²

În secolul I, importanța educației, este arătată de scriitorul Plutarh, în cartea *Scrieri Morale-Moralia*, în capitolul despre educația copiilor: „Cu toate acestea, mulți tați (părinți) merg atât de departe în dragostea lor pentru bani, dar și în animozitatea față de copiii lor, încât pentru a evita să plătească o taxă mai mare (pentru studiu), ei aleg ca profesori pentru copiii lor, bărbați care nu valorează nici un ban - căci ignoranță, este destul de ieftină. De aceea, Aristipp nu într-un mod elegant, dar foarte inteligent, a muștrătat un tată lipsit de minte și de sens. Pentru că, atunci când un bărbat l-a întrebat ce taxă ar trebui să-i plătească pentru educația copilului său, Aristipp a răspuns: *O mie de drahme*; dar când celălalt a exclamat: *Cerule mare! Ce cerință excesivă! Îmi pot cumpăra un sclav pentru o mie de drahme*, replică Aristipp, *Atunci vei avea doi sclavi, fiul tău și cel pe care îl cumperi*. Și, în general, nu este oare absurd ca oamenii să-și obișnuiască copiii să-și ia mâncarea cu

¹ Teodor Zizis, *Creșterea copiilor după Sfântul Ioan Gură de Aur*, în Revista „Tabor”, anul IV, nr. 5, 2010, p. 9.

² Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre feciorie, Apologia vieții monahale, Despre creșterea copiilor*, Ed. IBMBOR, București, 2007, p.400.

mâna dreaptă³ și, dacă cineva își întinde stânga, să-l mustre, și totuși nu chibzuiește că el are nevoie să audă cuvinte de instrucție corecte și concrete?”⁴

Realitatea ne-a dovedit că nu toate familiile sunt dispuse să-și îndeplinească consecvent responsabilitățile educative față de copii, acuzând lipsa de timp, de bani, sau datorită grijilor vieții zilnice, minimalizând astfel rolul de factor educativ. Alte familii, deși doresc să asigure educația corespunzătoare copiilor le lipsesc pregătirea psiho-pedagogică, experiența.

De aceea, limitările venite din partea familie, în ce privește această experiență didactică, trebuie să facă loc unei autorități mai mari, a școlii. Rolurile se pot împleti fără a perturba reciproc autoritatea, cu este cazul lipsurilor financiare, ce pot fi suplinite de bursele de studiu. Dar motivarea învățării trebuie să vină concomitent de la ambele surse.

Fără îndoială este necesar un adevărat parteneriat, așa cum se precizează în *Rolul parteneriatului profesori-diriginți, părinți, elevi în creșterea calității procesului educativ*,⁵

Cu toate acestea familia în care se naște copilul mai are un rol deosebit, acela de a înzestrează pe copil la momentul nașterii cu anumite capacități biologice (moștenire genetică). Deși cercetările vizând ereditatea umană, au o istorie relativ scurtă și o specificitate aparte (date fiind limitele etice ale experimentelor genetice), câteva aspecte se impun a fi subliniate. Rolul eredității nu se exprimă în aceeași măsură în diversele aspecte ale vieții psihice: unele poartă mai puternic amprenta eredității - temperamentul, aptitudinile, emotivitatea, patologia psihică iar altele mai puțin - atitudinile, voința, caracterul etc.;⁶

Familia exercită o influență deosebit de adâncă asupra copiilor. Părinții furnizează „zestrea genetică”, iar familia creează condițiile dezvoltării fizice, emoționale, intelectuale și modelează caracterul copilului, simțul moral, estetic etc. O mare parte dintre cunoștințele despre natură, societate, deprinderile alimentare și igienice, atitudinile față de viață, modelele sau obișnuințele de comportament, copiii le datorează educației primite în mediul familial. De aceea, familia este instituția fundamentală în toate societățile.

Rolul familiei este foarte important în ceea ce privește dezvoltarea copilului, din punct de vedere fizic, intelectual, emoțional, moral sau caracterial și spiritual-estetic.

Însă pedagogia contemporană nu ia în considerare educația religioasă, idealul ei nefiind mântuirea omului, ca în pedagogia creștină ci mai mult o perfecționare intelectuală. Acest ideal este subiectiv, ținând mai mult de aspirațiile fiecărei persoane în parte, iar realizarea lui devine deseori o utopie. Sfântul Ioan Gură de Aur, ce dorea ca viața veșnică să fie introdusă în ecuația educație, a venit cu două principii cu totul creștine: principiul eclesiocentric și principiul hristocentric. Adică Biserica și Hristos sunt centrul de greutate în jurul căreia gravitează tot, sunt temelia pe care se poate construi viitorul om.⁷

În concluzie, rolul parteneriatului între școală și familie, este acela de „transformarea copiilor, în elevii ce devin ei înșiși contribuitori la autoformarea și construcția propriei personalități, contribuție care asigură, fără îndoială, o reușită mai mare procesului educativ. Adăugarea lor ca agenți activi sau ca parteneri capabili de evaluarea actelor și comportamentului personal, în familie, școală și societate constituie, credem noi, una din cele mai productive concluzii ale studiilor realizate până acum de colectivul de cultură, educație și identitate națională, din Institutul de Sociologie al Academiei Române.”⁸

³ Bunele maniere ale vremii prevedea că este obligatoriu să mănânci cu mâna dreapta, deoarece stânga era folosită pentru necesitățile fiziologice.

⁴ Plutarh, *Moralia*, Translate by Frank Cole Babbitt, University Press ; London, 1993.

⁵ Petruș Alexandrescu, *Școala Românească, încotro?*, Ed. Paralela 45, Pitești, București, 2004.

⁶ Andrei Cosmovic, Luminița Mihaela Iacob, *Psihologie școlară*, Ed. Polirom, Iași, 1998, p. 27.

⁷ Conf. Univ. dr. Carmen-Maria Bolocan, *Principiile didactice moderne în opera hrisostomică*, în „Revista Teologică”, nr.2/2008, p. 72-87.

⁸ Petruș Alexandrescu, *Rolul școlii și al familiei în educația tinerei generații, în orizontul integrării europene*, în „Revista Română de Sociologie”, serie nouă, anul XVII, nr. 3-4, București, 2006, p. 363-364.

Dacă una din aceste roți nu funcționează corect în angrenajul educațional, atunci copii sunt cei care vor avea de suferit.

MAI APROAPE DE IZVORUL VIEȚII

**Marinescu Gabriela Antoaneta, profesor de religie
Școala Gimnazială Nr.1, Râmnicu Sărat**

Anul 2020 ne-a scos din inerția în care ne aflam, ne-a răcorit cu un duș rece, ne-a schimbat direcția și sensul de mers și ne-a învățat să privim din mai multe unghiuri lumea, existența, educația...ne-a trezit dintr-o somnolență, dintr-o stare de comoditate. Am regândit lucruri, acțiuni...am acceptat noi reguli dintr-o anumită decență. Am aplicat felurite terapii, am încercat să ne protejăm pe noi, dar mai ales pe copiii nostri.

A urmat un fel de școală, un fel de vacanță, a început iarăși școala....dar, nu oricum: fără zâmbete, fără dicție, fără vlagă, fără aer. Am fost tentați, unii am și făcut-o....L-am înlocuit pe Dumnezeu cu altceva. Dumnezeu în viziunea unora nu mai avea putere, nu mai era Stăpînul vieții. Apăruse ceva „fabulos” care decidea destinele omului. Bieții de noi, să devenim temători în spații sacre, să ne gândim că Cel ce este Izvorul vieții, al sănătății, ne poate fi dușman sau ne poate îmbolnăvi.

Se apropia Crăciunul...un telefon a avut rolul unei alte cugetări....o elevă, apoi s-au adăugat și altele care m-au sunat să mă întrebe: cum, noi nu facem nimic în așteptarea Crăciunului? Atunci am văzut în sufletele curate ale copiilor inexistența temerilor adulte. Luându-mi energia și entuziasmul din dorința lor, am programat împreună cu preoții din parohia cu care colaboram, felurite activități pe perioada Postului Crăciunului, așa cum eram obișnuiți.

Sub denumirea de „Dăruind, vei dobândi!”, grupul catehetic a desfășurat în spațiul sacru al bisericii pregătirile pentru Nașterea Domnului: acțiuni filantropice, colecte, confecționare de ornamente, felicitări pentru bucuria enoriașilor, pregătiri pentru concertul de colinde, cateheze pentru copii pe teme specifice acestei perioade, pelerinaje virtuale prin Betleem. Timpul și spațiul aveau o altă dimensiune și un alt înțeles în referențialul Bisericii.

Toate s-au desfășurat într-un firesc al lor....doar Mântuitorul ne-a spus cuvintele etern valabile: „...Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu.”(Marcu 10.14)

A venit anul 2021, Anul omagial al românilor din afara României. Și am acceptat o altă provocare: să participăm la Concursul Național Catehetic „Biserica, familia românilor de pretutindeni”. Am identificat în diaspora o parohie cu care am încheiat un parteneriat. Este vorba despre parohia „Înălțarea Domnului și Sfântul Ierarh Binifacio” din localitatea Fulda, landul Hessen, Germania.

Din discuțiile cu preotul paroh și cu copiii, într-o întâlnire online, am aflat nevoile cu care se confruntă aceștia. În școala germană nu există limba română, iar copiii români nu cunosc sau uită

limba maternă, limba părinților și a bunicilor. În acest sens, copiii din grupul catehetic s-au mobilizat pentru a sensibiliza comunitatea parohială, cât și colegii de școală, pentru a dona cărți în limba română. De asemenea există riscul de a fi uitate tradițiile românești. Pentru aceasta, voluntarii s-au mobilizat în a colecta obiecte tradiționale românești. Toate obiectivele au fost îndeplinite.

Astfel că, în familia românilor din Biserica „Înălțarea Domnului”, Fulda, au fost trimise pachete pentru a fi realizate un colț românesc de obiecte tradiționale și o minibibliotecă de carte în limba română, pentru copii și tineri.

Imediat în perioada următoare, în Postul Sfințelor Paști a urmat un alt proiect catehetic „Învierea lui Hristos – taina unității noastre”, care a avut ca obiective formarea religioasă și comunitară a copiilor și adolescenților din parohii și formarea comportamentului adecvat în receptare valorilor religioase, de cultură și de civilizație tradițional românească.

Copiii au înțeles că Postul Mare este una dintre cele mai frumoase călătorii duhovnicești, o școală a pocăinței a cărei destinație este Învierea Mântuitorului Iisus Hristos. Pelerinajul acesta este cel mai frumos răspuns dat lui Dumnezeu, spre a-L cuceri să vină în inima noastră.

Rostul adânc al Postului Mare are în vedere reevaluarea și schimbarea vieții.

Din activitățile de cateheză copiii au conștientizat importanța Postului Mare, ca mijloc de desăvârșire în virtute și îmbunătățire sufletească și au înțeles mai profund actul postirii, specificul postului care culminează cu Învierea.

Copiii au fost integrați în viața liturgică, în comuniunea bisericii. Ei au încercat să își asume acel duh misionar, prin exemplul personal și prin mărturisire. Elevii participant la activitățile catehetice au transmis colegilor și au împărtășit acestora bucuria acestei comuniuni. Tot mai mulți elevi s-au înscris la aceste activități catehetice.

Au fost antrenați în concurs de împodobit Sfânta Cruce, pentru a fi așezată la iconostas în Duminica Sfintei Cruci. Au participat la atelier de ornat și pictat ouă. Au învățat colinde de Florii, s-au spovedit și împărtășit și s-au bucurat împreună de sărbătorile pascale.

„Lăsați copiii să vină la Mine...” și i-am lăsat și a fost minunat!

ASPECTUL ESHATOLOGIC AL EDUCAȚIEI

Stancovici Lazar, profesor,
Liceul Teoretic „Dositei Obradovici” Timișoara

Multe întrebări ne punem astăzi despre care segment al dezvoltării societății umane este mai important și în care trebuie investit cel mai mult. Mulți au zis în trecut și o zic și astăzi prompt - **educația**, dar nu au înțeles și istoria recentă ne este martor că educația a fost și o armă nocivă în mâinile cui nu trebuie. Astăzi, Catihetul și Pedagogul desăvârșit – Iisus Hristos – este înlocuit cu prosperitatea, progresismul, materialismul, luxul și comoditatea. Se fac tot felul de statistici demonstrative cum societatea mai săracă este mai religioasă, iar în societatea prosperă și dezvoltată

tehnologic scade nevoia de Dumnezeu. Oare religia este cea care stă în calea educației și progresului științific sau este încă o mare înșelătorie mereu reîncălzită de-a lungul istoriei cu scopul de a sminti pe cei credincioși?

Această nevoie după Dumnezeu, de fapt, este pierdută de societatea modernă deoarece nu poate vedea dincolo de nevoile materiale și găsește raiul pe pământ. Însă Hristos ne trezește înțelepciunea: „Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură. Ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă și nu le fură. Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta” (Matei 6, 19-21). Hristos a venit să restaureze chipul lui Dumnezeu înzestrat în om la creație întorcându-i acestuia privirea de la orizont spre transcendent: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă” (Matei 6,33).

Împăratul Solomon, rugându-se pe muntele Ghibeon, nu cere de la Dumnezeu viață lungă pe pământ, bogăție, sufletele dușmanilor, ci înțelepciunea care ascultă și judecă drept și deosebește binele de rău. Și Dumnezeu i-a răspuns: „Deoarece tu ai cerut aceasta și n-ai cerut viață lungă, n-ai cerut bogăție, n-ai cerut sufletele dușmanilor tăi, ci ai cerut înțelepciune, ca să știi să judeci, iată Eu voi face după cuvântul tău: iată, Eu îți dau minte înțeleaptă și pricepută, cum nici unul n-a fost ca tine înaintea ta și cum nu se va mai ridica după tine. Ba îți voi da și ceea ce tu n-ai cerut: bogăție și slavă, așa încât nici unul dintre regi nu va fi asemenea ție, în toate zilele tale...” (III Regi 3, 5-13).

În lumea de azi avem nevoie să regăsim orientarea firească a educației, unde sufletul primează înaintea trupului. Pedagogia, știința care se ocupă cu educația, este cuvânt compus cu origine greacă ce înseamnă a conduce un copil. Dar încotro conducem copilul? „Lăsați copiii și nu-i opriți să vină la Mine, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor” (Matei 19,14). Aceasta este îndemnul lui Hristos care este adresat tuturor părinților din toate timpurile să aleagă pentru copiii lor calea adevărului și calea luminată: „Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții” (Ioan 8,12).

Dar cine conduce copilul? Spre exemplu Clement Alexandrinul își pune o întrebare foarte importantă la începutul *Stromatelor*: „Cui se îngăduie să scrie? Trebuie oare să li se îngăduie să scrie cărți unor oameni ca Teopomp și Timeu, care au scris mituri și hule, lui Epicur, care a pus început ateismului, sau lui Hiponax și lui Arhiloh, care au scris lucruri așa de rușinoase, și să fie împiedicat cel care predică adevărul, cel care lasă omenirii învățături folositoare? Sunt de părere că trebuie să lăsăm copii buni în urma noastră.”⁹ Hristos se adresează ucenicilor săi cu întrebarea: „Voi sunteți sarea pământului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra?” (Matei 5,13) Oare putem îngădui învățătorilor care sunt asemenea sării stricate să învețe copiii noștri?

„În ceasul acela, s-au apropiat ucenicii de Iisus și I-au zis: Cine, oare, este mai mare în împărăția cerurilor? Și chemând la Sine un prunc, l-a pus în mijlocul lor, Și a zis: Adevărat zic vouă: De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor. Deci cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare în împărăția cerurilor. Și cine va primi un prunc ca acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește. Iar cine va sminti pe unul dintr-acestea mici care cred în Mine, mai bine i-ar fi lui să i se atârne de gât o piatră de moară și să fie afundat în adâncul mării” (Matei 18 1-6).

Oare cât de înaltă este chemarea unui învățător sau profesor? Cât de important este oare rolul unui cadru didactic față de elevi? Ce înaltă demnitatea au primit cadrele didactice de la însuși Hristos? Atunci când învățătorul sau profesorul intră în clasă și găsește în mijlocul încăperii treizeci de prunci ar trebui să-l cuprindă fiori, deoarece Hristos pune acești prunci în fața sa și zilnic le repetă cuvintele: „De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor”. Mai mult decât atât, profesorul privind acești prunci trebuie să fie cuprins de frică aducându-și aminte de cuvintele: „Și cine va primi un prunc ca acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește. Iar cine va

⁹ CLEMENT ALEXANDRINUL, *Stromata I*, traduceri din limba greacă veche, introduceri și note de Pr. Dumitru Fecioru, colecția „Părinți și Scriitori Bisericești”, serie veche 5 (București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982).

sminti pe unul dintr-acestea mici care cred în Mine, mai bine i-ar fi lui să i se atârne de gât o piatră de moară și să fie afundat în adâncul mării”.

În această pericopa evanghelică putem evidenția o virtute pe care Sfântul Ioan Scărarul o numește „sfânta smerenie” sau „regină a virtuților”. Smerenia este o virtute care trebuie să-l cuprindă profund pe profesor când se află în fața copiilor. După cuvintele Sfântului Ioan Scărarul „smerenia este un fără de nume har al sufletului cunoscută printr-o experiență directă doar de către cei ce au dobândit-o, negrăită bogăție, denumire a lui Dumnezeu și dar al cerului. «Învățați-vă», spune Domnul, nu de la înger, nu de la om, nu din carte, ci «de la Mine», adică de la duhul Meu care sălășluiește întru voi și vă luminează și de la lucrarea cea pe care o fac simțită în voi, «că sunt blând și smerit cu inima», cu mintea, cu cugetul și «veți afla sufletelor voastre liniște» de războaie și ușurare de gânduri (Matei 11,29)”¹⁰.

Smerenie ne duce spre o concluzie foarte clară, educația care zidește cu adevărat elevii nu se poate face fără harul și ajutorul lui Dumnezeu. Sfântul Apostol Pavel ne împărtășește aceasta din propria experiență: „Eu am sădit, Apollo a udat, dar Dumnezeu a făcut să crească” (1 Corinteni 3,6).

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

**Chirescu Iolanda-Loredana-profesor învățământ primar,
Școala Gimnazială nr. 1 Mârzănești**

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină. În această duminică sărbătorim înviererea lui Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, după ce a fost răstignit în Vinerea Mare.

Paștele reprezintă sărbătoarea Învierii lui Iisus Christos. Începutul acestei sărbători e văzut chiar în Cina cea de Taină, pâinea și vinul simbolizând sacrificiul trupului și al sângelui, ca preț al răscumpărării.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat o dată cu postul de șapte săptămâni.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țărani încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei, a curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pască și să vopsească ouăle. Potrivit tradiției, la miezul nopții dintre sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică. Acasă le e îngăduit să rămână doar celor foarte bolnavi.

Un miracol care se petrece cu regularitate în fiecare an, așteptat cu sufletul la gură și uimind totuși de fiecare dată, este apariția luminii divine la Sfântul Mormânt din Ierusalim în noaptea de Înviere a Paștelui ortodox. Este darul pe care Iisus ni-l face, amintindu-ne de lumina strălucitoare care i-a umplut mormântul în momentul Învierii Sale. Este modul Său de a ne transmite că este mereu alături de noi.

La biserică, preotul – cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși – iese cu lumânarea aprinsă (Lumina) și înconjoară biserica de trei ori. Serviciul divin se desfășoară afară, iar când preotul va rosti „Hristos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios vor spune „Adevărat a înviat!”. Răspunsul e recunoașterea tainei Învierii, iar aceasta va fi formula de salut timp de 40 de zile, până la Înălțarea Domnului.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului.

¹⁰ Sfântul IOAN SCĂRARUL, *Scara Raiului*, traducere, introducere și note de mitropolit Nicolae Corneanu (Timișoara: Editura „Învierea” 2012).

Ca și alte sărbători creștine, Paștele este însoțit de numeroase obiceiuri populare care își au originea în tradițiile străvechi, considerate azi de mulți a fi păgâne, și de credințe și superstiții legate de ciclul anotimpurilor și treburilor gospodărești. Cel mai cunoscut obicei, vopsirea ouălelor de Paște are legătură cu scena în care Iisus a fost răstignit pe cruce în Vinerea Mare. Venind să-și vadă fiul răstignit, fecioara Maria avea în mână un coș cu ouă care s-au înroșit de la sângele Mântuitorului.

În Vinerea Mare se obișnuiește să fie duse flori la biserică pentru Iisus. În timpul slujbei se trece pe sub masă de trei ori ca simbol al poticnirilor lui Iisus atunci când și-a dus crucea. Tot în această zi, numită și Vinerea Seacă se obișnuiește să se țină post negru. Se mai spune că dacă va ploua în această zi, anul va fi unul roditor și îmbelșugat, iar dacă nu va ploua va fi un an secetos. Un alt obicei spune că cel care se va scălda în apă rece de trei ori în această zi, așa cum Ioan Botezatorul boteza în apele Iordanului, va fi sănătos pe tot parcursul anului.

În Sâmbăta Mare se prepară pasca și cozonacul ce vor fi duse la biserică pentru a fi sfințite în noaptea de Înviere. Seara, toată lumea merge la biserică pentru a asista la slujba de Învierea Domnului, pentru a lua lumina, pentru a lua tradiționalele Sfinte Paști precum și flori sfințite, dintre cele care au fost duse în Vinerea Mare la biserică. În după amiaza zilei de sâmbătă se încheie postul de 40 de zile și clopotele încep să bată din nou. Cel mai important moment al zilei este sfințirea apei botezătoare la biserică. Se spune că prima persoană care urmează să fie botezată cu această apă „nouă” va avea noroc toată viața.

În Duminica Învierii este obiceiul să fie purtate haine noi ca semn de înnoire a trupului și a sufletului. Dimineața se pune într-un ibric apă rece, un ou și un ban de argint. Cine se spală cu această apă va fi rumen în obraji ca oul, tare ca banul și va avea o viață îmbelșugată.

După respectarea Postului Mare, în satele românești se trăiește solemnitatea Săptămânii Patimilor. În această săptămână, țăranii încearcă să încheie toate activitățile gospodărești: pământul să fie arat și semănat, casele să fie văruite. De Paște sărbătorim și trezirea la viață a naturii după iarna grea.

Copiii trebuie să învețe de mici că Paștele este o mare sărbătoare creștină care semnifică învierea Domnului Iisus Hristos. El a fost răstignit pe cruce pentru păcatele lumii, dar printr-o minune, a înviat din morți.

În Sfântă Noapte a Învierii, copiii trebuie să participe alături de întreaga familie la ritualurile specifice de Paște: să meargă la biserică, să ia lumină, să aducă lumina acasă, iar apoi, la masă de sărbătoare, să ciocnească ouă roșii cu cei dragi și să mănânce cozonac, pască și alte bucate tradiționale pentru masa de Paște. Există obiceiul că în Săptămâna Mare părinții, bunicii sau învățătorii să îi ducă pe copii la biserică pentru a fi împărtașiți. Trebuie să le zicem copiilor că prin Sfântă Împărtășanie Hristos este cu ei și îi apără de toate relele.

În preajma Sărbătorilor Pascale trebuie să îi motivăm pe copii să facă cât mai multe fapte bune. Să ofere din puținul lor altor copii care au și mai puțin decât ei, să îi ajute pe cei vârstnici, să se abțină de la răutăți și de la vorbe urâte. Ar fi minunat dacă sunt antrenați copii în acțiuni umanitare, care să vină în ajutorul copiilor săraci sau bolnavi. Astfel, obișnuim copiii de mici să manifeste bunătate și să fie toleranți cu cei din jur.

Paștele este un bun prilej ca familia să se reunească. Copiii sunt fascinați de ritualurile familiale și astfel învață să le respecte.

CREDINȚA - DARUL CEL MAI DE PREȚ

Prof. învă. primar Tăiatu Lăcrămioara –
Școala Gimnazială Băbăița, jud. Teleorman

*„Cea mai frumoasă podoabă a unui tânăr este inima curată și mintea trează”
(Mitropolitul Nicolae Bălan)*

Să dai un bun exemplu, să-ți consacri timpul celorlalți, să te rogi... Să transmiți credință copiilor este o sarcină care cere un anume efort din partea adultului. Părinții și educatorii trebuie să fie vigilenți pentru a asigura o creștere armonioasă copiilor.

Characterul copilului, personalitatea sa se formează în sânul familiei. Tot aici învață să-l cunoască pe Dumnezeu- sarcină care se dovedește cu fiecare zi mai necesară.

Fiecare copil este un semn că Dumnezeu are încredere în părinții cărora le cere să aibă grijă de o ființă, chemată la fericirea eternă și să o educe. Credința este cel mai bun dar care poate fi transmis copiilor. În plus, este singurul lucru într-adevăr important, pentru că ea este cea care dă sensul ultim existenței. Și apoi, Dumnezeu nu încredințează niciodată o misiune fără a oferi mijloacele necesare pentru a o duce la bun sfârșit. De aceea, nici o comunitate umană nu este mai bine înarmată ca familia pentru a se asigura că spiritul creștin prinde rădăcină în inima unui copil.

Educarea credinței nu este o simplă învățare, ci transmiterea unui mesaj de viață. Deși cuvântul lui Dumnezeu este eficace prin el însuși, Dumnezeu a vrut să se servească de mărturia și medierea oamenilor pentru a-l difuza.

Persoana umană se realizează, se construiește pe sine însăși prin deciziile sale libere. Este bine cunoscut faptul că libertatea nu constă în simpla alegere între două opțiuni, ci în capacitatea de autocontrol pentru a te îndrepta spre binele adevărat.

Prin urmare, un aspect central al educației copiilor este tocmai formarea în acest spirit al libertății, adică să dorească să facă binele nu numai pentru că li se cere, ci tocmai pentru că este bine. Frecvent copiii sunt mai educați de ceea ce văd și experimentează acasă - un climat de libertate, bucurie, afecțiune și încredere – decât de ceea ce li se spune.

Timpul este inamicul tuturor în ziua de astăzi. El nu doar că limitează orele libere ale adulților destinate odihnei, ci împrăștie un aer rece și peste relația părinte – copil. Mai exact, le stoarce adulților energia, dorința de a comunica și împărtăși idei cu cei mici, iar acest lucru este destul de îngrijorător.

Indiferent de cât de scurt ar fi timpul liber, este datoria părinților că o parte din el să îl petreacă cu cei mici. Analizarea sfaturilor și întâmplărilor din Biblie alături de copii poate fi modalitatea excelentă prin care își pot petrece timpul liber – timp productiv în familie.

Nu contează în mod special câte minute durează analizele de acest fel, atât timp cât sunt dese și repetate. În astfel de momente, alături de părinții lor, copiii deprind anumite abilități de a comunica, de a-și exprima cu tărie părerile și nu doar atât. Biblia poate fi o carte destul de grea pentru micuți, însă există tot felul de derivate ale sale, precum Biblia pentru copii ce conține tot felul de explicații utile, pentru o înțelegere perfectă a textelor.

De aceea, misiunea educativă a părinților constă, mai mult decât în a transmite informații, în a împărtăși dragostea de adevăr care este cheia libertății. În acest fel, ajutați de harul lui Dumnezeu, copiii cresc cu dorința de a direcționa viețile lor către Adevărul deplin, singurul în măsură să dea sens. Educația religioasă în familie pornește de la glasul iubitor al mamei, de la îndemnul întăritor al tatălui, de la poava bunicilor, cuvintele inspirate vor răsună în inimile lor pentru totdeauna. Învățăturile

înțelepte și iubitoare, primite cu toată încrederea în prima copilărie, vor fi axiomele vieții lor. Vor fi acele pietre scumpe din cutia cu bijuterii a celor mai dragi amintiri, alături de chipurile familiare. Desigur, dacă această formă de educație religioasă familială, bazată pe învățătura Bisericii, chiar există. Și aceia dintre copiii care beneficiază de ele, într-un neam care a păstrat firul tradiției creștine, le rememorează nu doar ca simple învățături, ci ca izvoare permanente de har, venit din rădăcina strămoșilor.

Familia este mediul în care crește și se dezvoltă copilul, este firesc să primească educația pe care părinții sunt datori să le-o ofere. Pe parcurs, în dezvoltarea copilului, această responsabilitate este preluată de instituția specializată, școala. În cadrul școlii, învățătorul este cel care realizează educația religioasă.

În tradiția creștină datoria familiei și a instituțiilor educative este cultivarea iubirii, bucuriei, veseliei, păcii, răbdării, bunătății, dorinței de a face bine, fidelității, modestiei.

Școala are o importanță deosebită între mijloacele de educație deoarece ea „cultivă cu grijă statornică facultățile intelectuale, dezvoltă judecata, pune în contact patrimoniul cultural moștenit de la generațiile trecute, promovează simțul valorilor, pregătește pentru viața profesională și generând relații de prietenie între elevi de firi și condiții diferite, favorizează spiritul de bună înțelegere. Învățământul religios în școală urmărește alături de celelalte materii formarea omului în dimensiunile sale fundamentale.

Crescând, beneficiind sau nu de această formă de educație religioasă la nivelul familiei, copilul ajunge în mediul școlii, unde, de cele mai multe ori, părinții optează pentru participarea lui la ora de religie, potrivit cultului religios apartenent. Aici, un rol important îl joacă profesorul de religie, alături de tot ce este presupus în desfășurarea orei: cadrul clasei, manualul școlar (implicit succesiunea temelor abordate), materialele didactice suplimentare utilizate, metodele didactice folosite.

Cadrul didactic nu poate suplini total carența educației religioase din familie, dacă este cazul de așa ceva, dar poate oferi noi deschideri elevilor din perspectivă spirituală, în mod sistematic și organizat, cu binecuvântarea Bisericii. Dacă ora de religie vine în completarea educației religioase de acasă și a celei primite prin participarea la slujbele Bisericii, este cazul cel mai fericit.

Profesorul de religie se pliază, în practică, pe toate tipurile de situație și foarte mult contează tactul său pedagogic, capacitatea de adaptare a discursului și a mesajului religios-moral la particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, iar rodirea cuvântului în sufletele acestora îi aparține, întotdeauna, lui Dumnezeu. La orice vârstă, acest cuvânt sădit poate rodi în momentul în care găsește un pământ bun al inimii. De aceea, impactul educației religioase nu este unul de moment, ci vizibil în timp, prelungindu-se în veșnicie.

Pe lângă clasicele cărți de povești și colorat, unii psihologi le recomandă părinților să adauge printre acestea și cărți religioase precum Biblia pentru copii. De cele mai multe ori, cărțile de povești prezintă lupta dintre bine și rău, adesea una destul de cruntă. În ceea ce privește resursele creștine, lucrurile stau total diferit. Vorbim despre o mulțime de sfaturi pe care Biblia le oferă celor mici, sfaturi demne de urmat.

Totodată, în paginile sale se regăsesc și adevărate învățături de minte – metode prin ce se poate deosebi binele de rău, cum poate cel mic să își conserve calitățile pentru o viață de adult pietruită de succes și așa mai departe.

Copiii, încă de la cea mai fragedă vârstă, văd în părinții lor, niște exemple demne de urmat în viață, indiferent de tipul de comportament sau temperament pe care aceștia îl au. Cu timpul, cei mici de ieri devin cei mari de mâine, moment în care pot analiza și diferenția binele de rău. Oare chiar tot ce fac părinții merită a fi copiat, folosit peste ani și ani? Doar educația creștină poate veni cu un răspuns într-o astfel de situație, fiind singura ce le poate oferi copiilor doar exemple de caractere ce merită a fi urmate.

Participarea elevilor la cultul divin public, de asemenea, întărește credința acestora și le conferă avântul de a înfăptui binele sub orice aspect. Le clarifică și le curăță conștiința, le menține starea de vigilență în fața provocărilor societății, le dăruiește înțelepciune pentru a deosebi ce este

bine de ce este rău. Nu este vorba de o participare obligatorie și cantitativă, ci de una benevolă, percepută ca o necesitate personală a rugăciunii în spațiul eclesial, consacrat.

Conlucrarea între familie, școală și Biserică în privința educației religioase a copilului poate face adevărate minuni, ajutându-l pe acesta să se dezvolte pe linia moralității, a respectului, a empatiei, a evlaviei față de cele sfinte, a speranței în puterea binelui, a credinței și a iubirii creștine atotcuprinzătoare. În plus, sfaturile inspirate ale duhovnicului către elev (de ce nu, și ale întregii sale familii) pot ajuta în situații concrete, particulare, mai mult sau mai puțin problematice.

Pe lângă toate acestea, este de menționat puterea autoeducației. Pe măsură ce crește, elevul va fi tot mai independent în luarea deciziilor cu privire la ce-l motivează, ce-l interesează, ce-l inspiră, la cum și cu cine să-și petreacă timpul liber, la ce lecturi să studieze, ce să aprofundeze, spre ce să-și îndrepte atenția. Cu cât preocupările sale, liber consimțite, vor include aspecte religioase, cu atât el va fi mai câștigat pe linia unui comportament responsabil în societate, cultivând însușiri precum altruismul, compasiunea, răbdarea, loialitatea, străduința spre bine.

Credința este prin natură un act liber, care nu poate fi impus. Să crezi este un act, dar care își are rădăcinile în misterul harului lui Dumnezeu și liberul răspuns al omului. De aceea, este natural ca părinții creștini să se roage pentru copiii lor, cerând să se fructifice sămânța credinței pe care ei tocmai o seamănă în sufletele lor. Adesea, Duhul Sfânt se va servi de această bună dorință pentru a trezi, în sânul familiilor creștine, vocații diferite, pentru binele Bisericii.

Bibliografie:

Băncilă, V., Inițierea religioasă a copilului, Editura Anastasia, București, 1996.

Bunescu, Gheorghe, Școala și valorile morale, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998

Cucoș, Constantin, Educația religioasă. Repere teoretice și metodice. Editura Polirom, Iași, 1999.

Enache, Smaranda, (coord.), Educația religioasă în școlile publice, Editura Pro Europa, Târgu Mureș, 2007.

CUVÂNT CĂTRE TINERI

**Ștefan Dana Iuliana-Profesor de religie
Colegiul Național "Nicolae Grigorescu"**

Întotdeauna am crezut într-o Românie frumoasă, într-o Românie creștină, fără să vorbesc cu emfază despre lucrurile acestea! În aceste vremuri, când vorbesc despre țara mea, despre patria moșilor și strămoșilor mei, simt cum pământul acesta românesc și-a întins palmele către cer, ca un acoperământ, și cuvintele mele "pășesc" cu sfială, să-i lase să-și doarmă somnul de veci, să nu-i trezească!

Ca dascăl, doresc să educ copiii în spiritul acesta și să le ofer convingerea că, oriunde ar fi, să nu uite că trebuie să rămână statornici în cele sfinte, pentru că Dumnezeu și credința sunt singurele simboluri vii ale existenței noastre. Pentru că nu de judecători are nevoie lumea, ci de oameni care pot înțelege existența ca pe un drum, deloc ușor, către mântuire. Nu de oameni care se vor buni are nevoie existența, ci de aceia care devin cu adevărat buni. Care pun preț pe valorile umane. Indiferent în ce suflet cresc ele, pentru că știm cu toții, **"numai în lacuri cu noroi pe fund cresc nuferi"**, iar dacă ne referim la educație, este o adevărată artă, atât din partea părinților, dar și din partea profesorilor, de a trezi bucuria exprimării creatoare și bucuria cunoașterii.

Educația copiilor este un lucru gingaș. Sfântul Ioan Gură de Aur considera că nu există un material mai încântător pentru a crea o operă de artă decât sufletul unui copil 2), doar că educația copilului trebuie făcută la timp, în timp ce Constantin Noica descrie sublim același lucru:” *Să-l lași pe copil să se apropie de tine sau să te apropie tu de el. Să-i iei în mână sufletul și să i-l joci ca pe un pumn de grâu: are greutate? E bună sămânța? Și să fii, dacă poți, nu cel care încearcă să mai culeagă ceva, ci ploaia, ploaia cea de toamnă care nu știe nimic despre culesuri...*”.

Adeseori întâlnesc tineri adolescenți care-mi spun că se simt niște ciudați, cu sufletul pustiit, când aud cum cei din jur pângăresc numele lui Dumnezeu, că simt o durere sfâșietoare în capul pieptului, nu neapărat pentru că apropiații îi privesc ca pe niște paria ai societății (pentru felul în care gândesc și pentru modul de viață), ci pentru că îi doare amorteala și inconștiența lor. Mă gândesc cu părere de rău ce se va alege de ei dacă nu se trezesc. Și-mi fac griji pentru tinerii aceștia, considerați de către o parte a societății ciudați, care simt, care plâng în ei înșiși și uneori chiar în hohote la scaunul spovedaniei, pentru că realizează că nu pot să le deschidă ochii, care-și fac procese de conștiință și căroră le pare rău de păcatele și greșelile pe care le-au făcut...

Ei, acești ”stigmatizați”, se gândesc adeseori la mântuire și nu le este frică de moarte. Trăiesc cele mai pustiitoare tânjiri și goluri sufletești, dar care, spre deosebire de ceilalți, își dau seama de ele și prin mila lui Dumnezeu reușesc până la urmă să le dea uitării, astupându-le cu cele mai dulci preaplinuri de dragoste adevărată. Ei sunt cei care tânjesc după ceea ce înseamnă ”împreună”, care au simțit cândva că Dumnezeu le-a pus mâna pe creștet și de atunci știu că existența lor nu are rost în afara acelei trăiri.

Pentru acești tineri, tristețea e de două ori mai adâncă atunci când nu reușesc să se adune și bucuria de o sută de ori mai deplină atunci când simt că au învins patima. Cele două ceasuri petrecute la Sfânta Liturghie, duminica dimineața, sunt ca o oază, ca un vin și untdelemn pentru toate rănilor lor, pricinuite uneori de neputință, alteori de conștientizarea nepotrivirii între ei și lume. Pentru ei, această nepotrivire este deopotrivă o durere și un motiv de bucurie, căci deși se jertfesc vrând-nevrând prin mărturisirea pe care o fac prin însăși existența lor, deși sunt niște ”damnați” pentru ceilalți, niște ”paria”, au acea liniște a faptului că merg pe drumul cel drept, că nu sunt niște rătăciți și că, până la urmă, și cele mai adânci tristeți ale lor sunt superficiale, fiindcă ei cred în promisiunea Împărăției lui Dumnezeu de la capătul drumului.

Ei știu, pentru că, spre deosebire de ceilalți, au gustat din adevărul Euharistiei, al pogorării Duhului Sfânt, al înălțării sufletului, al Jertfei și al Învierii Mântuitorului Hristos. Îi simt că au, deopotrivă, o sete și o împărtășire din dragostea lui Dumnezeu și că orice binecuvântare primită le dă aripi să mai îndure, să mai dăruiască dragoste, chiar dacă, de cele mai multe ori, nu este nici înțeleasă, nici primită, nici împărtășită.

Când vom învăța să iubim cu adevărat, ca să putem ierta, abia atunci vom trăi frumos și vom fi fericiți. Abia atunci vom cunoaște dragostea adevărată care nu este închisă înspre sine, ci iriază înspre ceilalți ca un izvor nesecat de apă vie.

Bibliografie

- 1.-Blaga L. *Vei plânge mult, ori vei zâmbi? Poemele luminii*, Editura pentru literatură, Colecția Biblioteca pentru toți, București, 1977
- 2.-Noica C. *Carte de înțelepciune*, Editura Humanitas, București, 1992
- 3.-Sfântul Ioan Gură de Aur, *Învățăturile morale ale Sfântului Ioan Gură de Aur*, traducere pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., Editura Anastasia, București, 1997

DESPRE PAȘTE – CE SEMNIFICAȚIE ARE CEA MAI MARE SĂRBĂTOARE A CREȘTINĂȚĂȚII

Prof. PĂUN Silvia
Liceul Teoretic "Alexandru Ghica", Alexandria, Teleorman

Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare a creștinătății, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos, Învierea fiind, după cum spunea părintele Arsenie Boca, singura minune care se arată tuturor, credincioși și necredincioși.

La câteva zile după intrarea solemnă în Ierusalim (de Florii), Mântuitorul a fost judecat și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt. După trei zile, a înviat din morți. Toată această succesiune de evenimente au avut loc în numai o săptămână, cea a Patimilor, care precede Învierea.

Scopul acestei sărbători creștine este amintirea vie a patimii, a morții și a Învierii lui Iisus Hristos. Sfânta Scriptură a Noului Testament spune că Iisus Hristos, înainte de a pătimi, a prezis de mai multe ori că va fi răstignit, dar a treia zi va învia. De teama aceasta, iudeii au pus soldați de pază la mormântul lui Iisus Hristos. Totuși, minunea s-a întâmplat.

După intrarea solemnă în Ierusalim, Mântuitorul a fost judecat și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt, iar după trei zile a înviat din morți. Duminică dis-de-dimineață, Iisus Hristos a înviat ca un biruitor, cu puterea dumnezeirii Sale, ca să împlinească Scriptura și cele hotărâte de iconomia divină pentru mântuirea neamului omenesc, explică părintele Constantin Stoica, purtătorul de cuvânt al Patriarhiei Române.

La **Cina cea de Taină**, în noaptea când a fost trădat de unul dintre apostoli, Iuda Iscarioteanul, înainte de a fi prins și arestat, Iisus a instituit sărbătoarea Paștelui nou testamental, după porunca ce I-a fost dată de Dumnezeu.

Duminica – a treia zi după Scripturi – femeile purtătoare de mir au găsit mormântul Mântuitorului gol. Împotriva tuturor a celor care L-au acuzat și batjocorit, numindu-l în derâdere Regele Iudeilor, rege încoronat cu spini, rege al cărui tron era o Cruce, părăsit de ai săi, păzit sub grea și rece lespede de piatră, Hristos a izbândit cea mai strălucită biruință ce s-a văzut vreodată: biruința asupra morții și asupra răutății omenești. Această biruință nu putut fi tăgăduită și nu i-a putut fi smulsă niciodată, a spus părintele Stoica.

La **Cina cea de Taină**, în noaptea când a fost trădat de unul dintre apostoli, Iuda Iscarioteanul, înainte de a fi prins și arestat, Iisus a instituit sărbătoarea Paștelui nou testamental, după porunca ce I-a fost dată de Dumnezeu.

Duminica – a treia zi după Scripturi – femeile purtătoare de mir au găsit mormântul Mântuitorului gol. Împotriva tuturor a celor care L-au acuzat și batjocorit, numindu-l în derâdere Regele Iudeilor, rege încoronat cu spini, rege al cărui tron era o Cruce, părăsit de ai săi, păzit sub grea și rece lespede de piatră, Hristos a izbândit cea mai strălucită biruință ce s-a văzut vreodată: biruința asupra morții și asupra răutății omenești. Această biruință nu putut fi tăgăduită și nu i-a putut fi smulsă niciodată, a spus părintele Stoica.

Împreună cu duminica, sărbătoarea săptămânală a creștinilor, Paștele a fost sărbătorit încă din epoca apostolică. În conștiința Bisericii, Învierea Domnului nu este doar cea mai veche sărbătoare creștină, ci și începutul și culmea tuturor sărbătorilor și a praznicelor. Această aleasă și sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, praznic al praznicelor, este și sărbătoare a sărbătorilor.

Paștele este precedat de 40 de zile de post aspru, apoi o altă săptămână, a șaptea, cea a patimilor.

Un rol deosebit în determinarea și fixarea duratei Postului Mare l-a avut, probabil, numărul 40 care apare în Vechiul Testament de mai multe ori. Principalele evenimente care implică acest număr ar fi cele patruzeci de zile ale potopului, cele patruzeci de zile petrecute de Moise pe muntele Sinai, cele patruzeci de zile în care iscoadele evreilor au cercetat pământul Canaanului, în care aveau să intre, cele patruzeci de zile parcurse de Sfântul Prooroc Ilie spre a ajunge la muntele Hore, cele patruzeci de zile pe care Dumnezeu le pune înaintea poporului din Ninive, spre a se pocăi.

În Noul Testament există anumite pasaje-cheie unde se amintește de numărul de patruzeci de zile – cele patruzeci de zile petrecute de Mântuitor în pustiu la Carantanie, cele patruzeci de zile de la Înviere și până la Înălțare, timp în care Mântuitorul le dă Sfinților Apostoli ultimele învățături.

Un ultim indiciu la fel de important ar fi cei patruzeci de ani petrecuți de poporul lui Israel în pustiu. Simbolismul acestei perioade este unul forte și reprezintă cu siguranță timpul în care Dumnezeu încearcă lealitatea fiilor lui Israel, în vederea renașterii unei noi generații fidele lui.

Săptămâna Sfințelor Pătimiri, cea care precede Învierea, are în cultul ortodox slujbe și rânduieli speciale. Astfel, luni, marți și miercuri se săvârșește Liturghia darurilor mai înainte Sfințite, iar joi și sâmbătă Liturghia Sfântului Vasile cel Mare, unită cu Vecernia.

La Liturghia Sfântului Vasile cel Mare din Sfânta și Marea Joi se scoate, la Proscomidie, un Sfânt Agneț special care este sfințit și va fi uscat și sfârâmat a treia zi de Paști la Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, într-o rânduială specială, miridele rezultate fiind folosite ca Împărtășanie pentru bolnavi, copii și în situații speciale. Această Sfântă Împărtășanie este păstrată în Chivotul din Sfântul Altar, pe Sfânta Masă.

Tot joi, la sfârșitul Sfintei Liturghii, există rânduiala spălării picioarelor, în amintirea gestului făcut de Mântuitorul Iisus Hristos la Cina cea de Taină, când a spălat picioarele celor 12 apostoli. Această rânduială se săvârșește în unele mănăstiri din Patriarhia Română și este oficiată de starețul mănăstirii, care spală picioarele a 12 dintre viețuitorii mănăstirii pe care o conduce.

În Sfânta și Marea Vineri, în Biserica Ortodoxă se săvârșesc Ceasurile Împărătești, în cadrul cărora se citesc textele evanghelice legate de patimile Domnului Iisus Hristos. Aceste ceasuri se numesc împărătești deoarece în Bizanț participa și împăratul la ele.

Tot în Sfânta și Marea Vineri, după ceasurile împărătești se săvârșește slujba Vecerniei Mari, în cadrul căreia se scoate în mijlocul bisericii Sfântul Epitaf, pe care este reprezentată punerea în mormânt a Mântuitorului. Sfântul Epitaf rămâne în mijlocul bisericii până la sfârșitul slujbei Deniei Prohodului Domnului de vineri seară, când este dus de preoți în Sfântul Altar după ce a fost purtat în procesiune în jurul bisericii.

În Sfântul Altar, Epitaful este așezat pe Sfânta Masă, unde rămâne în toată perioada pascală până în ajunul sărbătorii Înălțării Domnului, când va fi așezat la locul său în biserică.

Sărbătoarea Învierii Domnului este cea mai mărită, îmbucurătoare și solemnă dintre sărbătorile anului. Duminica Învierii guvernează întocmirea întregului ciclu mobil de sărbători al anului bisericesc, amintindu-ne de trecerea noastră de la întuneric la lumină și de la moarte la viață.

Potrivit tradiției liturgice vechi a Bisericii, conservată în Tipicele de origine studită (constantinopolitană), anul liturgic începea, ca și astăzi, în noaptea Paștilor. De data Paștilor erau legate succesiunea și denumirea duminicilor și a săptămânilor de peste an.

Paștele a fost sărbătorit încă de la început în toată lumea creștină, însă nu peste tot la fel. Izvoarele amintesc că în Biserica primară au existat mari diferențe regionale în ceea ce privește data și modul sărbătoririi Paștelui. Creștinii din părțile Asiei Mici și ale Siriei, care aveau ca temei practica veche moștenită de la Sfinții Apostoli Ioan și Filip, luau în calcul ziua anuală sau lunară și sărbătoreau mai întâi moartea Domnului („Paștile Crucii”) la 14 Nisan, apoi Învierea („Paștile Învierii”) la 16 Nisan, indiferent de ziua din săptămână în care cădea această dată.

Partizanii acestei practici iudaizante mai erau numiți și „quartodecimani”, fiindcă sărbătoreau Paștile la 14 Nisan, adică în aceeași zi cu iudeii.

Iudaizanții mai moderați („protopashiți”) sărbătoreau Paștile duminică, însă întotdeauna legau această duminică de Paștile iudaic, chiar dacă de multe ori sărbătoarea cădea înaintea datei reglementare.

Cea mai mare parte a creștinătății însă (Apusul, Egiptul, Grecia și Palestina) lua drept normă ziua săptămânală. Ei sărbătoreau, așadar, moartea Domnului întotdeauna în Vinerea cea mai apropiată de 14 Nisan, iar Învierea – în duminica următoare, care cădea totdeauna după 14 Nisan sau după prima lună plină, după echinocțiul de primăvară.

Moartea Domnului sau „Paștile Crucii” era zi de întristare și era sărbătorită cu post prelungit până în ziua Învierii. Învierea Domnului sau „Paștile Învierii” era zi a bucuriei și se sărbătorea, ca și astăzi, prin agape și cine. Practica aceasta era fondată pe învățătura Sfinților Apostoli Petru și Pavel. O parte dintre creștinii din Galia sărbătoreau Paștile la o dată fixă: 25 martie sau chiar 27 martie. Cele două denumiri originare ale Paștelui creștin („Paștile Crucii” și „Paștile Învierii”) au fost conservate de către Biserica Romano-Catolică, ce folosește doi termeni diferiți pentru a indica atât „Paștile Crucii” (Pasqua di Passione), cât și „Paștile Învierii” (Pasqua di Resurrezione).

Lumina Învierii de la Sfântul Mormânt din Ierusalim se aprinde, însă, numai la Paștele ortodox.

Indiferent cum este serbată sau câte tentative de denigrare a celei mai importante sărbători a creștinilor au existat, Hristos a izbutit cea mai strălucită biruință ce nu i-a putut fi luată.

Învierea din morți a lui Iisus Hristos este semnul biruinței sale, iar comemorarea acestei Învieri rămâne de milenii una dintre cele mai importante sărbători ale creștinătății.

DESPRE SĂRBĂTORILE PASCALE

Autor: Bancu Claudia Adriana
Profesor învățământ primar
Școala Gimnazială Nr.1 Mârzănești

Sărbătoarea Învierii Domnului este cunoscută sub denumirea de Sfintele Paști. Cuvântul *Paști* este de origine ebraică. La evrei, cuvântul Pascha (pesah) însemna trecere și era moștenit de aceștia de la egipteni, indicând sărbătoarea anuală a azimilor în amintirea trecerii evreilor prin Marea Roșie și a eliberării lor din robia Egiptului. Termenul "Paști" este preluat de creștini, dar primește o nouă semnificație: trecerea de la moarte la viață.

Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare a creștinătății, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos. Învierea fiind, după cum spunea părintele Arsenie Boca, singura minune care se arată tuturor, credincioși și necredincioși. Scopul acestei sărbători creștine este amintirea vie a patimii, a morții și a Învierii lui Iisus Hristos. Sfânta Scriptură a Noului Testament spune că Iisus Hristos, înainte de a pătimi, a prezis de mai multe ori că va fi răstignit, dar a treia zi va învia. De teama aceasta, iudeii au pus soldați de pază la mormântul lui Iisus Hristos. Totuși, minunea s-a întâmplat.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle. Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Credințe și Superstiții de Paște

La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcămintea nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator.

În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.

Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări.

În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o cofa cu apă neîncepută. Se spune că vei avea vederea buna în restul anului.

Se spune că e bine să te speli pe față cu apa neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate.

În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.

Pasca, crucea de pe ea sau anafura sunt considerate de leac, de aceea se păstrează bucăți din ele peste an.

Cocoșul sfințit de Paști se credea a fi o sursă de belșug, sănătate și dragoste. În vechime oamenii aduceau cocoși la slujba de Înviere, pe motiv că aceuia căruia îi va cânta primul cocoșul în acea noapte va avea noroc tot anul. Apoi cocoșii erau dați de pomană săracilor.

La masa de Paști e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi pește și pasăre, pentru a fi sprinten precum peștele și ușor ca pasărea.

Cu cine ciocnești ouăle vopsite în ziua de Paști, te vei întâlni în lumea cealaltă.

Dacă păstrezi un ou roșu 40 de zile după Paști și nu se strică, vei avea noroc tot anul.

De Paști se așază o bucată de fier sub prag, ca o protecție pentru casă.

Dacă prima persoană care îți intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul.

Se spune că cei ce mor în duminică de Paști sunt scutiți de Judecata divină, sufletele lor ajungând direct în rai.

Copiii născuți de Paști sunt binecuvântați, având o viață luminată și presărată cu noroc toată viața.

În Țara Moților, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți că a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfrupta atât „hoții”, cât și „păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din zona Transilvaniei, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție. În Țara Bârsei, în jurul Brașovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brașovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vătaf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucățile din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în rău pentru a alunga secetă), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), faina (pentru că rodul graului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor).

Deasupra acestei farfurii se așează pasca, șuncă, brânză, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfecla roșie cu hrean, și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continuă în familie.

Un foarte frumos obicei se păstrează în Maramureș, zona Lăpușului. Dimineața în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor „Sărbători fericite!”.

La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

La Călărași, la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, ouă roșii, cozonoc și cocoși albi. Cocoșii sunt crescuți anume pentru împlinirea acestei tradiții. Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocos cânta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belșug. După slujbă, cocoșii sunt dăruți oamenilor săraci.

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin+pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continuă masa cu friptură de miel..

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele.

Scopul acestei sărbători creștine este amintirea vie a patimii, a morții și a Învierii lui Iisus Hristos. Sfânta Scriptură a Noului Testament spune că Iisus Hristos, înainte de a pătimi, a prezis de mai multe ori că va fi răstignit, dar a treia zi va învia. De teama aceasta, iudeii au pus soldați de pază la mormântul lui Iisus Hristos. Totuși, minunea s-a întâmplat.

Sărbătoarea Paștelui este o sărbătoare publică în România și celebrează Învierea lui Iisus de la moarte, așa cum este precizat în Biblie. Sărbătorile pascale din România urmează data Paștelui Ortodox, care este adesea diferită de data paștelui stabilită de către alte biserici creștine.

Este cea mai importantă sărbătoare a creștinătății, fiind celebrată pentru prima dată în jurul anului 1400 î.Hr. Cu toate acestea, sărbătoarea Învierii Domnului a fost mai întâi una iudaică (cuvântul Paște avându-și etimologia din cuvântul ebraic "pesah", care înseamnă trecere), și simboliza eliberarea evreilor de sub robie egipteană și trecerea prin Marea Roșie. Pentru noi, Paștele reprezintă un prilej de a trăi bucuria clipei sfinte, aceea de Înviere a lui Iisus Hristos.

EDUCAȚIA RELIGIOASĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

**Prof. înv. primar Măldăeanu Mirela –
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” Alexandria**

Educația religioasă trebuie asigurată copilului din primii ani de viață. Nu religia, ci lipsa acesteia este o viață artificială pentru copil, deoarece sufletul copilului se înrudește structural cu realitatea religioasă.

Educația religioasă se realizează în Familie, Biserică și Școală, de către părinți, preoți și profesori. Există o strânsă legătură între acești factori educativi, conlucrarea lor determinând transmiterea valorilor credinței și formarea conduitei exemplare. O educație temeinică și durabilă este cea începută în familie, încă din fragedă copilărie, continuată în școală și consolidată prin diferite activități ce se derulează în Biserică și societate. Prin ora de religie suntem educați în spiritul onestității, al promovării valorilor morale, al iubirii de Dumnezeu. Rămân ecouri adânci în mintea și

sufletul celui care acum începe să se formeze: bun, ascultător, harnic, răbdător, iubitor de dreptate și adevăr.

Educația este un proces evolutiv și complex desfășurat pe parcursul mai multor etape și vizând o anume finalitate care are în vedere formarea și dezvoltarea însușirilor intelectuale, morale și fizice ale copiilor și ale tineretului, ale oamenilor și ale societății.

De-a lungul secolelor, educația a fost strâns legată de religie. În Antichitate, în Orient, școlile funcționau în general pe lângă temple. În Occident, mănăstirile erau centre de cultură pe lângă care funcționau școli, atât pentru viitorii clerici (școala interioară), cât și pentru laici (școala exterioară). În țara noastră încă din sec. al XI-lea existau școli pentru pregătirea preoților pe lângă mănăstiri și centre episcopale, cu predare în limba latină, greacă și slavă.

Prin educația religioasă trebuie să realizăm de fapt o reală cultivare a spiritului. Ea ne ajută să construim un sistem de valori spirituale, etice, estetice etc. racordate la personalitatea fiecăruia dintre noi și materializarea în comportamente integratoare în viața comunității din care facem parte și a societății în ansamblu.

În aspirația noastră către perfecțiune, ne raportăm la ființa divină, la Dumnezeu, pentru că El este singurul model formativ existențial. În cultivarea sufletului educația religioasă nu este unilaterală; ea apelează și, chiar mai mult, își găsește unele premise care o fortifică în educația civică, estetică, morală.

Cercetările în domeniul psihologiei copilului ne arată că educația moral-religioasă este posibilă de la cea mai fragedă vârstă, iar preșcolarii cu trăsăturile de voință și caracter în formare sunt receptivi la influențele exercitate asupra lor.

Procesul de predare – învățare a religiei în școală este fără îndoială, un proces complex, care nu poate fi realizat eficient fără a face apel la cele mai noi rezultate ale cercetării psihopedagogice. Statutul dobândit de religie în școală îi oferă acesteia reale posibilități de aplicare a conceptelor și dogmelor Bisericii creștine, în general, de cunoaștere și stăpânire temeinică a conținuturilor programelor școlare de religie de către elevi și de cultivare a sentimentelor lor față de tradițiile școlii românești, față de credința în care s-a născut, față de Biserica Ortodoxă.

Prin școală și Biserică s-a păstrat identitatea noastră națională. Istoria culturii și a vieții spirituale a poporului nostru se regăsește în însăși istoria Bisericii. Împreună, școala și Biserica au contribuit și contribuie la educarea moral-creștină a poporului nostru. Este demn de remarcat rolul covârșitor pe care Biserica l-a avut în formarea și dezvoltarea limbii române, a limbii literare, la înființarea primelor școli românești - școli care au apărut în mănăstiri, la apariția primelor manuale școlare – care au fost cărțile de cult, tipărite în tipografiile mănăstirești din spațiul românesc, carpato-danubiano-pontic.

În acest proces, educația religioasă a avut și are drept obiectiv cultivarea și dezvoltarea religiozității persoanei. Religiozitatea, așa cum subliniază pedagogul C. Cucoș, „este o stare psihică derivată, din credință, într-un principiu suprem, etern, imobil.” Educația religioasă, însoțită de cea morală, a constituit axa de rezistență a sistemelor educative elaborate de cei mai mari pedagogi ai tuturor timpurilor.

Așadar, în procesul de predare-învățare a religiei, un rol important revine educatorului, pedagogului creștin care are datoria să depășească el însuși concepțiile contrare ale unei lumi în continuă transformare, pentru a-i oferi copilului, prin etapele consacrate pregătirii, șansa integrării într-o societate pusă în slujba progresului spiritual, științific și moral.

Iisus Hristos este Învățătorul prin excelență, care a învățat oamenii prin viu grai într-un mod nou, neobișnuit, încât aceștia constatau cu uimire că niciodată un om nu a adus pe pământ o astfel de învățătură. Iisus a arătat tuturor celor care-l ascultau că cel mai bun învățător trebuie să se folosească de puterea exemplului personal. Viața și învățătura lui aveau la bază iubirea nemărginită față de oameni și o viață morală fără cusur. Din viața lui Iisus extragem cu ușurință câteva din cele mai importante calități pe care trebuie să le dețină un profesor autentic: vocație, credință, dragoste față de oameni, smerenie, răbdare, sinceritate, optimism. Vocația pentru o anumită profesie poate fi explicată rațional prin influențele educative ale mediului socio-cultural în care se dezvoltă o persoană sau prin predispozițiile căpătate prin ereditate, dar în final vocația rămâne o taină a lui Dumnezeu pe care omul

oricât s-ar strădui nu o poate înțelege în totalitate. Vocația este chemarea venită dintr-o lume mai bună spre o profesie, care de multe ori nu aduce satisfacții imediate sau materiale. Omul de vocație se raportează la Dumnezeu și este conștient de importanța misiunii lui, de aceea caută performanța, nu succesul, iar performanța e rodul jertfei de sine și al renunțării la bucuriile căutate de oamenii de rând.

Profesorul își asumă cu bună știință mai multe roluri în școală, dar și în societate. Cadrul didactic trebuie să dea dovadă de o bună stăpânire a cunoștințelor de specialitate, dar totodată trebuie să fie un bun conducător al actului de predare-învățare-evaluare, să fie un agent motivator spre cunoaștere, să dezvolte în elevii săi acea dorință de autodepășire și autocunoaștere. Profesorul trebuie să fie lider și manager, partener în educație și prieten al copiilor, colaborator apropiat, părinte și confident, fin psiholog, consilier și pedagog, să fie un model demn de urmat, să dea dovadă de o bună cunoaștere a realităților sociale, pentru că, pe lângă activitatea din școală profesorul desfășoară frecvent activități extrașcolare sau cultural educative. Prin statutul său este obligat să participe la toate activitățile și evenimentele socio-culturale ale timpului său. Dascălul face parte din lumea aceasta, dar prin modul său de a fi și de a învăța se va situa deasupra lumii și a timpului în care trăiește.

Într-o societate modernă, bazată pe cunoaștere, într-o societate în care informația există din belșug și poate fi accesată oricând și de către oricine posedă un telefon inteligent, o tabletă sau un computer personal conectat la internet, rolul profesorului este acela de a crea situații de învățare în cadrul cărora elevul să-și conștientizeze, să-și înțeleagă demersurile de învățare, rezultatele, neajunsurile și să încerce să se perfecționeze continuu. De pe băncile școlilor e necesar să iasă oameni pregătiți să se adapteze unor situații inedite, neprevăzute de școală sau profesori, capabili să răspundă adecvat noilor provocări folosind gândirea logică, critică și constructivă.

Aptitudinea se traduce printr-un complex de însușiri fizico-psiice care condiționează realizarea cu randament a unei activități, iar competență înseamnă capacitatea unei persoane de a realiza, la un anumit nivel de performanță, sarcinile și activitățile specifice profesiei didactice. Printre aptitudinile și competențele profesorului amintim: inteligență, imaginație, voință, motivație, aptitudini ale gândirii, ale memoriei, ale limbajului, ale atenției, aptitudini organizatorice, măiestrie psiho-pedagogică, tact pedagogic, spirit de ordine, competențe științifice, psihopedagogice și psihosociale, capacitatea de a stabili cu claritate obiectivele educative, capacitatea de a concepe activități de învățare relevante pentru viață, capacitatea de a se adapta la diverse situații și de a folosi strategii didactice adecvate vârstei și nevoilor elevilor, capacitatea de a lucra în echipă și de a propune elevilor sarcini de lucru în echipă, provocatoare, captivante, de natură să dezvolte și să le stimuleze dezvoltarea intelectuală.

Prin educație, profesorul e chemat să descopere ce e mai nobil și mai înălțător în sufletul copilului. Dar pentru o educație trainică cu rezultate durabile, profesorul nu trebuie lăsat singur, iar acțiunea lui să nu fie separată de a celorlalți factori. E nevoie ca societatea, familia, școala și Biserica să conlucreze la atingerea unui deziderat comun, iar cel supus educației să se lase educat.

BIBLIOGRAFIE:

- Cucoș, Constantin, *Educația religioasă*, Polirom, Iași, 1999;
 Jinga, Ioan; Istrate, Elena, *Manual de pedagogie*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura BIG ALL, București, 2006;
 Opreș, Dorin, *Dimensiuni creștine ale pedagogiei moderne*, Editura Sf. Mina, Iași, 2010;
 Timiș, Vasile, *Religia în școală*, Presa universitară clujană, Cluj Napoca, 2004.

PAȘTELE - SĂRBĂTOARE A CREȘTINĂȚĂȚII

Prof. Ilie Eugenia
Liceul Tehnologic Draganesti Vlasca

Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare a creștinătății, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos, Învierea fiind, după cum spunea părintele Arsenie Boca, singura minune care se arată tuturor, credincioși și necredincioși. La câteva zile după intrarea solemnă în Ierusalim (de Florii), Mântuitorul a fost judecat și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt. După trei zile, a înviat din morți. Toată această succesiune de evenimente au avut loc în numai o săptămână, cea a Patimilor, care precede Învierea.

Scopul acestei sărbători creștine este amintirea vie a patimii, a morții și a Învierii lui Iisus Hristos. Sfânta Scriptură a Noului Testament spune că Iisus Hristos, înainte de a pătimi, a prezis de mai multe ori că va fi răstignit, dar a treia zi va învia. De teama aceasta, iudeii au pus soldați de pază la mormântul lui Iisus Hristos. Totuși, minunea s-a întâmplat.

După intrarea solemnă în Ierusalim, Mântuitorul a fost judecat și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt, iar după trei zile a înviat din morți. Duminică dis-de-dimineață, Iisus Hristos a înviat ca un biruator, cu puterea dumnezeirii Sale, ca să împlinească Scriptura și cele hotărâte de iconomia divină pentru mântuirea neamului omenesc, explică părintele Constantin Stoica, purtătorul de cuvânt al Patriarhiei Române. La Cina cea de Taină, în noaptea când a fost trădat de unul dintre apostoli, Iuda Iscarioteanul, înainte de a fi prins și arestat, Iisus a instituit sărbătoarea Paștelui nou testamental, după porunca ce I-a fost dată de Dumnezeu.

Duminica - a treia zi după Scripturi - femeile purtătoare de mir au găsit mormântul Mântuitorului gol. Împotriva tuturor a celor care L-au acuzat și batjocorit, numindu-l în derădere Regele Iudeilor, rege încoronat cu spini, rege al cărui tron era o Cruce, părăsit de ai săi, păzit sub grea și rece lespede de piatră, Hristos a izbândit cea mai strălucită biruință ce s-a văzut vreodată: biruința asupra morții și asupra răutății omenești. Această biruință nu putut fi tăgăduită și nu i-a putut fi smulsă niciodată, a spus părintele Stoica.

Împreună cu duminica, sărbătoarea săptămânală a creștinilor, Paștele a fost sărbătorit încă din epoca apostolică. În conștiința Bisericii, Învierea Domnului nu este doar cea mai veche sărbătoare creștină, ci și începutul și culmea tuturor sărbătorilor și a praznicelor. Această aleasă și sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, praznic al praznicelor, este și sărbătoare a sărbătorilor. Paștele este precedat de 40 de zile de post aspru, apoi o altă săptămână, a șaptea, cea a patimilor.

Un rol deosebit în determinarea și fixarea duratei Postului Mare l-a avut, probabil, numărul 40 care apare în Vechiul Testament de mai multe ori. Principalele evenimente care implică acest număr ar fi cele patruzeci de zile ale potopului, cele patruzeci de zile petrecute de Moise pe muntele Sinai, cele patruzeci de zile în care iscoadele evreilor au cercetat pământul Canaanului, în care aveau să intre, cele patruzeci de zile parcurse de Sfântul Prooroc Ilie spre a ajunge la muntele Hore, cele patruzeci de zile pe care Dumnezeu le pune înaintea poporului din Ninive, spre a se pocăi.

În Noul Testament există anumite pasaje-cheie unde se amintește de numărul de patruzeci de zile - cele patruzeci de zile petrecute de Mântuitor în pustiul Carantanie, cele patruzeci de zile de la Înviere și până la Înălțare, timp în care Mântuitorul le dă Sfinților Apostoli ultimele învățături.

Un ultim indiciu la fel de important ar fi cei patruzeci de ani petrecuți de poporul lui Israel în pustiul. Simbolismul acestei perioade este unul forte și reprezintă cu siguranță timpul în care Dumnezeu încearcă lealitatea fiilor lui Israel, în vederea renașterii unei noi generații fidele lui.

Săptămâna Sfințelor Pătimiri, cea care precede Învierea, are în cultul ortodox slujbe și rânduieli speciale. Astfel, luni, marți și miercuri se săvârșește Liturghia darurilor mai înainte Sfințite, iar joi și sâmbătă Liturghia Sfântului Vasile cel Mare, unită cu Vecernia.

La Liturghia Sfântului Vasile cel Mare din Sfânta și Marea Joi se scoate, la Proscomidie, un Sfânt Agneț special care este sfințit și va fi uscat și sfărâmat a treia zi de Paști la Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, într-o rânduială specială, miridele rezultate fiind folosite ca Împărtășanie pentru bolnavi, copii și în situații speciale. Această Sfântă Împărtășanie este păstrată în Chivotul din Sfântul Altar, pe Sfânta Masă.

Tot joi, la sfârșitul Sfintei Liturghii, există rânduiala spălării picioarelor, în amintirea gestului făcut de Mântuitorul Iisus Hristos la Cina cea de Taină, când a spălat picioarele celor 12 apostoli. Această rânduială se săvârșește în unele mănăstiri din Patriarhia Română și este oficiată de starețul mănăstirii, care spală picioarele a 12 dintre viețuitorii mănăstirii pe care o conduce.

În Sfânta și Marea Vineri, în Biserica Ortodoxă se săvârșesc Ceasurile Împărătești, în cadrul cărora se citesc textele evanghelice legate de patimile Domnului Iisus Hristos. Aceste ceasuri se numesc împărătești deoarece în Bizanț participa și împăratul la ele. Tot în Sfânta și Marea Vineri, după ceasurile împărătești se săvârșește slujba Vecerniei Mari, în cadrul căreia se scoate în mijlocul bisericii Sfântul Epitaf, pe care este reprezentată punerea în mormânt a Mântuitorului. Sfântul Epitaf rămâne în mijlocul bisericii până la sfârșitul slujbei Deniei Prohodului Domnului de vineri seară, când este dus de preoți în Sfântul Altar după ce a fost purtat în procesiune în jurul bisericii.

În Sfântul Altar, Epitaful este așezat pe Sfânta Masă, unde rămâne în toată perioada pascală până în ajunul sărbătorii Înălțării Domnului, când va fi așezat la locul său în biserică.

Sărbătoarea Învierii Domnului este cea mai mărită, îmbucurătoare și solemnă dintre sărbătorile anului. Duminica Învierii guvernează întocmirea întregului ciclu mobil de sărbători al anului bisericesc, amintindu-ne de trecerea noastră de la întuneric la lumină și de la moarte la viață. Potrivit tradiției liturgice vechi a Bisericii, conservată în Tipicele de origine studită (constantinopolitană), anul liturgic începea, ca și astăzi, în noaptea Paștilor. De data Paștilor erau legate succesiunea și denumirea duminicilor și a săptămânilor de peste an.

Paștile a fost sărbătorit încă de la început în toată lumea creștină, însă nu peste tot la fel. Izvoarele amintesc că în Biserica primară au existat mari diferențe regionale în ceea ce privește data și modul sărbătoririi Paștelui. Creștinii din părțile Asiei Mici și ale Siriei, care aveau ca temei practica veche moștenită de la Sfinții Apostoli Ioan și Filip, lua în calcul ziua anuală sau lunară și sărbătoreau mai întâi moartea Domnului ("Paștile Crucii") la 14 Nisan, apoi Învierea ("Paștile Învierii") la 16 Nisan, indiferent de ziua din săptămână în care cădea această dată.

Partizanii acestei practici iudaizante mai erau numiți și "quartodecimani", fiindcă sărbătoreau Paștile la 14 Nisan, adică în aceeași zi cu iudeii. Iudaizanții mai moderați ("protopashiții") sărbătoreau Paștile duminică, însă întotdeauna legau această duminică de Paștile iudaic, chiar dacă de multe ori sărbătoarea cădea înaintea datei reglementare.

Cea mai mare parte a creștinătății însă (Apusul, Egiptul, Grecia și Palestina) lua drept normă ziua săptămânală. Ei sărbătoreau, așadar, moartea Domnului întotdeauna în Vinerea cea mai apropiată de 14 Nisan, iar Învierea - în duminica următoare, care cădea totdeauna după 14 Nisan sau după prima lună plină, după echinocliul de primăvară.

Moartea Domnului sau "Paștile Crucii" era zi de întristare și era sărbătorită cu post prelungit până în ziua Învierii. Învierea Domnului sau "Paștile Învierii" era zi a bucuriei și se sărbătorea, ca și astăzi, prin agape și cine. Practica aceasta era fondată pe învățătura Sfinților Apostoli Petru și Pavel. O parte dintre creștinii din Galia sărbătoreau Paștile la o dată fixă: 25 martie sau chiar 27 martie.

Cele două denumiri originare ale Paștelui creștin ("Paștile Crucii" și "Paștile Învierii") au fost conservate de către Biserica Romano-Catolică, ce folosește doi termeni diferiți pentru a indica atât "Paștile Crucii" (Pasqua di Passione), cât și "Paștile Învierii" (Pasqua di Resurrezione).

Lumina Învierii de la Sfântul Mormânt din Ierusalim se aprinde, însă, numai la Paștile ortodoxe.

Indiferent cum este serbată sau câte tentative de denigrare a celei mai importante sărbători a creștinilor au existat, Hristos a izbutit cea mai strălucită biruință ce nu i-a putut fi luată.

Învierea din morți a lui Iisus Hristos este semnul biruinței sale, iar comemorarea acestei Învieri rămâne de milenii una dintre cele mai importante sărbători ale creștinătății.

BIBLIOGRAFIE

1. Ghinoiu, Ion „Mică enciclopedie de tradiții românești”, București, Ed. Enciclopedică, 2001;
2. Brăiloiu, C., „Sărbători și obiceiuri”, Iași, Ed. Enciclopedică, 2002;
3. Mitroi, M. „Obiceiuri și tradiții de Crăciun”, București, Ed. Autorul, 2004.

BISERICA ȘI ROLUL EI ÎN VIAȚA COPILULUI

Prof. Ionescu Mihai
Liceul Teoretic Al. Ghica Alexandria

Educația este forma cea mai înaltă în lucrarea de modelare și formare a caracterului și personalității copiilor și tinerilor.

Cei șapte ani de acasă își pun amprenta pe evoluția comportamentală și psihică a fiecăruia. Prin pedagogie se adaptează principiile și strategiile didactice la particularitățile de vârstă și individuale ale tinerei generații. De asemenea, rolul Bisericii, ca instituție în formarea cetățeanului din punct de vedere moral, este primordial.

În dezvoltarea unei educații autentice pentru viață este esențială *cultivarea unei legături statornice și a unei cooperări rodnice între Biserică, Familie și Școală*, precum și valorificarea contribuțiilor specifice acestora. În contextul actual, marcat de tendințe ideologice individualiste și secularizante care erodează valorile consacrate ale familiei tradiționale, este cu atât mai necesară această conlucrare benefică între instituții fundamentale. Mai precis, în societatea de consum din zilele noastre, marcată tot mai mult de o mentalitate care orientează copiii, adolescenții și tinerii spre senzaționalul artificial și profitul material, este esențială cultivarea unei educații credibile axată pe luminile călăuzitoare ale vieții, atât la nivel personal, cât și la nivel comunitar. Aceste lumini sunt: *credința în Dumnezeu și valoarea unică și eternă a persoanei umane, creată după chipul lui Dumnezeu – Izvorul vieții veșnice, iubirea generoasă a omului ca bază a comuniunii umane în familie și în societate, cultivarea creativității pentru îmbogățirea tezaurului peren al umanității și cultivarea responsabilității pentru natură ca dar al lui Dumnezeu oferit generațiilor umane prezente și viitoare*.

Educația de acasă își pun amprenta pe evoluția comportamentală și psihică a fiecăruia. Prin pedagogie se adaptează principiile și strategiile didactice la particularitățile de vârstă și individuale ale tinerei generații. Această adaptare se realizează cu tact și măiestrie, cu talent educațional, cu seriozitate și responsabilitate, cu voință și interes, inducând o activitate competentă, eficientă, plină de inițiativă și creativitate.

Primul factor care contribuie la formarea personalității umane în perspectivă multidirecțională este familia. Aceasta îl familiarizează pe copil cu valorile și normele grupului de referință. Copiii vor face sau vor crede ceea ce vor face sau vor spune părinții, imitând comportamentele acestora. Totuși, rămâne problema pregătirii părinților în vederea educării copiilor într-un mod eficient. În zilele noastre se organizează activități pentru părinți, se înființează organizații care se ocupă de educarea acestora.

Colaborând cu copilul, implicându-l în activitățile zilnice, învățându-l normele de conviețuire socială, respectându-l ca om, acesta va fi un partener în educație atât în familie, cât și în societate. Copilul trebuie să ajungă, prin educație, să gândească în conștiința sa: „Dacă nu voi îndeplini imediat ceea ce mi-a spus mama și tata, nu mă comport cum se cuvine”. Părinții trebuie să fie, de asemenea, siguri, la rândul lor, că ceea ce au spus copilului să facă a fost dus la îndeplinire.

Unii cercetători susțin că „dezvoltarea copilului este dependentă de calitatea relațiilor dintre el și părinții lui”. Prima grijă a părintelui trebuie să o reprezinte identificarea nevoilor copilului. Cunoscându-și bine copilul, părinții vor ști ce să investească în dezvoltarea lui. Următoarea grijă a

părintelui ar fi aceea de introducere a copilului în forme de instruire și educare specifice caracteristicilor lui. În final, părintele trebuie să își ajute copilul să se educe și singur.

Alt factor care contribuie la devenirea personalității umane îl constituie Biserica. Ea compensează nevoia de filiație activă pe o linie ideatică, prin excelență spirituală. Influența educativă a Bisericii se realizează prin intermediul orelor de religie desfășurate la nivelul școlii, prin ceremoniile religioase din cadrul lăcașelor de cult și prin activitățile caritabile organizate la nivel de societate.

Odată cu intrarea copilului în școală, Biserica va instaura o educație sistematică, explicită, în perspectiva valorilor credinței.

Rolul Bisericii, ca instituție în formarea cetățeanului din punct de vedere moral, este primordial. Însănătoșirea societății și formarea conștiinței depind foarte mult de sfânta Biserică și de slujitorii ei. Încă din secolul al XVI-lea, o serie de factori de ordin cultural și politic au condus la apariția fenomenului numit „secularizare”, în urma căruia societatea a redus sfera de influență a Bisericii.

Dacă până atunci religia era considerată „știința supremă ce subordona toate celelalte domenii ale cunoașterii”, în urma schimbării raporturilor dintre societate și Biserică, rolul religiei a fost limitat. Secularizarea a însemnat diluarea valorilor morale și religioase, „valori ce până nu demult erau considerate generatoare de unitate socială”. Astăzi, se caută coeziunea pornind de la valori civice și idealuri politice.

Totuși, în această lume modernă, plină de probleme și situații solicitante, este nevoie de repere stabile, de valori care nu se schimbă. Este nevoie de Biserică, pentru că oamenii nu pot exista fără Dumnezeu. „Părinți și educatori, cu toată purtarea de grijă, feriți-vă să le împliniți copiilor capriciile! Altfel, copiii își vor vătăma inima cu răutatea, pierzând sfânta dragoste, iar la vârsta maturității se vor plânge pentru faptul că în tinerețe s-au plecat către aceste capricii. Capriciul este embrionul unei pagube sufletești fără seamăn”, spunea Sfântul Ioan de Kronstadt.

În concluzie, educația, bunele maniere, regulile morale sunt cheia către adaptarea copilului în societate. Un copil manierat se va descurca mult mai bine în relațiile cu cei din jur decât unul căruia îi lipsesc cei șapte ani de acasă. Când spunem că un copil are cei șapte ani de acasă ne gândim la un copil bine-crescut, care știe să salute, să spună „mulțumesc”, „te rog”, care se comportă cuviincios cu cei de vârsta lui și cu adulții. Prin urmare, această responsabilitate este atât pe umărul familiei, cât și o sarcină a societății, implicit a Bisericii.

Bibliografie

<https://www.google.ro/search?q=biserica+și+copii&hl=ro&source=>

<https://doxologia.ro/familie/cresterea-copiilor/parintii-trebuie-sa-invete-copiii-sa-se-comporte-evlavios-biserica>

BISERICA ȘI COPIII NOȘTRI

Prof. Ionescu Florența
Colegiul Național Al. I. Cuza Alexandria

Educația creștină a copiilor trebuie să fie începută de la cea mai fragedă vârstă, pentru că primii cinci, șase ani ai copilăriei sunt hotărâtori pentru tot restul vieții omului. Copilul este un dar al lui Dumnezeu, copiii și părinții deopotrivă își vor cultiva răbdarea prin ascultare, sfat și înțelegere, dragostea față de Dumnezeu și față de aproape și nădejdea în ajutorul cerut cu credință și rugăciune neîncetată.

Rolul părinților și al căminului familial este determinant pentru vârsta copilăriei și a adolescenței. El trebuie să fie prin excelență un rol educațional. Lucrarea pedagogică corectă și înțeleaptă a părinților asupra sufletelor copiilor, încă de la cea mai fragedă vârstă, trebuie să pună

bazele unei vieți întru Hristos, a singurei căi viabile și adevărate, pe care nici o furtună a vârstei tinere sau adulte nu o va mai putea clătina.

La sfânta biserică copilul învață că este foarte important să ții legătura cu Creatorul tău, să fii recunoscător Lui. Învață să se poarte (să tacă, să stea locului, să vorbească când și ce trebuie; își disciplinează pornirile, "se abține", amână, își dezvoltă răbdarea, își cultivă blândețea - pe care o vede și cu care este tratat la biserică, devine bun, milostiv, învață să dea, să fie respectuos cu cei în vârstă, să pomenească pe cei morți (bunici, neamuri etc.), aspecte foarte importante în comportamentul uman. La biserică primește harul Sfântului Duh, lucrător în chip nevăzut în fiecare dintre noi mai mult ca acasă. De asemenea, nu trebuie să uităm că unde sunt mulți rugăciunea este mai puternică. Zicala "Ăsta nu-i dus (de multe ori) la biserică", atribuită cuiva, spune aproape totul despre acel om.

Biserica Ortodoxa de azi face față unei provocări. Trebuie să descopere o abordare a educației religioase care să fie înrădăcinată în întreaga tradiție bisericească. În același timp, educația creștină are ca obiect educația unei persoane. Fie ca are de-a face cu un copil, cu un adolescent sau cu un adult, ea trebuie să acționeze într-o manieră personală cu fiecare individ, la nivelul atins de acesta: să vorbească pe limba lui, să-l înțeleagă și să-l împărtășească nevoile și preocupările, să-l iubească așa cum este. Procesul educației creștine trebuie să fie un proces de creștere – experiența proprie a fiecăruia, o schimbare graduală ce include întreaga sa persoană. Misiunea și provocarea sunt uriașe și pot fi îndeplinite doar dacă trăim pe deplin viața Bisericii.

Astfel, activitatea educativă a Bisericii trebuie să fie tridimensională: să clădească o viață pe deplin liturgică în parohii, să țină de părinții și familia și să instruiască copiii. Nici unul dintre aceste aspecte nu poate exista și nu se poate dezvolta separat. Aceasta misiune totalizatoare este ceea ce Biserica Ortodoxa are de împlinit în zilele noastre.

Prin intermediul programelor educaționale, culturale și artistice, copiii și tinerii au șansa de a se cunoaște mai bine și de a conștientiza care sunt valorile permanente ale credinței creștine și ale spiritualității românești.

În prezent, constatăm în familie, la ora de Religie din școală, în parohie, în pelerinaj la mănăstiri, în școlile de teologie, în centrele educaționale și culturale ale Bisericii, că toți copiii și tinerii se bucură mult când sunt iubiți de Dumnezeu și de oameni, fiind încurajați, la rândul lor, să iubească pe Dumnezeu în rugăciune și pe semenii lor prin fapte ale iubirii milostive. Iar când tinerii creștini ortodocși poartă în sufletele lor iubirea, pacea și bucuria, datorite lor de Hristos, ei devin mărturisitori ai iubirii Lui și misionari în relație cu alți tineri, ajutând mai ales pe cei aflați în dificultate.

Educația religioasă presupune un proces de creștere continuă, în urma căruia, printr-o participare "activă", copiii pot dobândi o mai bună înțelegere a ceea ce înseamnă să devii parte a unui Trup, care este Biserica. Sporirea înțelegerii și dobândirea unei cunoștințe și conștiințe curate este cheia oricărui act de predare, care nu vizează acumularea de informații, cât simțirea pe propria piele, experimentarea, a acestor învățături transmise spre înțeleptire. Predarea Religiei în școală are valențe educaționale profunde, prin rolul ei formativ în viața copiilor și a tinerilor, demonstrat și de studiile educaționale și sociologice în domeniu. Ora de Religie contribuie la reducerea efectelor negative ale crizei contemporane de identitate și de orientare, întrucât propune modele viabile de bunătate, sfințenie și conviețuire umană.

În concluzie, educația, bunele maniere, regulile morale sunt cheia către adaptarea copilului în societate.

BIBLIOGRAFIE

<https://www.google.ro/search?q=biserica+si+copii&hl=ro&source>
https://www.evangelismos.ro/carte/1989/biserica_si_copiii_nostri

ÎNVĂȚAREA TIMPURIE A VALORILOR

Ciupitu Cătălina
Profesor de limba engleză
Liceul Teoretic Marin Preda

Educația va avea întotdeauna provocările ei, dar dacă ne bazăm pe o dragoste plină de înțelegere și dacă suntem dispuși să împlinim nevoile esențiale ale copiilor noștri, putem folosi anumite tehnici și putem avea satisfacția de a crește un copil care va fi de cele mai multe ori dispus să ne asculte.

„Dacă prima lecție a copilului tău va fi ascultarea, cea de-a doua va fi cea pe care o vei dori tu.” Spunea Benjamin Franklin și acesta este un sfat înțelept. Dar ascultă cineva de bunăvoie? Unii ar putea susține că este imposibil așa ceva!

Aceasta nu înseamnă că micuțul nu va face nicio greșală. Toți greșim. Dar copiii care au convingerea fermă că sunt iubiți necondiționat, nu pentru un motiv anume, ci doar pentru că există, vor avea foarte rar, dacă nu cumva niciodată, motive pentru care să se răzvrătească. Iar revolta este elementul primordial, care face atât de dificilă ascultarea din partea copiilor.

Trebuie subliniată importanța autodisciplinării. Pentru că a încerca să-i disciplinezi pe alții este întotdeauna un lucru greu de realizat. De fapt, a determina o altă persoană să asculte este, probabil, cea mai dificilă misiune din lume, mai ales dacă nu există decât puțin, sau poate deloc, respect. Din nefericire, mult prea mulți părinți gândesc că educația înseamnă doar a-i face pe copii să asculte. Dimpotrivă, misiunea noastră trebuie să fie aceea de a-i încuraja pe copii să se autodisciplineze.

Găsim în Biblie această idee exprimată astfel: „Instruiește-l pe copil pe calea pe care trebuie să meargă (păstrându-și darul spiritual sau închinația lui), iar când va fi mare nu se va abate de la ea.” (Proverbe 22,6). Ascultarea de bunăvoie se bazează pe acest concept biblic: a-l instrui pe copil pe calea pe care trebuie să meargă el însuși. Fiecare copil are nevoi și dorințe unice, precum și o personalitate unică. Atunci când respecti un copil, pentru că este o persoană unică, și, ținând seama de trăsăturile legate de vârstă, îl instruiști în cadrul acestor parametri, lecția ascultării poate fi învățată mai ușor. Misiunea noastră ca părinți și profesori este să oferim un mediu care să favorizeze creșterea lor. Faptele și cuvintele noastre, sfaturile și restricțiile pe care li le aplicăm trebuie să ofere o atmosferă caldă, sigură, în care copiilor să le fie ușor să respecte și să se supună dorințelor celor care reprezintă autoritatea.

În realitate, a disciplina înseamnă a învăța. Multe din comportamentele pe care le apreciem sau care nu ne plac la copiii noștri reflectă valorile noastre. Valorile părinților diferă iar controversele la nivelul valorilor pot duce la conflicte majore, lăsând copilul nesigur cu privire la ceea ce este cu adevărat important.

Este, de asemenea, adevărat că un anumit comportament poate fi tolerat într-o casă și strict interzis în altă casă. Intrucât în esența acestor comportamente nu este nimic corect sau greșit, se poate ajunge la conflicte dure între părinți și copil, pentru că cei mici nu înțeleg de ce prietenii lor scapă nepedepsiți pentru comportamente care lor le sunt strict interzise.

Metoda de minimalizare, pe cât posibil, a acestor conflicte este să stabilim clar ce înseamnă, privit prin prisma valorilor, un comportament acceptabil și să facem acest lucru cât mai devreme posibil în viață, de preferat în timpul copilăriei.

Una dintre cele mai bune căi prin care copiii noștri pot să adopte valorile este să ne audă rostindu-le cu voce tare, să fie în auzul lor, nu îndreptate către ei. Adesea o conversație va avea un impact mai mare decât cuvintele adresate direct lor.

Pentru copiii noștri sunt șanse mici să crească exact cu același valori ca ale noastre. Ar putea fi asemănătoare, însă, în domeniul valorilor, chiar și diferențele mici pot da naștere la conflicte.

Părinții înțelepți înțeleg acest lucru și nu-și vor impune cu forța propriile lor valori. Pot face acest lucru fie prin recomandări, fie prin exemplul personal.

A-i învăța prin recomandări înseamnă a sfătui sau a ne influența copilul încă de la o vârstă fragedă conform cu un standard fundamental de conduită. În plus, trebuie să prezentăm informații și să încurajăm discuții la nivel emoțional despre rațiunea aflată în spatele valorilor noastre.

Pentru a-i învăța prin exemplu, trebuie să trăim cu consecvență conform valorilor noastre. Nu putem avea un set de valori pe care să încercăm să-l impunem copiilor noștri, în timp ce noi trăim după altul.

Este important să ne vedem copiii ca pe un dar din partea lui Dumnezeu și să simțim onoarea de a fi aleși pentru a îndeplini această lucrare importantă, astfel vom fi binecuvântați cu niște copii care se vor dovedi o binecuvântare pentru noi și pentru ceilalți.

BIBLIOGRAFIE:

Înțelege-ți copilul- Kay Kuzma, București 2002

PAȘTELE-SĂRBĂTOAREA BUCURIEI

Prof. Marinela Iana

Dir. Casa Corpului Didactic Teleorman

Pastele este cea mai importanta sarbatoare crestina a anului, pentru prima data fiind sarbatorit in jurul anului 1400 inainte de Hristos. Desi multi sarbatoresc si astazi Pastele, pentru multi el nu mai are nimic de a face cu Dumnezeu, este doar un prilej de mancare si bautura.

Sarbatoarea Pastelui poate fi asociata cu primavara. Retrezirea naturii la viata simbolizeaza noua viata pe care crestinii au castigat-o prin crucificarea si Invierea lui Iisus. Pastele crestin este similar cu doua traditii antice: una evreiasca si alta pagana. Ambele traditii sarbatoresc Invierea, trezirea la viata.

Pentru prima data, Pastele a fost sarbatorit in jurul anului 1400 inainte de Hristos. In aceasta data, evreii au parasit Egiptul cu ajutorul lui Dumnezeu. Scriptura in cartea Exod (Iesirea) din Vechiul Testament ne ofera instructiunile date de Dumnezeu pentru sarbatorirea Pastilor in timpul lui Moise. Evreii din antichitate isi aminteau de faptul ca Dumnezeu i-a salvat din robia in care se aflau in Egipt.

Cu ocazia iesirii din Egipt, cand au sarbatorit pentru prima data Pastele, toti evreii trebuiau sa ia un miel si sa il sacrifice. Apoi, cu sangele mielului erau unse ramele de lemn ale usilor de la casele in care locuiau acestia. In noaptea aceea, ingerul mortii trimis de Dumnezeu a trecut prin Egipt si a omorat toti fiii intai nascuti ai egiptenilor in casele care nu aveau pe usa sangele mielului. In casele israelitilor, nu a murit nimeni, pentru ca acestia ascultasera porunca lui Dumnezeu si au pus sangele mielului pe usile lor. Sangele mielului oferea o garantie, un semn vizibil prin care credinciosii dadeau de inteles ca au luat in serios avertismentul lui Dumnezeu.

In ceea ce priveste crestinii, Dumnezeu a reinnoit legamantul facut cu israelitii, de data aceasta nu printr-un om, (Moise) ci prin Fiul Sau, Iisus Mesia. Legamantul cel nou nu mai este un legamant facut doar cu evreii, ci cu toate popoarele, care vor sa primeasca iertarea pacatelor prin jertfa lui Iisus Hristos. Legamantul cel vechi purta sigiliul sangelui unui miel care trebuia sacrificat de Pasti dupa instructiunile date de Dumnezeu.

Paștele a fost sărbătorit încă de la început în toată lumea creștină, însă nu peste tot la fel. Izvoarele amintesc că în Biserica primară au existat mari diferențe regionale în ceea ce privește data și modul sărbătoririi Paștelui. Creștinii din părțile Asiei Mici și ale Siriei, care aveau ca temei practica veche moștenită de la Sfinții Apostoli Ioan și Filip, luau în calcul ziua anuală sau lunară și sărbătoreau mai întâi moartea Domnului („Paștile Crucii”) la 14 Nisan, apoi Învierea („Paștile Învierii”) la 16 Nisan, indiferent de ziua din săptămână în care cădea această dată.

Partizanii acestei practici iudaizante mai erau numiți și „quartodecimani”, fiindcă sărbătoreau Paștile la 14 Nisan, adică în aceeași zi cu iudeii. Iudaizantii mai moderați („protopashiții”) sărbătoreau Paștile duminică, însă întotdeauna legau această duminică de Paștile iudaic, chiar dacă de multe ori sărbătoarea cădea înaintea datei reglementare. Cea mai mare parte a creștinătății însă (Apusul, Egiptul, Grecia și Palestina) lua drept normă ziua săptămânală. Ei sărbătoreau, așadar, moartea Domnului întotdeauna în Vinerea cea mai apropiată de 14 Nisan, iar Învierea – în duminică următoare, care cădea totdeauna după 14 Nisan sau după prima lună plină, după echinocliul de primăvară. Moartea Domnului sau „Paștile Crucii” era zi de întristare și era sărbătorită cu post prelungit până în ziua Învierii. Învierea Domnului sau „Paștile Învierii” era zi a bucuriei și se sărbătorea, ca și astăzi, prin agape și cine. Practica aceasta era fondată pe învățătura Sfinților Apostoli Petru și Pavel.

O parte dintre creștinii din Galia sărbătorea Paștile la o dată fixă: 25 martie sau chiar 27 martie. Cele două denumiri originare ale Paștelui creștin („Paștile Crucii” și „Paștile Învierii”) au fost conservate de către Biserica Romano-Catolică, ce folosește doi termeni diferiți pentru a indica atât „Paștile Crucii” (Pasqua di Passione), cât și „Paștile Învierii” (Pasqua di Resurrezione).

Paștele este sărbătoarea bucuriei, „...un astfel de act, oricât de înspăimântător ar părea el a fi pentru ochiul omenesc, este totuși necesar pentru ca, în timp, toate creaturile să revină la pură viață divină, liberă și independentă...” – Marea Evanghelie a lui Ioan de Jakob Lorber. Învierea lui Iisus Hristos simbolizează refacerea legăturii dintre ființa umană și Creatorul său. Celebrarea ei în fiecare an duce la retrezirea aspirației către îndumnezeire, la transfigurarea vieții pământești într-o viață impregnată de prezența lui Dumnezeu. De aceea Paștele este o sărbătoare a bucuriei, o bucurie asemănătoare celei a apostolilor când l-au văzut pe Iisus înviat. Iar salutul care se obișnuiește cu această ocazie este tot o expresie a acestei bucurii: „Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!”.

Istoria celebrului „paște” pe care fiecare credincios îl primește în noaptea de Înviere, după terminarea slujbei, este una interesantă, deoarece apare în Transilvania drept un nou obicei inspirat de calvinii. Slujba bisericii calvine ce sărbătorește Învierea poartă numele de Cina Domnului, iar la sfârșitul acesteia, cei care nu au putut participa din motive de boală sau de bătrânețe, primeau, prin intermediul diaconului, vin și pâine sfințite. Acest obicei a fost preluat, dar modificat de Biserica Ortodoxă din Transilvania și mai apoi de cea Greco-Catolică. Însă, treptat, a fost adoptat de toți românii care consumă „paștele” înainte de masă, folosind formule precum *Hristos a înviat* și *Adevărat a înviat*!

Învierea din morți a lui Iisus Hristos este semnul biruinței sale, iar comemorarea acestei Învieri rămâne de milenii una dintre cele mai importante sărbători ale creștinătății.

„LĂSAȚI COPIII SĂ VINĂ LA MINE”

Prof. Roșioru Robert Mugurel
Liceul Tehnologic „Gr. C. Moisil” Buzău

Este bine cunoscută această rugămintă – poruncă - cerere a Mântuitorului Iisus Hristos la adresa ucenicilor Săi care au încercat să îndepărteze copiii ce încercau să se apropie de Iisus, crezând că îl vor deranja pe Învățătorul lor.

Înainte de a cerceta motivul pentru care Domnul Hristos vrea copiii alături de El, să vedem, din punct de vedere duhovnicesc, cum putem caracteriza copiii, ce calități au ei care să îi recomande a fi binevăzuți de către Dumnezeu.

Printre calitățile cele mai de seamă ale copiilor se numără:

- Credința: au încredere în ceea ce le spun adulții, cred că este adevărat ceea ce aud din gura celor mai mari, cărora le respectă știința, le-o admiră și le-o cer ori de câte ori au nevoie;
- Curăția (nevinovăția): fiind la începutul vieții morale, când încă nu și-au ales profilul spiritual personal, când încă nu au avut ocazii să decidă dacă sunt de partea binelui sau a răului, neavând încă discernământ (maturitate decizională), sufletul lor nu este împovărat de vinovăția unor eventuale alegeri imorale;
- Ascultarea: fiind conștienți de neștiința lor, ascultă întotdeauna ceea ce li se spune sau li se cere, aceasta fiind unica cale de creștere, de maturizare, de învățare;
- Lipsa griilor (seninătatea): Singurul rol pe care și-l recunosc copiii este acela de copil, de fiu al părinților lui, cei care se îngrijesc de toate câte le sunt necesare și către care apelează ori de câte ori au nevoie de ceva;
- Bucuria: Neavând griji care să le împovăreze sufletul, sunt foarte deschiși către emoțiile pozitive;
- Optimismul: Fiind la începutul vieții, sau mai bine zis având toată viața în față, au speranța unei vieți frumoase pe care și-o pot construi și trăi;
- Sinceritatea: spun ceea ce gândesc, ceea ce cred ei că este bine, ceea ce cred ei că este adevărat, chiar și atunci când au de pierdut – nu și-au format încă reflexul de a se ascunde în spatele minciunii sau a diferitelor măști pentru a avea un câștig;
- Curiozitatea: sunt dornici de a descoperi, de a afla, de a înțelege;
- Curajul: copiii nu se tem, în general să spună ceea ce simt și să facă ceea ce li se pare lor a fi bine, încă nu își cunosc vulnerabilitățile și slăbiciunile;

Acestea ar fi câteva din calitățile pe care Domnul Iisus Hristos le apreciază în ceea ce-i privește pe copii, altfel nu i-ar fi atenționat pe Sfinții Apostoli: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu. Adevărat zic vouă: Cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copil nu va intra în ea.”(Marcu 10, 14-15)

Sunt evidente motivele pentru care Domnul Hristos apreciază copilul ca pe un adevărat cetățean al Raiului și ne atrage atenția că ar trebui să ne întoarcem atenția către acest profil al copilăriei, deoarece el ne poate dezvălui nevoia unei schimbări spirituale.

Dacă acum două mii de ani Mântuitorul cerea apostolilor să îngăduie copiilor să se apropie de El pentru că nu ar fi dorit să-L deranjeze pe învățătorul lor din lucrarea Sa, ne întrebăm astăzi, oare, cine ar ține departe copiii de Dumnezeu, cine și din ce motive ar dori această distanță între copii și Domnul Hristos?

Răspunsul poate fi simplu sau complex, detaliat sau scurt. Voi încerca să fiu cât se poate de obiectiv și direct.

La întrebarea Cine?, răspunsul va fi mereu: adulții. Adică noi, cei mari, cei maturi, cei știutori, cei deștepți, cei puternici, cei bogați, cei cunoscători – modelele lor. Adică, personalizând, tata,

mama, bunicul și bunica, frații mai mari, unchiul și mătușa, educatorii, învățătorii, profesorii, consătenii, cetățenii, etc.

Iar la cealaltă întrebare: Din ce motiv? Dintr-un singur motiv: duhul lumesc, adică personalizând, dorința de plăcere, de mărire deșartă, de avere, de putere, părerea de sine, iubirea de sine, cultul trupului, cultul posesiunii, cultul consumului, etc. și toate celelalte preocupări zilnice ale adulților, unicele lor preocupări, cărora își închină viața și pe care le întâmpănesc în sufletele deschise ale copiilor ca lecții de zi cu zi predate acasă, pe stradă, la Mall, în trafic, la școală, pe network sau în parc.

Și totuși și astăzi, după atâta timp, Domnul Hristos ne cere să ne lăsăm copiii alături de El. Prin cu vântul Evangheliei, prin gura preoților, ale dascălilor credincioși, ale profesorilor de religie, ale bunicilor evlavioși, ale tuturor acelor care cred că Raiul este apropierea, prezența lui Hristos în viața noastră iar iadul – lipsa Lui.

Deci să lăsăm copiii să vină la Hristos, să se bucure de prezența Lui, să guste din dulceața Raiului, să se obișnuiască cu ea încă de aici, de pe pământ, ca să se poată bucura de ea și în veșnicie. Concret, să lăsăm copiii la ora de religie și la catehezele duminicale de pe lângă biserici și le vom da șansa acestei întâlniri minunate cu Cel ce, prin simpla Lui prezență, poate aduce pacea, bucuria, lumina, sensul și Viața.

Hristos a înviat!

MÂNTUITORUL ȘI COPIII

**Viezuianu Dana, profesor Religie,
Scoala Gimnazială Nr.2 Videle**

Oricând și oriunde, fara timp și fara loc, neîncetat Mântuitorul, cu vorba caldă și liniștită, cu fața plină de bunătate și ochii senini, învață poporul.

Unele după altele, urmau învățăturile și se înșirau ca niște mărgăritare scumpe ce aveau să împodobească inima și sufletul oamenilor. Vorba lui era blandă, simplă și ușoară ca să meargă la inima orcu. Și a celor mari dar și a celor mici; și a celor învățați și a celor lipsiți de luminile cărții.

Mulțime mare de popor, era adunată în jurul lui Iisus. Veniseră de prin prejur și de la mari depărtări, să asculte dumnezeiasca Sa învățătură, să-și lumineze mintea și să-și încălzească inima.

Veniseră suferinzi de tot felul, cu credința fierbinte și nădejdea adâncă, că blândul și bunul Iisus, se va îndura de ei și-i va vindeca de toată neputința de care erau cuprinși.

Bolnavi de suflet, în care ghimpele îndoiielii și al nesiguranței era adânc înfipț sau în care păcatul se întinsese ca o pecingine, veniseră ca sa-și găsească alinare și întărire în lupta vieții.

Oameni mulți, din toate locurile, de toate vârstele, de toate felurile.

Printre ei și destui copii. Unii cuminți și sfioși, în brațe sau de mână pe lângă mamele lor, se uitau cu ochii mari și senini.

Alții, veseli și zglobii, cu părul răsfirat de vânt, în care se jucau razele aurii ale soarelui, se apropiaseră mai mult, cât mai mult să vadă și ei pe acela, de care atât de frumos și minunat le vorbise măicuțele lor. Să vadă și ei cu ochii lor și să asculte glasul cald, al aceluia cu al cărui chip, de atâtea ori adormeau în suflet seara, când bunica nu le mai povestea înainte de culcare basmele cu zmei și feți frumoși de altădată, ci minunatele fapte săvârșite de Mântuitorul.

Să vadă și ei aievea cum merg ologii, cum văd orbii, cum aud surzii, cum se curăță leproșii, cum se vindecă îndrăciții, cum înviază morții.

Vorba Mântuitorului, cădea ușor și molcom, iar învățăturile urmau una după alta ca un șirag de perle, fără să ia seamă de clinchetul de clopoței, ce erau glasurile mlădioase ale copiilor!

Socotind poate, că Mântuitorul ar putea fii tulburat, Apostolii cu mare grijă au încercat să-i depărteze pe copiii.

Și mai ales acum, după ce căpătaseră binecuvântarea Mântuitorului, de ce mai stăteau? Sfatul lor era ca aceștia să plece pentru ca liniștea să fie deplină. Să plece dar și cât mai curând.

”Lăsa-ți copii să vină la mine și nu-i opriți”, spunea cu bunătate Iisus, întinzându-și mâinile către ei. Și ochii i se luminau de bucurie, iar zâmbetul îi înflori fața.

”Lăsați-i și nu-i opriți”, ce alte cuvinte puteau fii mai pe placul copiilor și ce altă mângâiere mai mare, pentru mamele lor ?

Fericiți erau copiii , mamele și Iisus!

Fericiți copiii, pentru că puteau rămâne mai departe aproape de acela despre care atât de multe și frumoase lucruri auziseră, și care atât de mult îi iubește.

Fericite erau mamele, pentru ca își vedeau copilașii lor dragi binecuvântați de Mântuitorul, care astfel le răsplătește toată truda și strădania lor pentru creșterea copiilor.

Fericit și Mântuitorul, mai ales El, pentru că avea înaintea ochilor adevărata curățenie sufletească pe care trebuie să o aibă omul.

Ce ideal de viață înalt, mai sublim decât acela de a fi cu sufletul, la fel cu al copiilor! Buni ca ei și blânzi ca porumbeii, cum spune altădată Iisus.

Copii sunt cu sufletul curat și limpede ca boaba de rouă. Ca floare albă de crin, așa este cugetul lor, neîntinat, neprihănit. Ei nu cunosc fățarnicia, minciuna, prefăcătoria. Ei spun totdeauna adevărul și ceea ce gândesc, aceia fac.

Nu sunt răi și nedrepti , mândri și invidioși, lacomi și zgârșiti.

Ei sunt buni și iubitori față de toată lumea , nu fac deosebire între bogați și săraci, între cei de altă religie și alt neam.

Sunt generoși și se bucură din nimic și de binele altuia, după cum se întristează de suferința celor din jurul lor, la câte i-au parte în mod sincer .

Sunt mărinimoși și la suflet și darnici cu cei slabi, lipsiți și loviți de soartă.

Sufletul copilului este plin de însușiri frumoase. Este ca o floare de nufăr ce se ridică din adâncul apelor și plutește deasupra valurilor răscolită de furtunile răutăților omenești.

De aceea, Mântuitorul condiționează mântuirea, fericirea veșnică a oamenilor, de asemănarea sufletului lor cu al copiilor.

”Adevar grăiesc vouă : Cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra în ea,,

Era atâta gingășie, atâta nevinovăție și seninătate în sufletul lor, încât Mântuitorul îi pierdea din ochi, de dragi ce-i erau. Sufletul lor era așa cum dorea Iisus, dar nu numai la copii, ci la toată lumea. Pe toți îi dorea să aibă sufletul curat , senin ca albastrul cerului într-o dimineață de primăvară.

Să înlăture de la ei răutatea, nedreptatea, fățarnicia, minciuna și tot șirul acestor patimi, ce răvășesc ființa omului întocmai ca o furtună năprasnică, care distruge totul în calea ei.

Să dispară mărăguna otrăvitoare a urii și să crească peste tot florile din sufletul copiilor.

”Lăsați-i și nu-i opriți” ci apropiați-vă de ei , voia cu alte cuvinte să spună Iisus.

”Coborâți-vă în grădina vieții lor de basm și vis și culegeți florile cu care să vă împodobiți sufletele, spre a putea intra în împărăția cerurilor.

Treptele de lumină, care urcă către împărăția veșnică, sunt sufletele nevinovate ale copiilor și cine dorește mântuirea, nu poate s-o ajungă decât sfios alături de copii.

Un alt îndemn, dat de Mântuitorul, celor de față cu acest prilej. Acela de a iubi și ocroti copiii, așa cum El însuși o făcea. Plăpânzi și gingași , în vârstă fragedă a copilăriei ei au nevoie de sprijinul celor mari.

Grija de copii, este o manifestare a iubiri față de ei. De altfel, această grijă este răsplătită îndeajuns prin plăcerea, bucuria și mulțumirea, pe care copii o produc prin simpla lor prezență.

Un copil înveselește casa. Este ca o floare de mușcată, care râde la fereastră.

Copiii aduc cu ei primăvara în cămin, cu soare cald și blând care topește gheața din suflet.

Ei descreșesc frunțile încruntate și înmoaie inimile de piatră.

Râsul lor cristalin este ca un zvon de clopoței pe care îngerii îi trimit din ceruri.

Toată truda și necazul vieții în mijlocul copiilor, se împuținează, se destramă ca o ceață la răsăritul soarelui.

Ori cât de obosit sau amărât ar fi cineva de greutățile cu care luptă, când aude gânguritul copilului din leagăn și vede brațele lui întinse ca două aripi de fluture, uită totul și fericirea îi inunda ființa, ca o mare de lumină cerească.

Mântuitorul îi binecuvântează și îi ia în brațe, simțind în sufletul lui fiorii adevăratei iubiri, pentru ființele gingașe și plătând, ce sunt copii.

Sufletele lor curate și calde ca lacrima, trebuie ferite de tot ce le-ar putea întina și întuneca. Nimic nu este mai primejdios pentru copii, decât exemplele rele pe care le văd la cei mari. *”Ar fi mai de folos cuiva zice Iisus, ca să-și lege o piatră de gât și să se arunce în mare, decât să scandalizeze un copil”*.

O afirmare mai hotărâtă a răspunderii ce apasă pe umerii celor ce otrăvesc sufletele copiilor, nici că se putea alta.

”Lăsați copii să vină la mine” e o poruncă, nu numai o dorință a Mântuitorului pentru că în mijlocul lor, El se simțea ca într-un început de împărăție cerească pe pământ, împărăție la care sunt chemați toți oamenii.

Pentru mântuirea sufletului, e nevoie de curățenie sufletească și nevinovăție, bunătate și alte însușiri pe care le au doar copiii. Idealul de viață creștin este desăvârșirea, iar mijloacele de atins, le găsim în învățătura lui Iisus, cu care trebuie să deprindem pe copii de mici.

Față de copii, care ne dau adevărata fericire, avem obligația de a le da ocrotire și ajutorul în viață, atât pentru trupul lor fraged și plătând – cât și pentru sufletul nevinovat căruia trebuie să-i păstrăm curățenia și gingășia care o are.

Să ne ferim deci de a le da exemple care ar putea să le fie dăunătoare, căci păcatul acesta este de neiertat.

Împlinirea acestei misiuni sfinte se realizează prin aducerea copiilor la biserică, unde intră în contact cu învățătura de credință ortodoxă și cu Sfintele Taine, unde învață să îl iubească pe Hristos și să urmeze învățăturilor Sale. Drumul care duce spre Hristos se întemeiază pe educația bisericească creștin ortodoxă.

Ați văzut cât de mult v-a iubit și vă iubește Mântuitorul Hristos! Și asta pentru curățenia și nevinovăția sufletului vostru.

Feriți-vă de tovărășia acelor copii, oameni, cari au desprinderi urâte și săvârșesc tot felul de fapte nepermise. Apropiați-vă de Iisus, care vă învață și vă ajută să trăiți o viață înaltă, frumoasă și să deveniți oameni credincioși, muncitori, cinstiți și drepti. Veți fi atunci fericiți și voi și părinții voștri.

BIBLIOGRAFIE:

Diac. Al. Popovici, Pr. Nic. C. Buzescu, *Parabole și învățăturile Mântuitorului Hristos*, ed. Românească, 1946

OBICEIURI ROMÂNEȘTI DE PAȘTE

Profesor inv. Primar Mihalache Diana Maria
Școala Gimnazială "Ștefan cel Mare"

Paștele reprezintă sărbătoarea Învierii lui Iisus Hristos. Începutul acestei sărbători e văzut chiar în Cina cea de Taină, pâinea și vinul simbolizând sacrificiul trupului și al sângelui, ca preț al răscumpărării.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat o dată cu postul de șapte săptămâni.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țărani încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei, a curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pască și să vopsească ouăle. Potrivit tradiției, la miezul nopții dintre sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică. Acasă le e îngăduit să rămână doar celor foarte bolnavi.

La biserică, preotul – cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși – iese cu lumânarea aprinsă (Lumina) și înconjoară biserica de trei ori. Serviciul divin se desfășoară afară, iar când preotul va rosti „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios vor spune „Adevărat a înviat!”. Răspunsul e recunoașterea tainei Învierii, iar aceasta va fi formula de salut timp de 40 de zile, până la Înălțarea Domnului.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului.

Oamenilor le este permis să mănânce bucățele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Se spune că acei care ciocnesc ouă roșii în ziua de Paște se vor întâlni și pe lumea cealaltă.

Prima zi de Paște trebuie să fie petrecută liniștit, fiind interzisă orice activitate distractivă. În această zi, e interzis și somnul.

Luni, a doua zi de Paște, oamenii dau de pomană pentru cei morți, mergând, în cele mai multe cazuri, la cimitir. O credință răspândită printre români e că, timp de o săptămână de la Înviere, porțile Raiului sunt deschise larg. Tocmai de aceea se spune că sufletele celor care mor în Săptămâna Luminată ajung direct în Rai. În funcție de zonele țării, există obiceiuri și obiceiuri.

Tradiții și obiceiuri de Paște în Transilvania

Poate cel mai de notorietate e unul din zona Transilvaniei, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestui obicei – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se vestejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție.

În părțile Sibiului, există obiceiul ca de Paști să fie împodobit un pom (un arbust) asemănător cu cel de Crăciun. Singura deosebire constă în faptul că, în locul globurilor, se agăță ouă vopsite (fără conținut). Pomul poate fi așezat într-o vază frumoasă și farmecul sărbătorii sporește cu o podoabă de acest fel.

În Maramureș, zona Lăpușului, dimineața în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc și urează gospodarilor „Sărbători fericite”. La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului. Sărbătoarea Paștelui își are obiceiurile și tradițiile specifice, în funcție de zonele țării.

În Transilvania, datorita confluențelor orientale și occidentale pe care le are regiunea, Paștele a adoptat de-a lungul timpului tradiții specifice atât de la sași, de la maghiari, cât și de la români.

După respectarea Postului Mare, în satele românești se trăiește solemnitatea Săptămânii Patimilor. În aceasta săptămână, țăranii încearcă să încheie toate activitățile gospodărești: pământul să fie arat și semănat, casele să fie văruite. În Miercurea, Joia și în Vinerea Mare femeile pregătesc pasca, mielul și ouăle, a căror încondeiere se distinge în Transilvania printr-o varietate mare de modele și culori. Toate acestea reprezintă elementele purtătoare ale simbolului sacrificiului pascal și al Învierii.

În dimineața primei zile de Paște, în unele sate transilvănene toți membrii se spală pe față cu apa dintr-un vas în care a fost pus un ou roșu, un ban de argint și o crenguța cu busuioc. Tot în aceasta zi în unele zone există credința că îți va merge bine dacă prima persoană care intră în casă va fi un bărbat.

A doua zi de Paste se distinge în Transilvania prin obiceiul „udatului”. Băieții îmbrăcați în haine tradiționale mergeau odinioară să stropască fetele. Obiceiul stropitului de Paști a fost adus în Transilvania în perioada Evului Mediu de sașii din zona Sibiului și s-a răspândit în toate comunitățile reformate și catolice din Ardeal. Se spune că fetele care ar fi stropite vor avea noroc tot anul. În trecut, fetele erau udate cu apă din fântână, însă în zilele noastre apa a fost înlocuită cu diverse sortimente de parfum.

Există și o serie de superstiții pentru perioada de Paste. Se spune, de exemplu, că celui care va dormi în ziua de Paste îi va ploua fânul și se va strica. De asemenea, se spune că cei care mănâncă miel n-au voie să dea oasele la câini, ci trebuie să le îngroape sub un măr, iar cojile de ouă se dau pe apă. De Paște cine merge la biserică trebuie să-și pună un ou roșu în sân ca tot anul să fie roșu și frumos, iar fetele să aibă pețitori.

Tot în aceste părți ale țării există și tradiția ca bărbații din sat să se întreacă la ciocnitul ouălor.

Tradiții și obiceiuri de Paște în Maramureș

În satele tradiționale maramureșene se obișnuiește ca în Joia Mare să se vopsească ouăle. În alte locuri, acest obicei se practică în Vinerea Mare. Ouăle roșii sunt asociate cu jertfa Mântuitorului, însă și celelalte culori au semnificații. Credința populară spune că atâta timp cât vor fi vopsite ouăle roșii, răul va fi ținut departe. Tradițiile de Paști sunt nenumărate în Maramureș și se leagă nu doar de vopsirea ouălor, ci și de ciocnitul ouălor și superstițiile despre acestea. Credințele maramureșenilor fac referire și la celelalte bucate specifice pe masa de Paște: mielul și pasca.

Oul reprezintă simbolul fecundității și era folosit din cele mai vechi timpuri și de alte popoare, în ritualurile lor de sărbători. De exemplu, popoarele Asiei și Europei care serbau Anul Nou la echinocșiul de primăvară ofereau în dar prietenilor și vecinilor, ouă roșii.

La creștini, oul îl reprezenta pe Creator care creează tot și conține în sine totul. Oul vopsit în roșu este asociat cu sângele Mântuitorului. Există mai multe legende în acest sens. Oul roșu este asociat cu sângele Mântuitorului. Una dintre legende spune că în momentul în care Maria Magdalena a pus coșul cu ouă sub crucea pe care era răstignit Hristos, a curs sânge pe acestea și s-au colorat în roșu. O altă legendă spune că la cina împărătească, la trei zile după răstignirea Mântuitorului, împăratul a zis că atunci va învia Hristos, când ouăle de pe această masă se vor înroși și cocoșul care era gătit va cânta. Și imediat ouăle s-au înroșit, iar cocosul a cântat. Se mai spune că s-au aruncat cu pietre în Mântuitorul, iar acestea s-au prefăcut în ouă roșii.

Tradiții și obiceiuri de Paște în Bucovina

Sărbătoarea Floriilor este cunoscută în Bucovina sub denumirea de Duminica Stâlparilor, iar semnele din această zi sunt interpretate ca prevestiri pentru anul acesta. Se spune că după cum va fi timpul în ziua de Florii, așa va fi și în ziua de Paști, iar dacă de Florii ies broaștele, atunci vara va fi frumoasă. În toate așezările din Bucovina, obiceiurile și îndeletnicirile legate de Sfintele Sărbători de Paști definesc cu precădere personalitatea bucovineanului, un om liber și puternic, gata să se elibereze de „balastul” pe care îl simte aproape.

În duminica Floriilor se sfințesc la Biserică ramurile de sălcii, ”mâțișorii”, care încep a înmuguri. Această ramură este dusă acasă și așezată la icoane pentru spor în gospodărie, dar și pentru fete pentru spor în dragoste. De asemenea ele se folosesc și în caz de boală, punându-se sub perna celui suferind sau pentru îmbunătățirea vederii.

Sărbătoarea Floriilor este cunoscută în Bucovina sub denumirea de Duminică Stâlparilor.

PEDAGOGIA IUBIRII DOMNULUI IISUS HRISTOS PE ÎNȚELESUL COPIILOR

**Mircea Costel, Profesor de Religie,
Școala Gimnazială Nr. 39 „Nicolae Tonitza” din Constanța**

Relația cu Dumnezeu nu se aseamănă cu niciuna dintre celelalte relații pe care oamenii le au între ei. Modul în care Dumnezeu ne iubește este unic. Dragostea Sa este necondiționată (nu se întemeiază pe îndeplinirea unor condiții), întrucât Dumnezeu ne iubește pentru simplul fapt că El este iubire: „Dragostea lui Dumnezeu față de noi s-a arătat prin faptul că Dumnezeu a trimis în lume pe singurul Său Fiu, ca noi să trăim prin El. Și dragostea stă nu în faptul că noi am iubit pe Dumnezeu, ci în faptul că El ne-a iubit pe noi...” (1 Ioan 4:9, 10)

De-a lungul istoriei, fiecare societate, în funcție de stadiul de dezvoltare, de cunoașterea cultural-spirituală, de conjunctura politică și de dezvoltarea economică, a avut un model de educație, pe alocuri, chiar un „ideal” în această privință, deși vom observa că, în puține situații, procesul complex al educației are ca țintă Modelul Modelurilor, adică, pe Fiul lui Dumnezeu - Cuvântul Întrupat - Modelul Pedagogului Ideal.

Mântuitorul Iisus Hristos a ilustrat relația lui Dumnezeu cu copiii: El a luat copiii în brațe și i-a binecuvântat, punându-și mâinile peste ei. El și-a oferit dragostea nu prin învățare, nici măcar printr-o pildă, ci prin contact fizic. I-a făcut să simtă apropierea prin simțurile lor fizice și, vorbindu-le adulților, El a întărit faptul că modul în care copiii îi percep iubirea, felul în care aceștia au primit harul binecuvântării Sale, a fost valid și plin de semnificații religioase: „Cine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra în ea” (Luca 18,17). Unul dintre cele mai tulburătoare pasaje ale Evangheliei îl constituie validitatea pe care o atribuie Mântuitorul experimentării preintelectuale a credinței religioase. Când ucenicii Săi, în efortul de a menține un nivel matur al propovăduirii, încercau să împiedice mamele să-și aducă copiii la Iisus, El „S-a mâhnit”. El a spus că unora ca acestora le aparține Împărăția lui Dumnezeu și că cine nu primește Împărăția lui Dumnezeu ca un copil, acela nu va intra în ea (Marcu 10, 13-16).

Pe când Domnul Iisus învăța noroadale, niște părinți au înțeles importanța de a-și aduce copiii la Hristos ca să Se atingă de ei și i-au adus la El. Faptul că Domnul Iisus S-a mâhnit de reacția ucenicilor și le-a zis să nu-i oprească, arată cât de important este ca copilul să vină ca să-L cunoască și arată că Iisus îi iubește, pentru că i-a luat în brațe, i-a binecuvântat și și-a pus mâinile peste ei. Domnul Iisus a venit să slujească atât oamenilor adulți, cât și copiilor. Iisus Hristos folosește copiii ca să-i învețe pe cei adulți un adevăr: pentru a intra în Împărăția lui Dumnezeu, pentru a fi mântuiți, trebuie să primim Împărăția lui Dumnezeu ca pe un copilăș, dacă nu facem acest lucru, nu putem intra în ea cu nici un chip. Ce înseamnă să primim Împărăția lui Dumnezeu ca un copilăș? Mai întâi să vedem cum sunt copiii: ei cred totul, nu pun la îndoială ce le spui, fără filosofii. Deci, nu trebuie să punem la îndoială Cuvântul lui Dumnezeu, ci să credem ce este scris în El, căci Scriptura este insuflată de Dumnezeu și să căutăm prin aceasta să ne apropiem personal de Domnul Iisus care ne iubește și dorește să dăinuim veșnic cu El în Împărăția Tatălui Său.

Cu ani în urmă, exista în mentalul comunitar românesc ideea că formarea copilului în Familie, trebuie completată și continuată în Biserică și în Școală, prin „dascăli” de vocație care să contribuie

la formarea „personalității creatoare” a copilului, a unui caracter luminos, frumos, vlăstar care să participe, potrivit vocației sale la „perfecționarea societății”, întrucât, omul - cu atât mai mult un copil nevinovat - este „îcoana lui Dumnezeu” pe pământ, fiind făcut „după Chipul lui Dumnezeu” (Facere 1,26), și trebuie ajutat să ajungă la „asemănarea cu Dumnezeu”, prin cultivarea virtuților și desăvârșirea sa, cu scopul dobândirii vieții veșnice. Așadar, observăm că înaintașii noștri s-au bazat, în educația tinerelor generații, pe această triadă de factori educaționali: Familia, Biserica, Școala.

Astfel, educația creștină a copiilor trebuie să fie începută de la cea mai fragedă vârstă, pentru că primii cinci-șase ani ai copilăriei sunt hotărâtori pentru tot restul vieții omului, iar părinții sunt datori să alunge din sufletul copilului orice tendință spre rău și să cultive aplecarea spre cele bune. După cum ne spune înțeleptul Solomon, „începutul înțelepciunii este frica de Dumnezeu” (Pilde 1,7). Bazați pe aceasta, trebuie să spunem că prima virtute pe care părinții trebuie să o cultive în sufletele copiilor lor, cât mai devreme posibil, este frica de Dumnezeu, adică credința și evlavia față de Acesta.

Părintele Patriarh Daniel, în cuprinsul Pastoral de Crăciun din anul 2019, sublinia în mesajul său către credincioși că Nașterea Domnului Iisus Hristos într-o familie ne cheamă să acordăm o atenție deosebită familiei ca leagăn al vieții și fundament al societății umane: „Nimeni nu poate fi om adevărat dacă nu este fiul cuiva”, scrie în Pastorală sa Întâistătorul Bisericii Ortodoxe Române, explicând astfel condiția umană ca taină a filiației: „Iubirea față de toți copiii este început al înțelegerii iubirii părintești a lui Dumnezeu față de toți oamenii”.

ÎNVIEREA DOMNULUI – LUMINA LUMINII

Profesor: Bolog Ionuț
Casa Corpului Didactic Teleorman

Febra pregătirilor Sărbătorii de Paști începe cu mult timp înainte, în timpul Postului Mare, iar una dintre cele mai vestite preocupări ale bucovinenilor este încondeiatul ouălor (îchistritul ouălor în vorba celor din zona), un obicei prezent și în alte zone ale țării, dar nicaieri adus la nivel de artă, cum se întâmplă în Bucovina. Mai ales în partea muntoasă a regiunii (Brodina, Izvoarele Sucevei, Moldovita, Sucevita, etc.) acest obicei este bine reprezentat. La Paște, pe mesele localnicilor pot fi văzute adevărate opere de artă cum este acest cos cu ouă încondeiate de la Sucevita.

Inscripționarea unui astfel de ou este un lucru foarte migălos, care cere multă răbdare, pricepere și un deosebit gust. Tehnica utilizată este veche, iar pentru realizarea ei sunt necesare ceara

de albine și foarte multe culori vii, care în final vor alcatui o cromatică deosebită. Ca instrument de lucru este utilizat un bat de dimensiunile unui creion, la capatul cărui este fixat cu ata un fir de par din coada de cal și care va sluji drept penită. Cu ajutorul acestuia, motivele geometrice sau florale sunt desenate în straturi succesive, funcție de culori. Fiecare dintre acestea vor fi pe rând protejate cu ceara de albine pentru ca stratul anterior să nu se deterioreze.

Febra pregătirilor îi cuprinde pe toți locuitorii tinutului, laici sau clerici, deopotrivă. La Mănăstirea Sucevița, de exemplu, maicutele se îndeletnicesc cu această activitate ca și ceilalți, punând pe coaja subțire, cu răbdare, strat după strat o parte din sufletul și dragostea lor divină.

Sărbătoarea Pastelui începe cu Duminică Floriilor, ziua când se serbează întoarcerea lui Hristos în Ierusalim. Începând din această zi oamenii își amenajează grădinile, în ziua de duminică dimineața ei pleacă la biserici cu crengute de salcie – simbol al fertilității, vietei, ca mai apoi să le agate la stresinile caselor.

Se zice că anume de ziua Floriilor oamenii își scoteau martisorul și îl agatau de un pom roditor, dacă pomul rodea din abundență atunci aveai parte de un an bogat.

Cei ce locuiau în apropierea unui râu obișnuiau să iasă la malul lui – în special fetele și băieții – împletind cununi din ramuri de salcie și le aruncau pe ape.

Următoarea zi importantă din ajunul Pastelui este joi. În această zi clopotele bisericii încetează să mai bată. În ultima joie a postului se înroșesc ouale.

Vinerea este Ziua Rastignirii lui Hristos, cea mai mare zi de post. Se zice că ziua de vineri este o zi fără noroc. În această zi nu se practica munci grele de cultivarea pământului, nu se aprindea focul în sobă și nu se cocea pâinea.

Sămbăta clopotele bisericii își reluau dangatul. Cel mai important moment e sfințirea apei botezarea la biserică.

În seara zilei de sămbăta, familiile merg la biserică pentru a asculta slujba Învierii și a lua „lumina” de la lumanările preoților. Cu aceste lumanări aprinse ei vor reveni în case și vor aprinde candelă, lumanare nu trebuie să se stingă pe tot parcursul drumului.

După aceea vor ciocni oua vopsite zicând „Hristos a înviat” primind răspunsul „Adevărat a înviat”.

În ziua Pastelui dimineața oamenii obișnuiesc să pună oua roșii în apă și să se spele din aceasta pentru a se proteja de boli. În alte zone se adaugă li oua albe și bani.

Mancarea tradițională de Paști este oua vopsite, friptura de miel și pasca. Mielul - este considerat simbolul lui Hristos, ouale – simbolul Divinității care fiind ciocnite de Paști sînt sacrificate. Paștele este o sărbătoare religioasă creștină, ce comemorează învierea lui Isus Cristos, la trei zile după crucificarea sa în Vinerea sfântă, lucru care marchează sfârșitul postului Paștelui. Paștile sunt sărbătoarea cea mai sfântă din calendarul creștin, urmate de Crăciun și recunoscute ca zile libere în majoritatea țărilor de tradiție creștină, cu excepția notabilă a Statelor Unite, unde este sărbătorită doar duminica Paștelui (și nu și lunea Paștelui).

Paștile creștine au loc nu departe în calendar de sărbătoarea Paștelui evreiesc - Pesah, care comemorează Exodul, pentru că se crede că Isus a înviat în zilele în care se ținea această festivitate.

Data Paștelui

Paștile sunt sărbători a căror dată este variabilă, pentru că nu corespunde unei date fixe din calendarul gregorian (care urmărește mișcarea Soarelui și schimbarea anotimpurilor). De fapt, ele sunt bazate pe calendarul lunar, ca și cel utilizat de iudei. După primul sinod de la Niceea din 325, s-a decis ca Paștile să fie sărbătorite duminică de după a 14-a zi din prima lună lunară din primăvară (teoretic, prima duminică după o lună plină, începând cu data echinocțiului de primăvară). În sfârșit, toate Bisericile acceptă metoda de la Alexandria, care plasează echinocțiul din emisfera nordică pe 21 martie (poate apărea două zile mai devreme sau mai târziu), data lunii pline fiind determinată după ciclul metonic. O problemă care a apărut mai târziu este diferența de practică dintre Bisericile apusene și răsăritene. Primele au adoptat calendarul gregorian pentru a calcula data Paștelor, iar ultimele calendarul iulian. Există totuși un număr însemnat de biserici răsăritene ce folosesc calendarul gregorian. A fost propusă o reformă pentru metodologia de calculare a datei Paștilor prin summitul

de la Alep, (Siria), din 1997. Aceasta ar fi permis eliminarea diferențelor de dată între bisericile occidentale și orientale; reforma ar fi trebuit să intre în vigoare în 2001, dar a eșuat. Calculul datei Paștelui, cunoscut sub numele de păscălie (lat *computus*), este destul de complicat. În timp au apărut pe lângă metodele tradiționale și unii algoritmi, precum cel realizat de matematicianul Carl Friedrich Gauss.

PAȘTELE LA ROMÂNI

Prof. Preda Mirela Violeta
Școala Gimnazială” Mihai Eminescu”, Alexandria

Din cele mai vechi timpuri religia s-a împletit cu tradiția , datina și obiceiurile , pe care omul le-a respectat și le-a transmis ulterior prin viu grai din generație în generație, astfel înțelepciunea și experiența celor mai vechi strămoși ajunge la noi sub forma obiceiurilor din viața celor de la țară , fiind purtătoarele unor informații , a unei experiențe și înțelepciuni vechi.

În secolul 19-20 tradițiile au început din păcate să dispară încetul cu încetul , reușind să se păstreze cu precădere în lumea satului, acestea fiind adevărate centre de cultură de originalitate, în care ne regăsim rădăcinile și autenticitatea.

Satele noastre românești au rămas din fericire tributare tradiției străvechi, un exemplu în acest sens fiind obiceiurile legate de Sfânta Sărbătoare a Învierii Domnului din săptămâna. Considerată cea mai importantă sărbătoare din calendarul creștin, Paștele se celebrează la o dată variabilă. Datina n-ar fi împlinită fără legile nescrise ale pământului, fără obiceiurile care cuprind practici și rituri, iar neîmplinirea acestora ar arăta o lipsă a credinței, care, implicit, ar atrage forțele malefice asupra omului și a pământului.

În Săptămâna Paștilor, țăranii se străduiesc să încheie toate activitățile gospodărești: pământul să fie arat și semănat, casele văruite și împodobite, veșmintele noi să fie terminate. Pe lângă covoare, lăicere, icoane și blide cu ștergare, gospodinele împodobesc odăile și cu mlădițe de salcie de la Florii. În Miercurea, Joia sau Vinerea Mare, femeile pregătesc pasca și ouăle roșii, simboluri pascale ale vieții, ale Învierii.

”Cea mai de seamă coptură, pe care o mănâncă românii, este Pasca,” spunea Simion Florea Marian. Plamadită din făina de grâu curat, gospodinele îi dau forma și culoarea soarelui, o umplu cu brânză de vaci, o ung cu ou, iar deasupra îi modelează o cruce din aluat. Pasca se duce la biserică pentru a fi sfințită, apoi se mănâncă sacramental. Tradiția ne spune că în noaptea ce premerge Joia Mare se deschid mormintele, iar sufletele morților se întorc la casele lor. Acum se aprind Focurile de Joi-Mari, care se presupune că încălzesc sufletele celor plecați dintre vii, dar și că dețin valențe purificatoare pentru întreaga gospodărie. După slujbă, cei care beneficiază de "darurile pomului" sunt copiii și oamenii sărmani din comunitate, urmând ca ramura să fie pusă pe mormântul celui pentru care s-a împodobit. Acest gest ritualic simbolizează legătura dintre cele două lumi, cea reală și lumea imaginară a celor "plecați". O tradiție interesantă vorbește despre "nunta urzicilor", adică înflorirea și încetarea acestora de a mai fi bune de mâncat, din această zi căpătând valențe apotropaice. În Joia Mare se înroșesc ouăle, existând credința că ouăle fierte și înroșite în această zi nu se strică pe tot parcursul anului premergătoare Sfintelor Paști. Invierea lui Hristos, al cărei imn - Troparul Paștilor - este cel mai triumfal pe care l-a cântat și l-a auzit vreodată neamul omenesc, creează în noi, creștinii, o stare sufletească ce nu se poate compara cu nici una din cele prin care trec oamenii. Ea este efectul unei ușurări, unei bucurii, unei încrederi și unei nădejdi, pe care n-o poate produce în om, nici un alt fapt, nici un alt sentiment, nici o schimbare, nici o emoție din cele ce pot încerca sufletul nostru.

Imnul Învierii este un strigăt de triumf și de bucurie care ne ridică până la cer, este o stare sufletească unică și incomparabilă, este privilegiul și fericirea noastră de creștini!

Prin suferința și moartea Mântuitorului ne bucurăm de înviere; prin Înviere ne bucurăm și triumfăm în triumful lui Hristos, ca triumf al nostru. El a murit pentru noi și a triumfat pentru noi. În Moartea Lui stă mântuirea noastră, în Învierea Lui stă biruința noastră. În ceea ce privește Duminica Floriilor, duminica cu care începe Săptămâna Mare, s-au păstrat de asemenea unele tradiții. În această duminică, se sfințesc, prin rugăciune și stropire cu agheasmă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creștinilor, iar slujitorii Bisericii le țin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții. Ramurile de salcie amintesc de ramurile de finic și de măslin cu care a fost întâmpinat Mântuitorul. Cu acestea, după ce au fost aduse la biserică spre a fi sfințite, creștinii împodobesc icoanele, ușile și ferestrele. Pasca, ouăle roșii și mielul constituie elemente purtătoare ale simbolului sacrificiului pascal și al Învierii, al regenerării, al purificării și al veșniciei. În dimineața primei zile de Paște, toți membrii familiei se spală pe față cu apă (neînceptută) dintr-un vas în care au fost puse un ou roșu, un ban de argint și o crenguță de busuioc, spunând: *Să fiu sănătos/ăsanătoasă și obrazul să-mi fie roșu ca oul, să fiu dorit(a) și așteptat(ă) așa cum sunt așteptate ouăle roșii de Paște, să fiu iubit(ă) ca ouăle în zilele Paștelui*, apoi se trece peste față moneda de argint, zicând: *Să fiu mândru/ă și curat(ă) ca argintul și vazut(ă) ca busuiocul..*

Ouăle roșii amintesc sacrificiul făcut de Iisus Hristos pentru omenire. Chiar dacă ouăle sunt strânse în "Mieciurea Paresimilor", vopsitul lor se face în joia din săptămâna dinaintea Paștelui și niciodată vinerea.

Ciocănitul ouălor se face după niște reguli nescrise, dar arhicunoscute. Astfel, bărbatul mai în vârstă ciocnește capul oului ținut în mână de partener și rostește formula "Hristos a înviat", la care i se răspunde "Adevarat a înviat!".

Mielul pascal își gasește explicația prin aceea că la ieseirea evreilor din robia egipteană, aceștia au făcut o jertfă animală. Sacrificarea mielului pascal a prefigurat jertfa Mântuitorului la Golgota, iar credincioșii creștini au preluat gestul sacrificiului. În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat o dată cu postul de șapte săptămâni.

Potrivit tradiției, la miezul nopții dintre sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun staie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică. Acasă le e îngăduit să rămână doar celor foarte bolnavi. Vinerea Paștelui este cunoscută ca Vinerea Seacă sau Vinerea Patimilor, creștinii merg la biserică, țin post negru pentru iertarea păcatelor și respectă severe interdicții privind torsul, țesutul sau cusutul. Este ziua de doliu a creștinătății, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul, denia de vineri seara este a înmormântării lui Iisus.

La biserică, preotul – cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși – iese cu lumânarea aprinsă (Lumina) și înconjoară biserica de trei ori. Serviciul divin se desfășoară afară, iar când preotul va rosti „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios vor spune „Adevărat a înviat!”. Răspunsul e recunoașterea tainei Învierii, iar aceasta va fi formula de salut timp de 40 de zile, până la Înălțarea Domnului.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. La tarani, exista obiceiul ca în duminica de Paste să își spele fata cu apă neînceptută, în care au pus un ou roșu. Se spune că vor fi frumoși și sănătoși ca un ou roșu.

În prima zi de Paști exista obiceiul ca familia să se adune în jurul mesei imbelșugate, de pe care nu pot lipsi drobul și friptura de miel, ouale roșii, pasca umplută cu branza și smântână și cozonacii.

Masa are semnificație ritualică și se desfășoară după reguli ancestrale. Totodată, există obiceiul ca mesenii să poarte haine noi, ca omagiu pentru această sărbătoare, dar și pentru a sublinia curățirea sufletului și a trupului.

Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Se spune că acei care ciocnesc ouă roșii în ziua de Paște se vor întâlni și pe lumea cealaltă. Prima zi de Paște trebuie să fie petrecută liniștit, fiind interzisă orice activitate distractivă. În această zi, e interzis și somnul.

O credință răspândită printre români e că, timp de o săptămână de la Înviere, porțile Raiului sunt deschise larg. Tocmai de aceea se spune că sufletele celor care mor în Săptămâna Luminată ajung direct în Rai.

Hristos a Înviat și a biruit, pentru El și pentru noi. Credem și biruim prin Moartea și Învierea lui Hristos, murim pentru a învia și înviem pentru a trăi în veci cu Hristos. Prin suferință și moarte ne bucurăm de Înviere; prin Înviere ne bucurăm și triumfăm în triumful lui Hristos, ca triumf al nostru. El a murit pentru noi și a triumfat pentru noi. În Moartea Lui stă mântuirea noastră, în Învierea Lui stă biruința noastră.

BIBLIOGRAFIE:

www.cuvantul-ortodox.ro

www.crestinortodox.ro

www.mitropolia-ardealului.ro

PROIECTUL EDUCAȚIONAL „CREDINȚA ȘI COPIII,,

Prof.înv.preșc. OȚELEA MIHAELA
Școala Gimnazială Maxenu- Structura G.P.N.Maxenu,
județul Buzău

ARGUMENT:

Dimensiunea fundamentală a educației în școală și în afara ei este consolidarea unui set de valori stabile și coerente, care să determine educarea la copii a conduitei favorabile unui stil de viață sănătos – mental, emoțional, fizic și socio-moral.

Educația religioasă contribuie la realizarea acestui deziderat atunci când este proiectată cu pricepere și interes, constituindu-se în cel mai eficient mijloc de educație, de formare a caracterelor morale și de perfecționare spirituală a omului și a societății omenești.

Trăirea în spiritul onestității, promovarea valorilor morale, iubirea de Dumnezeu și semenii, pot fi învățate de copii de la cea mai fragedă vârstă, având în vedere că primii ani ai copilăriei sunt hotărâtori pentru evoluția ulterioară a individului. Aceasta se poate realiza atât în familie cât și în grădiniță cu sprijinul bisericii.

Copilul mic este asemenea unei bucați de aluat din care poți modela după voie diferite forme, este asemenea cu o mlădiță crudă, pe care, dacă o plantăm și o lăsăm să crească la voia întâmplării, ea va crește strâmbă, noduroasă, aplecată după voia vânturilor sau a feluritelor întâmplări. Dacă însă mlădița este îngrijită de aproape, sprijinită, curățată de buruieni ea crește bine, dreptă, puternică și aduce roade bune. Tot așa se întâmplă și cu copiii. De aceea, Sfântul Ap. Pavel îndeamnă zicând : „Părinților creșteți-vă copiii voștri în temerea, învățătura și înțelepciunea Domnului”. În acest sens considerăm că vom aduce un modest ajutor părinților în misiunea grea și marea răspundere ce apasă pe umerii lor în creșterea trupei și sufletească a copiilor.

SCOPUL PROIECTULUI:

- ❖ Formarea virtuților creștine și cultivarea comportamentului moral –religios la copiii de vârstă preșcolară, clădind astfel cu încredere și demnitate statutul de bun creștin;

OBIECTIVE SPECIFICE ALE PROIECTULUI:

- Dobândirea unor cunoștințe de educație religioasă, a unor norme de conduită moral creștină,
- Cunoașterea învățăturilor Bisericii specifice vârstei preșcolare;
- Educarea copiilor în spiritul valorilor moral-creștine(iubirea de aproape, împlinirea de fapte, respectarea părinților și a celorlalți);
- Cunoașterea unor sărbători creștine cu o mare însemnătate pentru ei(Sf. Nicolae, Crăciun , Paște);
- Înțelegerea de către copii a imensei dragoste și bunătăți a Fiului Lui Dumnezeu , Iisus Hristos ;
- Cultivarea comportamentului moral- religios(să-ți iubești aproapele, să faci fapte bune, să fii cinstit, modest, generos,să nu urăști, să-i ajuți pe sărmani);
- Înțelegerea mesajului ortodox:„ Să fim buni și iertători! “

Descrierea grupului țintă căruia i se adresează proiectul :

- preșcolari cu vârste cuprinse între 3-6 ani ;
- părinții copiilor ;

Beneficiari direcți și indirecti :

- Direcți : preșcolari, părinți ;
- Indirecti : cadre didactice, preot -Catedrala Voievodală

Durata proiectului: 12 luni

Activitățile propuse în ordinea în care se vor desfășura:

- ❖ „Credința și copiii”- Lansarea proiectului
- ❖ „Nașterea Domnului” - prezentarea unor colinde
- ❖ „Rugăciunea, calea spre Dumnezeu,- învățarea unei rugăciuni
- ❖ „Lumina învierii prin ochi de copil “- expoziție -concurs
- ❖ Simboluri ale credinței-Icoanele și Sfânta Cruce “- vizită la Catedrala Voievodală „Adormirea Maicii Domnului „ Buzău
- ❖ „Fapte bune, am învățat ! “evaluarea proiectului

Diseminarea activităților cuprinse în proiect se va realiza prin prezentarea portofoliului. Se vor acorda diplome cadrelor didactice implicate în proiect.

Rezultate calitative și cantitative așteptate ca urmare a implementării proiectului:

În urma derulării proiectului dorim să constatăm că preșcolarii:

- Manifestă interes sporit pentru cunoașterea învățăturilor bisericii și a tradițiilor religioase
- Respectă regulile de comportament moral-religios, în familie, grădiniță, biserică, comunitate;
- Cunosc importanța rugăciunii și a împărtășaniei, pentru sănătatea sufletească a fiecărui creștin;
- Participă afectiv la activitățile religioase precum și la slujbele bisericești, însoțiți de părinți, bunici, educatoare;

Modalități de monitorizare și de evaluare ale proiectului

- ✓ Portofoliul
- ✓ Expoziții cu lucrări ale copiilor
- ✓ Analiza produselor activității
- ✓ Realizarea unui album foto conform calendarului de activități

- ✓ Articole din mass media
- ✓ Materiale video cu principalele momente din derularea proiectului

Modalități de asigurare a continuității /sustenabilității proiectului

Continuitatea va fi asigurată în funcție de rezultatele proiectului pentru anii următori la grupele mici, mijlocii, mari. Sustenabilitatea este asigurată de fonduri colectate de la părinți sau sponsori.

Activități de promovare/mediatizare și de diseminare pe care intenționați să le realizați în timpul implementării proiectului

- Mass media locală, site-ul didactic.ro, i-teach.ro, comisia metodică.

PAȘTELE ÎN LIRICA ROMÂNEASCĂ

Prof. Bozeanu Mariana
Liceul Tehnologic “Nicolae Bălcescu” Alexandria

Paștele, cea mai mare sărbătoare a creștinilor de pretutindeni, aduce cu siguranță în sufletul nostru Lumina Sfântă a Învierii Domnului Iisus Hristos, mângâiere și speranța de mai bine.

Foarte mulți poeți români au abordat în operele lor tema Sărbătorii Paștelui, în stiluri și viziuni diferite.

Mihai Eminescu, geniul și *Luceafărul* poeziei românești, într-o notă solemnă și înălțătoare, cinstește această sărbătoare neprețuită, prin versuri de o puternică emoție și sensibilitate în poezia „Învieră”: „Un clocot lung de glasuri vui de bucurie.../ Colo-n altar se uită și preoți și popor./ Cum din mormânt răsare Christos învingător./ Iar inimile noastre s-unesc în armonie:// *Cântări și laude-nălțăm,/ Noi, Ție Unuia,/ Primindu-L cu psalme și ramuri,/ Plecați-vă nemuri,/ Cântând Aleluia!// Christos au înviat din morți,/ Cu cetele sfinte,/ Cu moartea pre moarte călcând-o,/ Lumina ducând-o/ Celor din morminte!*”.

Imaginea idilizată a satului transilvănean, aflat în sărbătoarea Paștelui, este redată într-o nuanță optimistă în poezia „La Paști”, scrisă de George Coșbuc. Peisajul este feeric, primăvara, aflată în toate drepturile, trezește la viață întreaga natură: „Prin pomi e ciripit și cânt./ Văzduhu-i plin de-un roșu soare,/ Și sălciile-n albă floare-/ E pace-n cer și pe pământ./ Răsuflul cald al primăverii/ Adus-a zilele-nvierii.”. De asemenea, versurile descriu obiceiurile pascale și respectul pe care sătenii și-l arată unul altuia prin a-și da binețe, conform tradiției creștine: “Și cât e de frumos în sat!/ Creștinii vin tăcuți din vale,/ Și doi de se-ntâlnesc în cale/ Își zic : Hristos a înviat!”.

În poezia „La Paști”, George Topârceanu prezintă tradiția ouălor roșii: “Astăzi, în sufragerie/ Dormitau pe-o farfurie,/ Necăjite și mânjite,/ Zece ouă înroșite.”. Bietele ouă prind glas, indignate de ceea ce li se-ntâmplă: „Toate-au început cu gura:/ -Pân’ la urmă tot nu scap!/-Ne gătește de paradă./ -Ne ciocnește cap în cap/ Și ne zvârle coaja-n stradă./ -Ce rușine!/ -Ce dezastru!/ -Preferam să fiu omletă!/ -Eu, de m-ar fi dat la cloșcă,/ Aș fi scos un pui albastru./ -Și eu unul violet!/ -Eu, mai bine-ar fi să tac:/ Așa galben sunt, că-mi vine/ Să-mi închipui că pe mine/ M-a ouat un cozonac!”.

Vasile Voiculescu, poet tradiționalist, ilustrează suferințele Mântuitorului pentru păcatele noastre: „Iisus murea pe cruce. Sub arșița grozavă/ Pălea curata-i frunte ce-o sângerase spinii,/ Pe stâncile Golgotei, tot cerul Palestinei/ Părea că varsă lavă.” („Pe cruce”)

Reprezentant important al generației creștine a ortodoxismului românesc din veacul al XX-lea, Radu Gyr a cultivat în creațiile sale metafora Divinității. În „Denie”, poetul rememorează nostalgic bucuria pe care o simțea, copil fiind, în Săptămâna Mare: „Și primăvara parcă era alta,/ curgea și luna altfel pe zăplaz.../ Pe-atunci nu ne cioplise-n stânci cu dalta/ meșterul timp, nici frunte, nici obraz. [...] Căzând din cer ori coborând din lună,/ ne așteptau caișii în pridvor/ mergeam cu ei la denii, împreună,/ și ne-nchinam ca ramurile lor.// Iisus venea cu rouă în potire,/ priveam adânc în ochii Lui adânci,/ și înviam în orice răstignire,/ când surâdeam pe crucile de-atunci...”.

Elena Farago ilustrează familia, iubirea și armonia dintre părinți și copii, uniți prin credință, în poezia „În ziua de Paști”: „Toți copiii azi se îmbracă/ Cu ce au ei mai frumos/ Și părinții lor le cântă/ Învieră lui Christos.// Și la masă ciocnesc astăzi/ Toți copiii cei cuminți,/ Ouă roșii și pestrițe,/ Cu iubiții lor părinți.”

Tudor Arghezi, cunoscut pentru spiritul său ludic, prezintă Sfânta Sărbătoare ca pe un joc între îngeri și copii: „La toate lucarnele și balcoanele/ Au scos din cer îngerii icoanele/ Și-au aprins pe scări/ Candele și lumânări.// Orașele de sus, în sărbătoare./ Au întins velințe și covoare,/ Și ard în potire/ Mireasmă subțire.// Și din toate ferestrele odată,/ Mii și sute de mii,/ Heruvimii fac cu mâna buclă/ La somnoroșii copii.” („De Paști”)

Indiferent de viziunea autorului asupra sărbătorii Paștelui, operele literare pe această temă sunt dovezi vii ale spiritualității și credinței neamului românesc, ale identității noastre culturale în lume, pe care trebuie să le prețuim și să le promovăm ori de câte ori avem prilejul.

ORA DE RELIGIE – UN COMPLEX DE SPIRITUALITATE

Profesor Filip C. Daniela
Școala Gimnazială, Comuna Ion Creangă
Județul Neamț

*Motto: „A educa este mai greu decât a studia; de
aceea sunt puțini educatori în mulțimea de
învățători”. (Vasile Conta)*

Religia oferă omului posibilitatea de a se proiecta într-un orizont de valabilitate ce transcede orice realitate factuală. Se pare că experiența religioasă este cosubstanțială ființei umane.

„A trăi ca ființă umană – afirmă Mircea Eliade – este în sine un act religios”.

Valorile religioase sunt valori prin excelență, deoarece, pe de o parte, toate valorile autentice sunt valori ale credinței, iar pe de altă parte valorile religioase presupun subordonarea față de un principiu care ne depășește. Principiul transcendenței este poate singura instanță pe care individul o acceptă fără rezerve atunci când este judecat.

Pe lângă faptul că prin religie copilul este pus în relație cu zonele transcendente, acesta creează totodată la nivelul persoanei o inserție profundă a celui într-o lume de valori profunde.

Alături de baza de cunoștințe pe care o construiește, educația religioasă oferă răspunsuri ce vizează „de ce-ul” vieții, întrebarea întrebărilor dintotdeauna. O atitudine religioasă cu privire la existență nu este altceva decât un ansamblu de judecăți sistematice asupra semnificației acestei existențe.

Ca orice demers educativ, educația religioasă tinde să faciliteze formarea unei viziuni personalizate asupra lumii, construirea unui sens existențial propriu. Departe de a realiza omogenizarea și uniformizarea conștiințelor, ea contribuie la afirmarea unei individualități și la formarea unui caracter.

Educarea în spiritul valorilor creștine are consecințe culturalizatoare (religia este o formă de spiritualizare care poartă anumite valori și creează valori), argumentându-se istoric și național. Educația religioasă contemporană trebuie să plece de la principiul respectării valorilor fundamentale ale omului – respectarea drepturilor omului, cultivarea toleranței, libertatea religioasă și de conștiință, dreptul de a crede sau nu, dreptul de a adera sau nu la o doctrină religioasă.

Religia presupune o latură intelectuală concretizată în dogma sau concepția religioasă), o parte afectivă (ipostaziată în trăirile de respect și evlavie) și o dimensiune activ – participativă. Așadar, un loc aparte îl ocupă trăirile afective, sensibilitatea și imaginația. Religia valorizează cele mai nobile sentimente ale omului, modelează comportamentul, conjugându-se cu etica și morală.

Trăim un timp al scindării, evident la orice nivel de organizare și manifestare a existenței. Scindarea provoacă tulburare și confuzie, rătăcire și ezitare, abundență a cuvintelor însoțită de pierderea sensului. O avalanșă de informații se prăbușește zilnic asupra noastră, reducând la tăcere vocea interioară, cea a spiritului, care așteaptă o clipă de acalmie pentru a se face auzită.

În acest tumult, ora de religie poate însemna un prag, o pregătire interioară, o întoarcere spre înăuntru, o pauză în care cuvântul își caută atributele esențiale, care i-ar permite reunificarea cu sensul.

Amenajarea unui spațiu adecvat acestei stări, accentuează astfel dimensiunea practică, facilitând înțelegerea adecvată a textului biblic prin ilustrare iconică.

În experiența mea la catedră, am observat că prilejul sărbătorilor religioase importante (PAȘTI, CRĂCIUN), el devine semnificativ, menținând constant interesul elevilor pregătindu-i astfel pentru intrarea în sacralitate.

Astfel în perioada premergătoare Crăciunului am creat un colț religios. Copiii au confecționat, din lemn, ieslea Domnului, precum și figurine întruchipând chipul Domnului Iisus Hristos, a părinților săi Iosif și Maria, a păstorilor. Aceste obiecte au fost așezate în mod armonios, la poalele brăduțului frumos împodobit. Și toate acestea nu s-ar fi putut realiza mai bine, decât pe fundalul colindelor cântate cu drag, din inimă de copil.

Și Sărbătorile Pascale sunt primite așa cum se cuvine de copii, elevii realizând un colț religios alcătuit din icoane care semnifică răstihnirea Domnului Iisus Hristos, cărți sfinte, coș cu bunătăți tradiționale: pască, cozonac, ouă. Și peste toate acestea ce ar putea dăinui mai bine decât sfânta lumină a candeliei, dătătoare de încredere, speranță, puritate și dragoste divină.

În ceea ce privește iconografia, am considerat potrivit ca centrul de interes să-l constituie imaginile sfinților care ocrotesc zona (Cuvioasa Parascheva, Sfântul Andrei), precum și ale celor care ocrotesc școala noastră, Sfinții Împărați Constantin și Elena. Acestora li se adaugă icoanele praznicilor împărătești și ale sfinților importanți.

Materialele cu tentă religioasă pot fi folosite ca auxiliar în cadrul diverselor discipline de învățământ (literatură, istorie, geografie), realizându-se astfel interdisciplinaritatea. În acest scop pot fi folosite imaginile respectând Țara Sfântă, Ierusalimul, sfintele mănăstiri din zona Moldovei, care sunt și monumente istorice. Imaginile pot fi însoțite de texte religioase: rugăciunea Domnească „Tatăl nostru”, Decalogul, Crezul, Fericirile. Corelația între text și imagine creează o atmosferă propice desfășurării orelor de religie și facilitează înțelegerea episoadelor biblice discutate.

Materiale de lucru auxiliare sunt și fișele folosite de elevii claselor primare, care reprezintă simbolic scene biblice semnificative: Facerea lumii văzute, Neascultarea primilor oameni, Buna – Vestire, Nașterea Domnului, Botezul Domnului, Copilăria lui Iisus, etc.

Evenimentele biblice sunt prezentate și sub forma unor cărți de colorat, activitate ce menține interesul elevilor prin caracterul excepțional al imaginilor ce se desăvârșesc prin efortul lor. Este o formă de activitate foarte adecvată vârstei (7 – 12 ani).

Educația religioasă este o componentă permanentă și absolut necesară pentru formarea caracterului elevilor, indiferent de vârsta acestora. Ea cuprinde, firește, și ora de religie, fără a fi

limitată doar de durata orei, a unui semestru sau an de studiu. Finalitatea pătrunderii religiei în școală, a cărei programă vizează toți anii de studiu (I – XII), o constituie descoperirea unui alt mod de a percepe și a înțelege viața și oferirea unei motivații pentru un alt nivel de a fi. Considerăm că orice cuvânt rostit în acest context trebuie să inspire, să înalțe, să fie viu. O altă cale care facilitează apropierea cuvântului de semnificația lui esențială este cea a excursiilor tematice. Am organizat excursii cu elevii și am vizitat mănăstirile din zona Moldovei cum ar fi: Mănăstirea Agapia, Neamțului, Vărate, Voroneț, Sihla, Sihăstria. Aceste incursiuni în locuri pline de credință și spiritualitate românească, ne-au umplut sufletele de încredere, optimism, speranță.

Toate acestea sunt argumente suficiente pentru a susține afirmația că ora de religie presupune integrarea într-un complex spiritual, o modalitate, cred, eficientă pentru a clădi sau genera sisteme de valori autentice.

Am redat din experiența mea ca profesor de religie doar un aspect al modului în care se plămădesc destine, se conturează entități, care se doresc a fi capabile să preia și să rezolve problemele omenirii astfel ca IUBIREA, LINIȘTEA și PACEA, să dăinuie pe pământ, întru Slava lui Dumnezeu.

BIBLIOGRAFIE:

1. „Învățământul primar”, 4/2004, pg.117, Editura Miniped, București, 2004;
2. „Teoria educației și noțiuni de cercetare pedagogică”, manual pentru clasa a XI, Școli Normale, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;
3. Pr. Prof. Stăniloae, Dumitru – „Reflexii despre spiritualitatea poporului român, Craiova, 1992.

COPILUL ÎMPREUNĂ CU HRISTOS PE DRUMUL MÂNTUIRII

Prof. Tunaru Mariana
Școala Gimnazială „Alexandru Colfescu” Alexandria

Primii ani de viață ai copilului în care se creionează conștiința sunt foarte importanți pe drumul mântuirii. Familia, școala și Sfânta Biserică realizează cu tact și măiestrie un traseu educațional pe care copilul va merge, cunoscând valorile morale și religioase, generatoare de unitate de neam.

Sufletul copilului hrănit cu dragoste în lumina candeliei de la icoanele sfinților, cu lectura din frumoasele evanghelii citite de bunica cu glasul rar și dulce în nopțile târzii de iarnă, cu mirosul de tămâie păstrat de la sfintele privegheri îi va arăta locul în societate. A-ți cunoaște locul înseamnă a dobândi începutul smereniei, a deschide ușa ca să intre Dumnezeu în viața noastră

Este ideal pentru un copil să știe din frageda pruncie că Iisus, copil fiind, era supus Maicii Domnului și bătrânului Iosif și, supus fiind, creștea cu duhul.

Familia este cununa creației și locul în care pruncul începe să înțeleagă taina iubirii părintești a lui Dumnezeu pentru toți oamenii. Aici pruncul învață credința și iubirea de cele sfinte, participând la viața și activitatea Bisericii. Așa se cultivă darurile duhovnicești primite la botez. Un lucru pe care ar trebui să-l ofere orice familie copilului este acela de a cunoaște dragostea și faptul că Dumnezeu

ne-a iubit întâi, iar noi suntem datori să-L iubim pe El și pe cei din jur, mărturisind ce mare-I Dumnezeu.

Fiecare părinte ar trebui să conștientizeze că orice copil vine în viața noastră ca un dar al lui Dumnezeu, iar noi trebuie să-l creștem cu multă atenție și răbdare pentru El, să-l dăm înapoi grâu curat și fără pată. În această lucrare sfântă ei vor înțelege puterea rugăciunii curate și frumusețea iubirii părintești, daruri necesare cinstirii altarului sfânt al familiei, binecuvântat de Dumnezeu și așezat la temelia vieții umane.

În școală copilul are șansa de a cunoaște Cuvântul lui Dumnezeu ca izvor de lumină pentru viața omului dornic de iubire și fericire eternă. Responsabilitatea educației religioase creștine revine prin excelență Bisericii. Mama tuturor celor născuți prin botez la viața harică. Cum familia este „biserica de-acasă”, părinții au dreptul și responsabilitatea educației religioase, dat fiind că, prin dreptul firii, ea are cea dintâi responsabilitatea și posibilitatea formării copiilor, transmițându-le patrimoniul valorilor spirituale pe care ea însăși le-a trăit și le trăiește și în cadrul cărora s-a constituit și dăinuiește ca familie. Datorită situației și funcției naturale, părinții sunt primi educatori ai copiilor.

Fericitul Augustin spune: „Fiecare părinte în casa sa, din moment ce este în fruntea casei sale, trebuie să considere că-i revine o responsabilitate ca de episcop în ceea ce privește credința celor din casă, ca nici unul dintre ei să nu cadă în erezie, nici soți, nici fiul, nici fiica, nici măcar sluga, pentru că și aceasta a fost cumpărată cu mare preț”. Sfântul Ioan Hrisostom este atât de exigent cu necesitatea unei bune educații a copilului, cu cât este mai conștient, că, după cum se va deprinde de mic și când se va face mare, precum copacul: dacă-l va îndrepta cineva atunci când este mlădiță, va rămâne drept, iar, dacă-l va lăsa strâmb, atunci când se va întări, nu se va mai putea îndrepta, ci se va frânge. „Dacă sufletul tânăr primește pecetea bunelor principii, nimeni nu va mai putea să le șteargă, atunci când ele se vor întări ca ceara sigiliului”.

Educația moral-religioasă trebuie asigurată copilului din primii ani de viață: „Dacă nu plouă primăvara, degeaba va ploua mai târziu”. Nu religia, ci lipsa acesteia este o viață artificială pentru copil, deoarece sufletul copilului se înrudește structural cu realitatea religioasă: „Adevăr vă spun: Cel ce nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copil nu va intra în ea”. Educația, ca fenomen social și general uman, are diverse forme, direcții și idealuri. Educația religioasă dă posibilitatea omului să-și facă o viziune de ansamblu asupra sa, a destinului său și asupra lumii. Educația religioasă este cu atât mai necesară, cu cât ea vizează chemarea eternă a omului și mântuirea sa, conștiința religioasă situându-se „la limita superioară a oricărei dezvoltări mentale”.

Orice familie are misiunea de a deveni o comunitate profundă de viață și iubire, care își va găsi împlinirea definitivă în Împărăția lui Dumnezeu. Ea are misiunea de a păstra, de a descoperi și a transmite credința și iubirea ca reflectare vie și participare reală la iubirea lui Dumnezeu pentru umanitate și la iubirea lui Hrisos pentru Biserica Sa. Făcând astfel, va împlini din plin porunca Mântuitorului: „Lăsați copiii să vină la mine!”

„ REPERE ÎN EDUCAȚIA RELIGIOASĂ ”

Prof. Bradea Lucia Corina
Școala Gimnazială ”Emil Isac” Cluj-Napoca

În ultima perioadă, societatea și sistemul nostru de învățământ a trecut printr-o perioadă de transformări profunde. Problemele sociale afectează școala și mediul în care trăim. Multe dintre familiile elevilor noștri sunt marcate de grave dificultăți sociale, care se rasfrâng într-un mod negativ asupra lor. În aceste împrejurări, legătura copiilor și tinerilor cu Dumnezeu (cu Biserica, cu dreapta învățătură - care ne dă un sens adevărat în viață) este mai importantă ca oricând. Pentru a crește duhovnicește, discipolii noștri au nevoie nu doar de cunoștințe religioase temeinice și clar formulate, ci și de modele morale deosebite. Este bine (și de-a dreptul necesar) ca dascălul de religie să fie un astfel de model. El trebuie să ofere orientare duhovnicească copiilor și tinerilor debusolați de problemele și ispitele vremurilor pe care le trăim.

Din fire, sufletul copilului Îl caută în mod stăruitor pe Dumnezeu. Dată fiind această înclinație firească, trebuie să ne îngrijim de felul în care transmitem tinerei generații cunoștințele religioase în așa fel încât ele să fie primite cu maximă receptivitate și apoi să fie experiate - adică transpuse în fapte bune. În funcție de temperament și de personalitate, elevii au tendința de a răspunde afirmativ sau negativ provocărilor profesorului. Ei caută să se convingă de adevărul învățămintelor religioase pe care le primesc la orele de religie (de la profesor) și la Sfânta Biserica (de la preot). Iscoditori fiind din fire, copiii și tinerii observă cu mare atenție comportamentul profesorilor de religie (în școală, și mai ales în afara școlii) analizând cu maximă exigență toate cuvintele și faptele lor. Pentru ca învățătura creștină să prindă rădăcini și să aducă rod însutit în sufletele tinerilor trebuie ca profesorul de religie să confirme prin faptele, vorbele și toata cugetarea lui învățătura Sfintei noastre Biserici.

Având în vedere aceste considerații, m-am străduit să cunosc mai bine personalitatea elevilor, să înțeleg particularitățile lor de vârstă și de comportament. Am făcut eforturi stăruitoare pentru a mă apropia duhovnicește de copiii și tinerii pe care școala și societatea ni i-a încredințat. Responsabilă fiind duhovnicește pentru sufletul și pentru devenirea lor spirituală, am căutat să-i îndrum pe calea Bisericii, a ascultării de Dumnezeu și de poruncile Acestuia.

Am ajuns la concluzia că într-o societate tulburată de tot felul de griji și ispite, religia oferă un sprijin prețios și multe puncte de orientare. Educația religioasă ne orientează deoarece ea are niște reper veșnice. Nu provine de la vreun învățător lumesc, sau de la vreo personalitate umană, ci de la Însuși Dumnezeu. Învățăturile pe care le propovăduim în orele de religie nu ne aparțin, și nici nu sunt de origine omenească. Ele oferă oamenilor un cadru necesar de viață și îi luminează.

Deși, în primii ani de după 1989 religia a fost privită cu oarecare neîncredere de către majoritatea cadrelor didactice, ea s-a dovedit a fi o disciplină foarte importantă în contextul societății în care trăim. Ne învață cum să ne comportăm atât față de Dumnezeu cât și față de semenii noștri. Rânduiește relația noastră cu Divinitatea, dar și raporturile dintre oameni.

În aceste împrejurări se impune o permanentă specializare a celor care predau religia; Dascălii de religie trebuie să cunoască în mod amănunțit Sfânta Scriptura și operele Sfinților Părinți, să înțeleagă atât doctrina, cât și rânduielele cultice ale Bisericii noastre, să știe care este structura comportamentală a învățăceilor, precum și resorturile lor intime spirituale.

Profesorul de religie trebuie să-și apropie învățăceii de Hristos, de Biserică, de Sfintele Taine, de idealul reconcilierii dintre oameni. Si tot el este acela care trebuie să ia atitudine hotărâtă împotriva prozelitismului sectar și a celor care primejdiesc unitatea spirituală a națiunii noastre.

În acest context, m-am străduit să reflect modul în care se combină elementele psihopedagogice cu cele teologice, considerând căa educația religioasă este o disciplină foarte importantă pentru ansamblul învățământului românesc actual. Am observat cât este de important să cunoști și să înțelegi temperamentul elevilor, modul lor de gândire și de viață. Trebuie să simți care sunt înclinațiile și pornirile lor lăuntrice, ce idealuri îi animă, ce "idoli" își zidesc în inimile lor. Trebuie să sesizezi foarte de timpuriu capacitățile și dorințele lor, să eviți conflictele și să le trezești mereu interesul. Un profesor care știe cum să se comporte cu discipolii săi este iubit de aceștia și are toate șansele de a fi ascultat și luat de model. El va deveni o persoană de încredere, căreia nu vor șovăi să-i facă mărturisiri, să-i ceară sfaturi, să-i adreseze cuvinte de sinceră prețuire. Dascălul de religie trebuie să-și cunoască bine elevii și să îi motiveze spiritual în învățarea preceptelor și cunoștințelor religioase și mai cu seamă în aplicarea lor în viața cotidiană din mediul extra-școlar.

BIBLIOGRAFIE

1. Călugăr, Pr. prof Dumitru *Hristos în școală. Manualul catehetului ortodox*, vol 1 -2 Sibiu, 1934- 1937, reeditat la Huși, 1990
2. Bocoș, Mușata- *Instruire educativă –reper pentru reflexie și acțiune*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca, 2002

SĂRBĂTORI LA ROMÂNI

Stoica Cornelia Daniela

Prof.pt.învățământul preșcolar

G.P.P. Ion Creangă, structură G.P.P. nr.10 Alexandria

Cea mai mare, cea mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, este sărbătoarea Paștelui care are loc mereu la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când toată natura învie. Cuvântul ebraic *pasa'h* înseamnă trecere scăpare, eliberare. Grecii au preluat cuvântul dându-i forma *Pascha*, latinii *Paschae* și de aici, în românește *Paști*. Fiind un nume plural, se poate folosi și vechea formă de *Paști* în loc de *Paște*, formă care s-a încetățenit.

Peste o preistorică sărbătoare pastorală a evreilor, în cinstea unei zeițe a lunii s-a suprapus cea istorică: fuga lor din Egipt, trecând Marea Roșie, ale cărei valuri s-au dat la o parte din calea lor prin voința divină. Se celebra în noaptea de 14-15 Nisan (cca. aprilie) - în perioade de lună plină, prin sacrificarea ritualică a mielului, în amintirea poruncii dumnezeiești - ca în fiecare familie evreească din Egipt să fie sacrificat un miel, cu sângele căruia să se însemne casele, pentru a fi protejate de ciuma care avea să se abată asupra egiptenilor.

El era mâncat cu "ierburi amare", pentru a nu uita amărăciunile îndurate în robii. Ritualul pascal era asociat cu sărbătoarea Azimilor, începând din 15 Nisan, celebrată în amintirea grabei cu care, fugind din Egipt, evreii au copt pâine nedospită (azimă, în gr. fără drojdie). De fapt, această tradiție s-a păstrat la noi nu numai pe cale religioasă: eroul basmelor noastre, pornind la drumul inițiat capătă o azimă de la mama sa.

În calendartul creștin, Paștele, această "trecere", a căpătat sensul simbolic de trecere de la moarte la viață, prin jertfa lui Isus care a pățit și a murit în locul nostru. El este Mielul care ia asupra lui păcatul lumii, devenit astfel "Paștele nostru Hristos, care s-a jertfit pentru noi", iar Sabatul, sîmbăta de odihnă a mozaicilor, a fost înlocuită cu Duminica, ziua Domnului, instituită ca zi de odihnă pentru creștini abia în secolul al IV-lea de către Împăratul Constantin cel Mare.

Paștele evreilor se celebrează în ultima zi înainte de prima lună plină de după echinocțiu, iar cel creștin, după regula stabilită la Sinodul ecumenic de la Niceea (325), se serbează în duminica de

după lună plină, care urmează echinocțiului de primăvară (fixat de Sinod la 21 martie). Dar, din cauză că Biserica Ortodoxă continuă să dateze Paștele după vechiul Calendar Iulian rămas în urmă cu 13 zile față de Calendarul Gregorian - adoptat încă din anul 1582 de către Biserica Catolică, Paștele poate cădea la catolici între 22 martie și 25 aprilie, iar la ortodocși - între 4 aprilie și 8 mai. În caz de coincidență cu cel iudaic, Paștele creștin se amână pe duminică următoare. Cea mai însemnată coptură, pa care o mănâncă românii la Paști este pasca. Aceasta se face în cele mai multe părți numai din făină de grâu ales, cernută prin sită deasă, care mai înainte de aceasta se plămădește, iar după ce se pune în plămădeală aluat, se lasă să dospească până ce își dublează volumul.

În afară de pască se mai fac de Paști și alte copturi precum: babe, cozonaci, învârtite, plăcinte, colaci... Dintre fripturi cea mai însemnată e mielul, numit mielul Paștelui, sau un purcel care se frige întreg și care se duce la sfințit împreună cu pasca.

La miezul nopții, după ce fiecare s-a spălat și îmbrăcat frumos se duc la Înviere. Se spune că cel care nu merge la Învierea lui Hristos la biserică acela se îmbolnăvește și petrece tot anul până la Paștele viitor în lipsuri și nevoi. După liturghie, cam între 5 și 6 dimineața, fiecare își sfințește pasca. După sfințire oamenii se așează față în față și aprind o lumină. Această lumină se aprinde pentru a arăta bucuria Învierii.

Se spune că oul reprezintă pe Creatorul lumii, care produce tot și conține în sine totul. Românii le vopsesc nu numai în roșu, dar și în alte culori: verde, albastru, negru, galben. Se mai practică și ouă încondate. Cele mai răspândite, în afară de puși, picăturile sau brăul care se țargă împrejurul și de-a lungul oului, este următoarea: crucea Paștilor; crucea naforei; crucea românească, în forma unei cruci simple; crucea rusească, în forma crucii, însă la fiecare capăt încă o formă de cruce; paștele sau pasca, în formă de pască; ouăle roșii; brăul popii; desagii popii; urzitoarea; vârtelnița; furca de tors; grebla; hârlețul; scara; roata carului; brăduțul; frunza stejarului; cercelul doamnei; garoafa; frunza nucului; frunza bradului; fluturul; albina; peștele; creasta cocoșului; laba găinii; laba broaștei; păianjenul.

Sosind Paștele, atât cei care merg la Înviere, cât și ceilalți ai casei se spală într-un lighean în care se află ouă și bănuți. Oul roșu semnifică sănătatea, iar banii bogăția. La masă se ciocnesc ouăle roșii. Ciocnesc întâi soții, mai apoi copiii cu părinții și părinții cu celelalte neamuri, amici și cunoscuți. Se crede că toți cei ce ciocnesc unul cu altul se vor vedea pe lumea cealaltă. Se mai zice că al cărui ou se strică primul, acela e mai slab, are să moară mai degrabă sau i se iartă păcatele. Cel mai mic de ani ține oul cu capul în sus, iar cel mai mare ciocnește, zicând: "Hristos a înviat!", iar cel mai mic răspunde: "Adevărat a înviat!". Acestea sunt credințele românilor despre sărbătorirea Paștelui.

SĂRBĂTORI ROMÂNEȘTI

Prof.înv.preșc. Grigore Adelina Eliza
Grădinița cu PP Nr. 10 Alexandria

Timpul este un lucru pe care orice om îl experimentează. Așa se face că sunt timpuri bune și timpuri rele. Acest lucru este așa fiindcă omul ajunge să ofere timpului sentimentele și năzuințele sale. Prin urmare este adevărat că deși timpul este o realitate obiectivă care este trăită de toată lumea, în funcție de caz, timpul este un lucru trăit și experimentat cât se poate de subiectiv. Ceea ce ne spun psihologii este că atunci când omul se bucură sau este fericit timpul trece foarte repede, în timp ce atunci când omul este trist și necăjit timpul trece foarte încet. Cum se face că deși este același timp pentru toți, el trece diferit în funcție de caz și de situație? Răspunsul este că timpul trece mai ales în funcție de ce valoare îi atribuie omul.

Prin urmare este bine să știm că timpul este un lucru care rămâne constant doar că atunci când omul trece prin momente de fericire el este un timp binecuvântat, în timp ce atunci când omul trece prin momente grele, timpul este rău. Am spus aceste cuvinte fiindcă timpul joacă un rol important în

viața omului. Fiecare dintre noi ajungem să trăim într-un anume timp. Este vorba fără de nici o îndoială de timpul vieții noastre. În cele din urmă în marea majoritate a cazurilor, timpul poate fi stăpânit. Deși sunt mulți care susțin că timpul este cel care ne stăpânește pe noi, ceea ce putem remarca este că în cele din urmă omul poate ajunge să controleze timpul. Așa se face că timpul este un lucru pe care ajungem să îl folosim în favoarea noastră.

Pe această linie a timpului experimentat ca subiectivitate dar fiind o realitate obiectivă se înscriu și sărbătorile creștin ortodoxe. Omul este chemat să sărbătorească în creștinismul ortodox. Acest lucru poate fi constatat de oricine care se uită în calendarul creștin ortodox. Creștinismul ortodox poate fi definit ca un timp al sărbătorii. Acest lucru este așa fiindcă sunt mai multe momente festive pe care Biserica Creștin Ortodoxă le pune în fața noastră. Este bine să știm prin urmare că ortodoxia nu ne vrea posaci și posomorâți ci mai mult ea ne invită să sărbătorim. În acest sens trebuie amintit că sărbătoarea creștin ortodoxă este un moment al fericirii fiindcă ne pune în față lucruri care țin de mântuirea noastră. Prin fiecare sărbătorare creștin ortodoxă la un anumit nivel ne anticipăm propria noastră mântuire. Iată prin urmare că deși sunt mai mulți care susțin că creștinismul ortodox este un lucru care îl oprimă pe om prin tot felul de interdicții culinare și de comportament, în cele din urmă acest lucru se dovedește a fi fals. Creștinismul ortodox este o credință a sărbători. Acest lucru este demonstrat de cele două cele mai mari sărbători creștine: paștile și crăciunul. Asupra lor vom insista mai mult în rândurile care vor urma. Timpul este unul care în sărbătoare ajunge să se sacralizeze sau ca să fim mai exacti să se sfințească. Acest lucru este așa fiindcă sărbătoarea este cea care ne pune în față o legătură cu Dumnezeu.

Prin sărbătorile creștin ortodoxe în cele din urmă ajungem să Îl sărbătorim pe Dumnezeu. Acest lucru evident este un fapt pe care necredincioșii nu vor să îl știe și nici nu vor să îl ia în calcul. Pe Dumnezeu se cuvine să Îl sărbătorim fiindcă El este Cel care ne-a dat viață și El este Cel care a adus lumea și universul din deființă la ființă. Prin urmare, sărbătorile creștin ortodoxe deși au o anumită istorie sfântă care s-a manifestat în plan temporal prin anumite evenimente ale istoriei sfinte a mânturii omului, în cele din urmă sărbătorile creștine ortodoxe sunt un omagiu pe care omul Îl aduce lui Dumnezeu. Acest omagiu nu rămâne fără de consecințe în ceea ce Îl privește pe om. Prin sărbătorirea lui Dumnezeu în cele din urmă omul ajunge să fie fericit în mod plener. De ce este fericit sau de ce ajunge omul să fie fericit prin sărbătorile creștin ortodoxe? Acest lucru fiindcă sărbătorile sunt un timp lăsat de Dumnezeu pentru a fi dedicat Lui.

Sărbătoarea creștin ortodoxă este cea care ne face să dedicăm timpul nostru lui Dumnezeu. Adevărul este că sunt mai multe tipuri de fericire dar ceea ce trebuie să știm este că fericirea duhovnicească este una specială. Este așa fiindcă ea ajunge să ne definească în primul rând ca ființe duhovnicești. Omul este chemat în această viață să ducă o existență duhovnicească. Acest lucru este ceea ce se opune pornirilor animalice și la fel de bine vieții care este condusă de instinct. Iată prin urmare cum omul trebuie să își controleze instinctele și să ajungă să fie dominat de idealuri și de un mod de viață duhovnicesc. Acest lucru este un fapt care duce în cele din urmă la fericirea duhovnicească. Orice om dorește să fie fericit. Acest lucru este un fapt care a fost demonstrat și de Domnul Iisus Hristos care în predica de pe munte a rostit fericirile. Hristos ne-a oferit calea în spre fericire. Această cale ajunge să fie trăită și experimentată prin viața religioasă. Este cât se poate de firesc ca omul să caute fericirea dar adevărata fericire nu o va găsi separat de Dumnezeu.

În zilele noastre sunt tot felul de ideologii și filosofii care ne spun că vom ajunge să găsim fericirea și fără de Dumnezeu. Așa se face că sunt mai multe curente de gândire și de trăire în lumea noastră cum este hedonismul, secularismul, materialismul sau ateismul care propovăduiesc că putem să fim fericiți și fără de Dumnezeu. Să fie acest lucru adevărat? Cu siguranță că nu. Aceste curente sunt cele care în cele din urmă propovăduiesc o pseudo-fericire. De ce vorbim de o pseudo-fericire? Vorbim de acest lucru fiindcă sunt foarte mulți în timpul nostru contemporan care nu doresc cu adevărat să fie centrați pe Dumnezeu și pe existența Lui.

Acest lucru este așa fiindcă mulți oameni adevărul este că nu Îl iubesc pe Dumnezeu. Omul sănătos în plan moral și duhovnicesc este unul care trăiește sentimentul de iubire față de Dumnezeu. Prin urmare este în firea lucrurilor să Îl iubim pe Dumnezeu. Acest lucru este ceea ce ne face ca în cele din urmă să ajungem să Îl sărbătorim pe Dumnezeu. Nevoia de a Îl sărbători pe Dumnezeu și

iubirea pe care o avem față de El este cea care a adus în cele din urmă la sărbătorile creștin ortodoxe.⁴ Prin urmare când omul Îl iubește pe Dumnezeu fără doar și poate că sărbătorile creștin ortodoxe sunt pline de sens. Acest lucru este așa fiindcă sărbătorile creștin ortodoxe ajung să fie un timp special pe care omul îl petrece cu Dumnezeu. Sărbătorile creștin ortodoxe sunt cele care nu fac nimic altceva decât să centreze timpul omului pe existența lui Dumnezeu.

Privite din acest sens este cât se poate de adevărat că sărbătorile creștin ortodoxe nu fac decât să Îl lege pe om de Dumnezeu și la fel de bine să ducă la o sfințire a omului. Sărbătorile creștin ortodoxe ajung să ne facă să simțim ceea ce este sfințenia fiindcă ele ne pun în legătură cu Cel care este întru totul sfânt. Fără doar și poate acest lucru nu trebuie să treacă neobservat de noi. La fel de bine ceea ce trebuie să știm este că sărbătorile creștin ortodoxe sunt o cale în spre fericire fiindcă ajunge să cunoaștem prin ele care sunt intențiile lui Dumnezeu față de om. Sărbătorile creștin ortodoxe sunt cele care acționează asupra noastră cel mai mulți prin motivație. Acest lucru este așa fiindcă toate sărbătorile creștin ortodoxe au o motivație și la fel de bine un scop pentru care sunt sărbătorile. Este adevărat că sunt mulți care găsesc inconvenient faptul că sărbătorile creștin ortodoxe sunt ciclice. Acest lucru este așa fiindcă în fiecare an ajungem să sărbătorim aceleași lucruri. În fiecare an sărbătorim Crăciunul și Paștile și acest lucru este considerat de mulți ca fiind plictisitor. Sărbătorile creștin ortodoxe nu se schimbă și acest fapt este o realitate care este găsită de mulți ca fiind inconvenientă. Este inconvenient că în fiecare an să sărbătorim aceleași sărbători. De ce nu se schimbă sărbătorile? Sărbătorile nu se schimbă fiindcă ele doresc ca în cele din urmă noi să se schimbăm. Cum să ne schimbăm? De ce avem nevoie de schimbare? Avem nevoie de schimbare fiindcă marea majoritate a oamenilor nu suntem oamenii duhovnicești. Știm că în zilele noastre sunt mulți creștin ortodocși numai cu numele și acest lucru nu poate în nici un fel să fie trecut cu vederea. Sărbătorile sunt în acest sens pentru noi un fel de exercițiu duhovnicești. În fiecare an ajungem să ne concentrăm mai mult pe persoana Domnului Iisus Hristos fiindcă El este central mântuirii noastre.

Nu există mântuire fără de credință în Domnul Iisus Hristos. Prin urmare, sărbătorile creștin ortodoxe repetă faptul că noi trebuie să ne raportăm la Hristos în tot ceea ce facem. În cele din urmă Hristos și credința în Hristos este cea care ne conferă adevărata fericire. După cum am spus omul este o ființă care este în căutarea fericirii. Acolo unde nu există fericire viața este o mare absurditate. Prin urmare omul face tot ceea ce poate să evite absurditatea și să fie fericit. Sărbătorile creștin ortodoxe sunt cele care ne fac să fim conștienți că adevărata fericire ne vine de la Hristos.

Domnul Hristos este Cel care oferă fericire fiindcă în sine Dumnezeu a lăsat ca lucrurile acestei vieții să meargă în spre comuniunea cu Hristos. Hristos ne-a spus că vom găsi fericirea atunci când vom ajunge să trăim în El. Este de amintit aici că acest lucru se dovedește cât se poate de adevărat. Unul dintre cele mai cunoscute cazuri de acest gen sunt călugării creștin ortodocși. Fiindcă s-au retras din lume și trăiesc în locuri pustii am putea fii tentați să crede că în nici un fel călugării creștin ortodocși adevărați nu au cum să fie fericiți. Lucrurile nu stau tocmai așa. Acest lucru fiindcă ceea ce s-a putut constata este că deși stau în locuri pustii și departe de lume adevărații călugări creștin ortodocși sunt oamenii fericiți. Călugării creștin ortodocși sunt fericiți fiindcă sunt în comuniune cu Hristos și acest lucru este ceea ce îi face să fie cât se poate de împliniți.

Hristos este actualizat de călugării creștin ortodocși și la fel de bine de orice parohie creștin ortodoxă de cele 12 praznice împărătești care îi sunt dedicate: Tăierea împrejur, Întâmpinarea Domnului, Nașterea Maicii Domnului, Înălțarea Sfintei Cruci, Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, Boboteaza, Bunevestire, Floriile, Înălțarea Domnului, Pogorârea Duhului Sfânt, Schimarea la Față și Adomirea Maicii Domnului. Aceste praznice împărătești sunt sărbătorite în fiecare an de creștinii ortodocși. Ele sunt sărbători care deși se repetă în cele din urmă ajung să fie cele care ne duc în spre fericire. Evident că aici vorbim despre o bucurie duhovnicească și nu este una pătimașă. Sărbătorile creștin ortodoxe se repetă și pe parcursul vieții ajungem să le sărbătorim de mai multe ori. Acest lucru este așa fiindcă omul trebuie să deprindă ceea ce este viața duhovnicească. Sfinții părinți ne spun că viața noastră trebuie să fie dusă în căutare de harul lui Dumnezeu.

Harul lui Dumnezeu este un lucru care poate fii pierdut. El poate fii pierdut prin păcatele și patimile pe care le facem. Sărbătorile creștin ortodoxe dacă le ținem așa cum este rânduiala sunt cele care ajung să permanentizeze harul lui Dumnezeu în noi. Avem nevoie de harul lui Dumnezeu și

pentru acest lucru trebuie să intrăm în ciclicitatea sărbătorilor duhovnicești pe care le-a rânduit Biserica Creștin Ortodoxă. Creștinii buni și autentici sunt cei care au ajuns să experimenteze fericirea duhovnicească ce le-a venit din ținerea sărbătorilor.

Acest lucru este cel care i-a pus pe creștinii ortodocși într-o altă ordine a existenței: este vorba de ordinea duhovnicească

Viața duhovnicească prin urmare este un lucru care ne duce la fericire și ne face conștienți de realitatea comuniunii cu Dumnezeu. Comuniunea cu Dumnezeu este un lucru pe care îl actualizăm în fiecare an de paști și acest lucru trebuie să ne facă fericiți. Aceasta fiindcă nu poate să fie fericire mai mare decât aceea de a trăi în Dumnezeu, cu Dumnezeu și pentru Dumnezeu. Pentru mulți paștile creștin ortodoxe sunt o sărbătoare învechită însă pentru noi cei care dorim să ne mântuim paștile sunt o sărbătoare care deschid ușile spre fericirea duhovnicească.

SLUIRE ȘI SFINȚENIE, ASTĂZI

Prof.drd. Popa Edvica
Liceul Tehnologic „Jean Dinu,, Adamclisi

Din inima umanității se desprinde susurul unui izvor care curge peste lume: izvorul sfințeniei. Este limpede precum cristalul și curat ca raza de soare care atinge roua dimineții în revărsarea ei, este durerea unui copil care înțelege suspinul lumii, simte lacrimile care cad din ochii ființelor acestui pământ, în trecerea lor prin viață. Sunt multe lucruri pe care nu le înțelege, suportă durerea și chinul, bucuria și indiferența, apăsarea unui *rău* în existență, sau înfumurarea că el este cineva dar se rupe de toate acestea când faptul existenței în Dumnezeu îl îmbracă în rugăciune neîncetată, săvârșind *o umilință*, o smerenie, o delicatețe a întâlnirii cu cineva, o nevoie imperioasă pentru ajutor, o mângâiere...

Oamenii trăiesc cu multe boli și necazuri. Cu certuri în familie, cu inimi frânte pentru copilul care s-a rupt de casa părintească, care a răătăcit, pentru *pierdere*, moartea întâmplată în sânul căminului drag unde exista liniște și veselie; pentru toate acestea și multe altele, umanitatea nu-și mai înțelege rostul ei adevărat, sensul și misiunea împlinirii în această viață pământească și apoi în veșnicie. S-a depărtat de Dumnezeu, de Biserica întemeiată de El! Cum poate oare reveni *acasă*, în ambianța *familiei*? Cum slujește el umanității, astăzi, cum *stăpânește pământul* (Facere I, 28), imperativ divin de implantare în raționalitatea lumii, chip al Rațiunii Supreme, care a făcut toate, care dă lumină lucrurilor în descoperirea sensurilor ultime în Dumnezeu, cum își dezvoltă propriul chip după Chipul și modelul lui Iisus care s-a îmbrăcat în *haina noastră*, a reînnoit-o, dându-i puțința unui urcuș neîncetat, spiritual și uman? Care este sensul adevărat al slujirii de astăzi? Vorbim de neamul nostru, de Biserica lui și, apoi, de viața lumii întregi, căci toți sunt fiii Aceluiași Părinte, care *răsare soarele și peste buni și peste cei răi și dă ploaie peste cei dreپți și peste cei păcătoși*.

În primul rând noi, slujitorii Bisericii, trebuie să reflectăm la adevăratul sens al slujirii și să-l înfăptuim în același timp. Dacă în Biserică lucrează sfințenia lui Hristos, dacă preotul se atinge în misiunea sa de *lucrările lui Dumnezeu*, atunci viața slujitorului Bisericii trebuie să fie o *lumină* și o *căldură* pentru cei din jur. În sensul concret al slujirii, Biserica trebuie să ia aminte la cuvintele Mântuitorului: *Cel ce vrea să fie între voi întâi, slujitor să fie, precum și Fiul Omului n-a venit să I se slujească, ci să slujească și să-și dea sufletul Său răscumpărare pentru toți* (Matei XX, 27-28). *Cel mai mare dintre voi să fie ca cel mai mic și Stăpânitorul să fie ca slujitorul* (Luca XXII, 25-26). *Eu sunt între voi cel ce slujește* (Lc. XXII, 27).

Preotul nu trebuie să slujească numai la amvon ci peste tot. El trebuie să fie *convertit* în străfundurile ființei sale și conștient tot timpul că prin darul lui Dumnezeu lucrează în comunitatea unde slujește și se resfrânge asupra tuturor oamenilor care vin în atingere cu el. Trăindu-și astfel

viața din zi în zi, peste el se așează o *aură luminoasă*, devine centru spiritual al comunității drept credincioase și fiecare Taină a Bisericii este o prilejuire a credinciosului de întâlnire cu Dumnezeu, prin el. Prin viața sa curată, sinceră, prin statornicia sa în lucrarea Bisericii, preotul săvârșește slujirea adevărată. La fel și monahul, care s-a desprins cu adevărat de lume, slujirea lui trebuie să fie exemplară. Prin aceste flori rare, Dumnezeu *răsare* în lume și se arată oamenilor, celor care sunt capabili să le simtă mirosul lor!

Dar și unii și alții pot deveni sminteală pentru credincioși și lumea se depărtează de Sfânta Sa Biserică din cauza noastră. Și nu-și mai slujesc nici lor înșile de îndată ce n-au temei de slujire adevărată. Să nu credem că acei care au plecat din sânul Bisericii, *răsar* altfel în lume sau care nu convin cu Biserica.

Omul bun, curat, sfielnic, jertfitor nu se poate concepe în altă parte decât în Biserică, în comuniune cu Dumnezeu în primul rând sau, săvârșind adevărata comuniune cu semenii, trăind viața lor ca pe a sa personală, implicit este în comuniune cu Dumnezeu, care revarsă Harul peste inima simțitoare, aplecată la durerile, nevoile omului. Persoana umană trăiește din această nevoie de comuniune și comunicare. Când ești singur sau în spațiul existenței frânt de o durere sau supărare, toți îți sunt ostili, indiferenți. Nu ai pe nimeni care să-ți adreseze un cuvânt de mângâiere, care să te încurajeze; persoanele care le întâlnești în acele momente mai mult te înjosesc, te disprețuiesc. Aceasta este realitatea umană a lipsei de comuniune, dar alta este realitatea dumnezeiască a umplerii lumii de comunicare. Când în sufletul tău lumina transcende peste ființe, lucruri, când rugăciunea inimii tale se opune *imperfecțiunii lumii* și se îndreaptă direct spre Dumnezeu viața se trăiește ca pe o curată ofrandă oferită tuturor oamenilor.

Cuvântul lui Dumnezeu s-a pogorât la nivelul unui purtător al Cuvântului omenesc, pentru a ridica pe oameni la nivelul dialogului cu Dumnezeu și cu aceasta la nivelul înălțimii lui Dumnezeu după har, ca să se poată umple de toată cunoașterea și înțelegerea lui Dumnezeu.

Să comunicăm nu să ne întoarcem spatele. Egoismul este o *perversiune*, o înstrăinare a naturii umane. Sfântul Pavel ne spune: *Așa noi mulți fiind, alcătuim un singur trup în Hristos, iar îndeosebi suntem mădulare unii altora* (Rom. XII, 5), și *fiecare e spre folosul comun* (I Cor. XII, 7).

Sfințenia, ne spune Sfântul Pavel, este o calitate în care se actualizează neîmpiedicat Chipul lui Dumnezeu în om, făcând străveziu în taina omului taina insondabilă a lui Dumnezeu.

Sfințenia e opusă ca atare falsificării și degradării vieții omenești, abaterii ei din calea de adevărată și strălucitoare realizare nu numai la suprafață ci și în profunzime. Falsificarea vieții omenești prin păcat, echivalează cu o jalnică superficializare. Aceasta se arată și în relațiile mincinoase și tot mai banale și în același timp dușmănoase dintre oameni, opuse delicateței pe care le-o imprimă sfințenia. De aceea sfințenia înseamnă și bucurie pentru descoperirea nesfârșitei noutăți a resurselor de iubire și de reciprocă slujire între oameni odată cu descoperirea faptului că noi suntem mădulare unii altora, că insul uman nu se poate realiza de unul singur, ci numai în comunicarea și într-ajutorare reciprocă: *Să vă primeniți în duhul cugetului vostru, îmbrăcându-vă în omul cel nou, care este făcut după chipul lui Dumnezeu, în dreptatea și în sfințenia adevărului. Pentru aceea lepădând minciuna, grațiți fiecare adevărul cu aproapele. Căci unul altuia suntem mădulare* (Efes. IV, 24-25).

Cum le-a vorbit Iisus Hristos ucenicilor Săi? Ce cuvânt le-a adresat și prin ei nouă, astăzi și cât va fi lumea? Pe credincioși îi sfințești prin acest cuvânt. Glăsuirea ta se simte dacă vine de la Dumnezeu, din rugăciune și curățenie sau dintr-un vas întinat de atâtea patimi! Sfintele Taine dau rodul lor nevăzut pentru că Dumnezeu dăruiește din roadele Sale duhovnicești oamenilor, dăruiește *milele sale poporului său*, dar, slujitorule, care ești răspunzător de cei pe care-i păstorești, nu nimici lucrarea mâinilor ziditorului, prin purtarea ta! Ne putem trezi într-un întuneric al existenței, ne putem trezi purtați de atâtea boli, din cauza păcatului. Sfântul Grigore de Nazianz ne avertizează că, *se vor înmulți bolile în lume dacă nu ne vom rușina de păcat*. Trebuie să devenim conștienți de marea taină a preoției, de sfințenia slujirii preoțești, să ne schimbăm, să ne convertim! Indiferent pe ce treaptă a slujirii suntem. Pentru că falsitatea în viața Bisericii s-a dovedit a fi până sus.

Oamenii, astăzi, au nevoie de un preot curat, smerit, puternic în faptă și cuvânt, care să-L aducă din nou pe *Mielul nevinovat* în conștiințele lor, în creșterea copiilor și în viața căminului familial, care se arată destul de dezbinat. Nu se poate ajunge la Dumnezeu decât prin Biserică, prin slujitorii ei sfințiți. În Biserică lucrează Duhul Sfânt prin Sfintele Taine și ierurgii, se varsă *focul* sfinților peste umanitate, aici te smerești și te rogi cu adevărat, aici devii mai bun, mai iertător, mai drept.

Aici e râul vieții ce țâșnește din tronul lui Dumnezeu și al Mielului (Apoc. XXII, 1), coborându-se întâi la noi, în Fiul care se smerește întrupându-se și Jertfindu-se, ca să urce apoi, spre Tatăl, prin învierea și înălțarea Sa, întâi El *primul născut între mulți frați*, ca după aceea să ne adune și pe noi în El sau să ne ridice pe malurile Lui, udați pe apa râului sfânt, lângă Tatăl.

Bibliografie:

1. *Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur*, Arhiepiscopia Constantinopolului, în *Liturghier*, București, 1980
2. Dumitru Pr. Prof. Stăniloae, *Servire și proexistență*, în *Glasul Bisericii*, XXII (1963), nr. 11-12
3. Dumitru Pr. Prof. Stăniloae, *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. I
4. Dumitru Pr. Prof. Stăniloae *Sfințenia în Ortodoxie*, în *Ortodoxia*, XXXII (1980), nr. 1
5. Paul Evdochimov, *Sfințenia în tradiția Bisericii ortodoxe*, p. 576-577.
6. Paul Evdokimov, *Sfințenia în Tradiția Bisericii Ortodoxe* (trad. Ioan V. Georgescu), în *Mitropolia Banatului* XXV (1975), nr. 10-12, p. 576.

De Paști

Prof. Dinu Caliopei-Alina
Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Alexandria

Copacii înfloriți în alb de îngeri
Vestesc că Domnul a-nviat de Paști,
Din Răstignirea pe a Crucii plângeri,
Din ochii Maicii plânși, atât de caști!

Iisus renaște an de an în inimi,
Cu salcii Îl primim în zi de primăvară,
Parfum de smirnă peste tot asemeni
Se-mbracă și livada, câmpul, țara!

Lumină ne aduce în făclie,
Și pace, pâine și iertare multă,
Trimite porumbeii cu solie,
Și cor de îngeri din înalturi cântă.

E iarăși Sărbătoare peste lume,
Și-n aer e o boare de zefir,
Hristos a Înviat din limpezime
Și cerul e albastru de safir!

Bat clopotele, aripi peste ramuri,
Șoptind că Domnul se înalță în înalt,
Biserica se-mpodobește-n vremuri,
În floare, busuioace, imn și psalt.

Azi, împletim a florilor culoare,
Și mâinile imploră doar iertare,
Când Domnul se ridică către soare,
Se-aprinde iară raza-n lumânare!

De Paști, e o lumină nelumească,
Mai vie și mai caldă în priviri,
Ce ne-nfășoară într-o mantie cerească,
În rugăciune și milostiviri!

SĂPTĂMÂNA PATIMILOR

Inf. Popa Mariana
Casa Corpului Didactic Teleorman

Ultima săptămână a Postului Paștelui, numită și Săptămâna Patimilor, are menirea de a pregăti credincioșii pentru Înviere. Primele trei zile se constituie într-un prolog al Sfintelor Patimi ale lui Hristos.

Luni și marți, la utrenii, se citesc Evangheliile care ne aduc aminte de cele din urmă învățături ale Domnului.

Miercurea Mare ne apropie deja de Sfintele Paști, astfel că biserica a rânduit ca fiecare credincios să ia aminte în această zi la doua exemple: cel al păcătoasei desfrânate, înstrăinate de Dumnezeu (dar care aducând în această zi, cu mare căință și cu lacrimi, mir de mult preț și ungându-L pe Hristos, devine mironosiță) și cel al lui Iuda (ucenicul care, deși apropiat de Domnul, L-a vândut, tot astăzi, pentru treizeci de arginți fariseilor și cărturarilor ce voiau să-L ucidă). Gestul lui Iuda a făcut ca, mai târziu, ziua de miercuri să fie declarată zi de post, ea fiind, alături de vineri (ziua în care Iisus a fost răstignit), una din cele două zile ale săptămânii în care trebuie să postească creștinii de-a lungul anului.

Patru lucruri sunt prăznuite în Joia Mare: spălarea picioarelor apostolilor de către Hristos, Cina Domnească la care s-a instituit Taina Împărtășaniei (Euharistia), rugăciunea din grădina Ghetsimani și prinderea Domnului de către cei ce voiau să-L ucidă. Joi este și ziua în care gospodinele trebuie să vopsească ouăle în roșu, urmând ca în Sâmbăta Mare să coacă pasca și cozonacul ce vor fi aduse la biserică în noaptea de Înviere pentru a fi sfințite. "Astăzi a fost spânzurat pe lemn Cel ce a spânzurat pământul pe ape". Aceste cutremurătoare cuvinte sunt rostite de preot încă din seara Sfintei Joi, când acesta iese din Sfântul Altar purtând în spate Crucea lui Hristos.

În Vinerea Mare nu se mai slujește Sfânta Liturghie, pentru ca Însuși Mielul lui Dumnezeu este jertfit acum, și se ține post negru. Aceleași lucruri sunt valabile și pentru Sâmbăta Mare. Prohodul Domnului de vineri seara este ultima etapă a tânguirii lui Hristos, Care se află acum în mormânt. La

sfârșitul slujbei se înconjoară biserica cu Sfântul Aer, pe sub care trec apoi toți credincioșii. Numit și Epitaf, Sfântul Aer este o pânză de în sau de mătase, de catifea sau de mușama pe care se află imprimată, brodată ori zugrăvită icoana înmormântării Domnului. Epitaful simbolizează trupul mort al lui Hristos.

În intervalul acesta dintre răstignirea pe cruce și Înviere, pentru ca moartea Lui să nu pară iluzorie oamenilor, Fiul lui Dumnezeu a lăsat trupul Său să zacă în mormânt trei zile și în acest timp S-a coborât cu sufletul la iad, sfărâmându-i porțile. Trăind timp de trei zile numai prin suflet, Iisus a voit să ne arate că este posibilă o viață spirituală, biruitoare și fericită, și fără de trup. Până la El, oricine murea se ducea la viața chinuită din iad, întrucât toți treceau pragul eternității cu sufletul transfigurat de păcat. Aceste trei zile de viață ale lui Iisus cu sufletul despărțit de trup formează începutul Raiului. Începând din acest moment, sufletele celor drepti sânt așezate în Rai până la Învierea lor cu trupurile.

Această înviere, numită și Învierea de Obște, va avea loc la a doua venire a Mântuitorului. Un alt motiv pentru care Iisus s-a pogorât la iad a fost acela de a încredința și celor de acolo, care au trăit pe pământ înaintea Sa, Vestea cea bună a mântuirii neamului omenesc de sub robia diavolului și a păcatului.

Pentru a simți măcar o fărâmbă din bucuria pascală cea mai autentică trebuie să ne pregătim în această săptămâna în care, ca și pe o scară cu șase trepte, urcăm spre Înviere, atât sufletul, cât și trupul, înăsprind postul pe cât stă în putința fiecăruia. Cei care nu s-au înfrânat deloc până acum este bine ca măcar în aceste ultime zile, care sânt și cele mai importante din Post, să o facă, știind că, după cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, bucuria lui Dumnezeu se revarsă și peste cel care a venit abia în ceasul al unsprezecelea ca și peste cel care a venit încă din ceasul întâi la Hristos.

SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII PRIN OCHI DE COPIL

Prof. metodist Iancu Ștefan
Casa Corpului Didactic Teleorman

Dincolo de semnificația religioasă, Paștele e sărbătoarea familiei lărgite. Copiii învață să respecte tradițiile și află că aparțin unui grup, unde fiecare își are locul său.

Majoritatea sărbătorilor – atât pentru noi, adulții, dar mai ales pentru copiii noștri – constituie repere în timp care ne permit să ne aducem aminte, să ne reunim și să ne cunoaștem mai bine.

Toate pregătirile pentru Paște asigură intrarea într-un timp al sărbătorii, ceea ce-i face pe cei mici să fie în al nouălea cer. Iar motivele nu sunt puține. Ei se bucură pentru că se înnoiesc din cap până în picioare, pentru că vor sta cu părinții până târziu în biserică, pentru că imediat după Înviere vor ciocni ouă roșii și se vor înfrupta din cozonaci și pască. Și chiar dacă, de-a lungul anului, tinerii sunt mai puțin prezenți la slujbele religioase, de sărbători și, mai ales de Paște, curtea bisericii devine neîncăpătoare. Frumos îmbrăcați în haine noi, așteaptă emoționați, cu lumânările în mână, să ia lumină. Astfel, amintirea copilului este marcată, în fiecare an, de bucuria de a primi daruri și de a ciocni ouă cu frații și prietenii.

Copiii simt o adevărată plăcere, înainte de Paște, să vopsească și să decoreze ouă cât mai frumos, să participe la pregătiri.

Pregătirile pentru Paște oferă părinților ocazia de a face împreună cu copiii activități care să le permită să se pună în valoare în ochii tuturor.

Copiii pot fi implicați în activitățile pascale solicită-le ajutorul la bucătărie, pentru mici treburi de rutină, consultă-i când alegem decorațiunile.

Este foarte distractiv să lucrăm împreună și, pe lângă aceasta, copiii vor căpăta sentimentul de satisfacție după ce și-au terminat treaba și vor avea despre ce povesti prietenilor.

Simbolurile pascale sunt extrem de puternice. Despre miel și ouăle de Paște există multe legende. Potrivit unei credințe, acestea, aduse de femeile mironosițe la Sfânta Cruce, au fost înroșite de sângele Mântuitorului. Se mai spune că, venind o femeie la mormântul lui Iisus, află că Acesta a înviat. Având femeia un coș cu ouă în mână, neîncercătoare, spune: „Dacă Iisus a înviat cu adevărat, să se facă roșii toate aceste ouă!”

O altă legendă spune că ouăle roșii se fac în amintirea unui alt eveniment: evreii au aruncat cu pietre în Mântuitor, dar acesta le-a transformat în ouă roșii, spre marea uimire a dușmanilor săi. Conform altei legende, evreii, așezați la masă după înmormântarea lui Iisus, se veseleau. Unul dintre ei, amintindu-și că Iisus a spus că va învia, a început să râdă, spunând: „Când va învia cocoșul din ciorbă și ouăle astea se vor înroși, atunci va învia și Iisus”. Nici nu apucă să termine bine vorba că, spre marea spaimă a mesenilor, ouăle se înroșiră și cocoșul zbură din ciorbă și începu să cânte. Toate acestea hrănesc imaginația și, mai mult, oferă satisfacție papilelor gustative, făcând din copil eroul zilei.

Importanța acordată sărbătorii Paștelui corespunde și nevoii de a marca viața prin simboluri care „hrănesc” albumul de familie cu fotografii-amintiri.

Ritualurile pascale sunt indispensabile copilului pentru a crește cu optimism și pentru a repera propriile perioade de creștere și de maturitate cu ajutorul amintirilor și fotografiilor păstrate despre el însuși, despre frații, surorile sau verișorii săi. De la an la an, acestea îi vor arăta cum se transformă fiecare copil în fetiță sau băiat, apoi în adolescent și adult.

Paștele este un bun prilej ca familia să se reunească. Copiii sunt fascinați de ritualurile familiale și astfel învață să le respecte. Acest lucru contribuie la stabilitatea relațiilor dintre membrii familiei, fiecare având sentimentul că aparține familiei, în care are locul său.

ÎNVIEREA DOMNULUI, SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI

**Prof. învă. preșcolar Crăiță Nicoleta
Grădinița nr. 1 Pantelimon**

Învierea Domnului sau Sărbătoarea de Paște este una dintre cele mai mari sărbători religioase ale anului care constituie fundația de bază a credinței și a Bisericii creștine. Fără Învierea lui Isus creștinismul nu s-ar fi răspândit și nu ar fi fost crezut, iar Biserica nu s-ar fi format, lumea rămânând păgână.

La câteva zile după intrarea triumfală în Ierusalim, Mântuitorul a fost judecat, chinuit și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt. După trei zile, duminica dimineața, El a înviat pentru mântuirea neamului omenesc.

Sărbătoarea Paștelui simbolizează astfel bucurie, lumină și speranță. Credincioșii din întreaga lume primesc marea sărbătoare a Paștelui cu iubire, împlinire sufletească și veselie.

În cele trei zile ale Învierii ard în văzduh trei candel mari, ce nu le vede nimeni.

De asemenea, Sărbătoarea Paștelui este și un prilej de reuniune cu membrii familiei, când se lasă deoparte grijile și problemele de zi cu zi, iar gândurile se îndreaptă către fapte bune și recunoștință.

Cele mai multe tradiții și obiceiuri ale zilei de Paște se referă în principal la cinstirea cum se cuvine a acestei sărbători, la bunul mers al vieții și al treburilor, la sănătatea familiei și la sporul casei.

În ziua de Paști, cum te scoli, să te uiți în cofa cu apă, că vezi bine peste an.

În mai toate zonele țării există obiceiul ca, în dimineața zilei de Paște, membrii familiei să se îmbrace în haine noi, curate și să meargă la biserică pentru a lua “paște”. Fiecare dintre aceștia trebuie

să aibe ou roșu în buzunar. Astfel că, după ce vor ieși din biserică, vor ciocni tradiționalele ouă roșii în timp ce rostesc binecunoscuta formulă “Hristos a Înviat”, la care se răspunde cu “Adevărat a Înviat”. Se mai spune, de asemenea, că din primul ou ciocnit este bine să guste toată familia pentru a fi împreună întotdeauna. Acest ou trebuie spart de capul familiei, care îl împarte în atâtea bucăți câți membri are familia.

La Paști cine merge la biserică să-și pună un ou roșu în sân, ca să fie totdeauna roșu la față.

Un alt obicei al zilei de Paște, care se respectă cu precădere la sate, este acela de a pune brazde de iarbă verde la intrarea în casă, după întoarcerea de la biserică. Fiecare membru al familiei trebuie să calce pe iarba verde înainte de a intra în casă. Va fi astfel sănătos, voios și proaspăt ca verdeța ierbii.

Se pune iarbă verde în trei locuri: la scară, la ușa de la intrare, în fața odăii de dormit. Când se întorceau de la Înviere călcau pe iarba verde, să fie sănătoși.

În unele regiuni din România există obiceiul conform căruia în dimineața zilei de Paște, până la răsăritul soarelui, oamenii se duc la râu sau la o apă din apropiere și se scaldă. Se vor curăța astfel de boli, răutăți, aruncături și făcături, iar peste an vor fi scutiți de boli, se vor face iuți, sprinteni, sănătoși și harnici.

În alte zone din România, după ce se întorc de la Înviere, toți membrii familiei se spală într-un vas cu apă în care se află, pe lângă apă proaspătă și curată, unul sau mai multe ouă roșii și câțiva bănuți de argint. Oul se pune pentru a fi roșii și sănătoși ca oul, iar bănuții ca să le meargă bine peste an și să aibe bani de ajuns.

În ziua de Paști, dimineața, ne spălăm cu un ou roș și cu un franc în cană. Moneda închipuiește banii cu care Iuda L-a vândut pe Isus, iar oul cel roș sângele lui Hristos care s-a vărsat pe cruce.

De asemenea în anumite regiuni ale țării se respectă și tradiția conform căreia prima persoană care îți calcă pragul în ziua de Paște să fie un bărbat. În felul acesta vei avea spor și belșug în toate cele.

Superstițiile zilei de Paște sunt pe cât de multe, pe atât de diverse și de surprinzătoare. Acestea se referă în principal la vreme, sănătate, noroc, spor și belșug.

Se spune despre vremea din ziua de Paște că dacă va ploua, atunci până la Rusalii va fi tot ploios, iar de va bate grindina în ziua de Paște, atunci anul va fi mănos.

Dacă vrei să-ți afli norocul păstrează oul fiert, sfințit în ziua de Paște, până la Paștele următor. Atunci sparge-l: de va fi gol, n-ai noroc, de va fi plin, ești cu mare noroc.

În ceea ce privește somnul, se spune că cine doarme în ziua de Paște va fi tot anul somnoros. De asemenea, tot legat de somn, se mai spune că în ziua de Paște nu e bine să dormi deoarece îți fură dracul pasca.

Din vremuri de demult se mai crede că cine se naște în ziua de Paște va fi un om norocos pentru tot restul vieții.

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI LA ROMÂNI

Prof. Mihaela Ciofalcă
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, Alexandria

Sarbatoarea Sfintelor Pasti este marcata in comunitatea romaneasca, de o primenire a caselor si gospodariilor, de slujbe speciale savarsite in cadrul Bisericilor Ortodoxe, dar si de o gama larga de preparate traditionale romanesti. De pe masa fiecarui roman nu trebuie sa lipseasca ouale rosii, cozonacul si friptura de mielul.

Multe dintre obiceiurile pascale sunt legate de ou. Obiceiul colorarii oualor s-a transmis crestinilor si este, din fericire, inca practicat, mai ales, la popoarele Europei si Asiei. Spre deosebire

de alte țări ale Europei, unde obiceiul s-a restrans sau a disparut, la români a înflorit, atingând culmile artei prin tehnica, materiale, simbolica motivelor și perfectiunea realizării.

- Cel mai răspândit obicei de Paște este vopsirea de ouă roșii.
- Una dintre cele mai cunoscute legende din cultura românească explică de ce se înroșesc ouăle de Paște. Se spune că Maica Domnului, care venise să își plângă fiul răstignit, a așezat coșul cu ouă lângă cruce și acestea s-au înroșit de la sângele care picura din rănilor lui Iisus.
- Deși la început ouăle se vopseau doar cu culoarea roșie, în prezent există o mulțime de culori și ornamente cu care se pot picta și decora ouăle de Paște.
- Oul se roșește pentru că el reprezintă forma rotundă a pământului și acest pământ l-a spălat Hristos cu sângele său. Din cele mai vechi timpuri și în toate țările există ouă roșii. Pretutindeni, în palat și bordei, s-au făcut ouă roșii, colorate din anumite și deosebite substanțe, până când acest lucru a ajuns acum o adevărată artă. Se ciocnesc și se sparg doar ouă vopsite într-o singură culoare, nu și cele „scrise” sau „încondeiate”, care sunt adevărate opere de artă, care merită să fie păstrate în vitrină, fără să ne pese de semnificații, ci doar de esteticul desenelor simbolice.

Muzeul Ouălor "Lucia Condrea", Moldovița, Suceava

<https://real-tour-ro.captur3d.io/view/artalucia/muzeuloualorluciacondrea>

- De Paști natura și oamenii îmbracă straiile ÎNVIERII. A cunoaște semnificațiile, simbolurile sărbătorii alături de imaginea coșului împletit din răchită, încărcat cu ouă roșii, cu cozonaci și pască, luminat de lumina sfântă adusă de la biserică în candela familiei constituie repere ale valorilor noastre moral-creștine.
- Păstrând la loc de cinste aceste datini, tradiții și credințe, practicându-le alături de copiii noștri, vom păstra vie spiritulitatea românească, ca pe un izvor de bună creștere.

„**Hristos a înviat!** Ce vorbă sfântă!

Îți simți de lacrimi calde ochii uzi

Și-n suflet parcă serafimii-ți cântă

De câte ori creștine o auzi...” (V. Militaru)

TRADIȚII PASCALE MUNTENIA, OLTENIA, TRANSILVANIA, MOLDOVA

**PEȘA CĂTĂLINA, PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ “ȘTEFAN CEL MARE”, ALEXANDRIA**

MUNTENIA SI OLTENIA

Pastele este în primul rând o sărbătoare de suflet, un moment care aminteste de iubirea divină și de miracolul învierii. Obiceiurile păstrate în această perioadă sunt mai puține, importante fiind valorile spirituale și semnificația lor pentru creștini. În Săptămâna Mare, gospodinele înroșesc ouale

și pregătesc mâncărurile tradiționale cu care îi vor servi pe musafiri. De pe masă și din cosul pascal nu lipsește în niciun an pasca, aliment care face aluzie la trupul lui Hristos. În Muntenia, pasca este deseori înconjurată de zîmtisori, având forma unui soare care oferă vitalitate oamenilor și naturii.

La denia din Joia Mare, fetele și baietii vin la biserică aducând o sfoară; după fiecare evanghelie citită fac un nod și își pun o dorință. Sfoara cu cele 12 noduri se pune sub pernă în noaptea de joi spre vineri pentru ca tinerii să-și viseze jumătatea. De asemenea, dacă una dintre dorinte se îndeplinește, nodul corespunzător se desface. Mai există obiceiul ca fetele nemăritate să ascundă mătrăgună sub pragul bisericii; dacă preotul trece peste ea, vor avea noroc în dragoste tot anul.

În seara Învierii, credincioșii de toate varstele merg la slujbă, încercând să uite de supărări și să-și regăsească pacea sufletească. Se spune că fetele trebuie să păstreze lumanarea primită în biserică și să o aprindă pentru câteva momente în timpul evenimentelor fericite din viața lor; respectând tradiția, vor fi bine văzute de ceilalți și vor avea parte de reușite. Enoriașii care nu merg la slujbă îndeplinesc în primăzi de Paste un ritual menit să-i purifice: se spală pe față cu apă proaspătă, în care pun un ou roșu, un ou alb și o monedă de argint. Această datină este considerată aducătoare de belsug, sănătate și energie; abia apoi familia se așază la masă, bucurându-se de sărbătoarea pască, de cadouri și de preparatele delicioase. Obiceiurile de Paste din Muntenia și-au pierdut însemnătatea sau au fost uitate în timp, lăsând locul unei celebrări linistite și armonioase.

În Muntenia și Oltenia, potrivit tradiției de secole, oltencele nu au voie să doarmă deloc în Joia Mare, deoarece vor avea probleme cu somnul tot anul. De asemenea, dacă spală haine sau gătesc tot felul de preparate grele pentru masa de Paște, acestea pot fi blestemate de Joimărița, un personaj mitic care sperie Paștele.

În mai multe localități din Muntenia și Oltenia, credincioșii își amintesc de cei decedați și se spune că în această zi, sufletele morților se întorc la casele lor, fapt pentru care seara se aprind lumânările. În ziua de Paște, după ce au venit de la biserică, muntenii și oltenii de la sate nu intră în casă până nu culeg iarbă proaspătă și deasă din grădină, pe care o pun în fața casei pe terasă sau pe scări. În Oltenia se pregătește pe lângă drobul de miel sau tradiționala pască și ciorba de bureți, o ciorbă clasică și unică doar în această regiune a țării.

MOLDOVA

În Moldova este o tradiție sfântă, că după slujba de la biserică, preotul să treacă pe la fiecare mormânt să citească o rugăciune alături de familia celor adormiți. Bucatele tradiționale pregătite și aduse de gospodine sunt sfințite și date de pomană pentru sufletul celor plecați pe lumea de dincolo. Aceasta este un obicei prin care sătenii își amintesc de cei dragi care au plecat de lângă ei, pomenindu-i.

Odată cu această tradiție, a doua zi de Paște este un bun prilej pentru cei care au plecat din acest sat, să se reîntoarcă la origini, să se întâlnească cu prietenii din copilărie și să depene amintiri. După un post de șapte săptămâni, gospodinele încep încă din Joia Mare din Săptămâna Patimilor să pregătească cele mai bune bucate de Paște. Țăranii încetează munca la câmp și se retarg spre case pentru a face curățenia de Paște.

În Moldova, este o tradiție păstrată încă din bătrâni, că în joia seacă să se vopsească ouăle pentru că se spune că se păstrează mai bine. Tot în această zi se coc cozonacii și pasca.

Următoarea zi, în vinerea mare, gospodinele țin post negru, nu se coace pentru că este considerat un păcat. Seara, după ce aproape totul este gata, copii mari și mici, femei și bărbați, se îmbracă de sărbătoare, iau câteva flori din grădină și pornesc spre biserică. Acolo se trece pe sub Sfânta Masă de 3 ori, apoi se cântă Prohodul. După Prohod, preotul împreună cu tot alaiul de enoriași ies afară să înconjoare biserica în frunte fiind un barbat mai voinic din sat care poartă în spate crucea pe care este întruchipat Iisus Hristos.

TRANSILVANIA

În Miercurea, Joia și în Vinerea Mare, femeile pregătesc pasca, mielul și ouăle, a căror încondeiere se distinge în această zonă printr-o varietate mare de modele și culori.

În ziua de sâmbătă, băieții împodobesc brazii cu panglici colorate, iar seara, tinerii se strecoară în curțile fetelor nemăritate și le agață brazii la poartă. La masa de Paște ouăle roșii se ciocnesc după un

anumit ritual: persoana mai în vârstă (de obicei bărbatul) ciocnește de capul oului ținut în mână de un membru al familiei, în timp ce spune: “Hristos a Înviat !”, la care se răspunde cu: „Adevărat a Înviat!” În prima zi de Paște în unele sate transilvănene toți membrii se spală de dimineață pe față cu apa în care a fost pus un ou roșu, un ban de argint și o crenguță cu busuioc. În unele zone din Transilvania există credința că îți va merge bine tot anul dacă prima persoană care intra în casă va fi un bărbat. Prânzul din prima zi de Paște este un prilej de reunire a familiei, iar de pe masa nu pot lipsi: ouăle roșii, ceapa verde, cașul de oaie, salata, ridichi, drobul și friptura de miel. În a doua zi de Paște, fetele tinere și femeile sunt stropite cu parfum de către feciori și bărbați îmbrăcați în haine tradiționale. Fetele, la rândul lor, oferă baietilor de băut, ouă roșii și prăjitură.

EDUCAȚIA RELIGIOASĂ ÎMPĂRTĂȘITĂ COPIILOR

Tatu Aurora Claudia

Profesor de religie

Școala Gimnazială „Grigore Moisil” Ploiești

Puține popoare au avut privilegiul de a se forma în istorie, așa cum s-a născut în cristelina creștină poporul român. Practic, a fi român, a fost sinonim de la începuturile acestui popor cu a fi creștin. Religia a fost dintotdeauna o necesitate a firii umane, nu numai o poruncă a lui Dumnezeu, întrucât numai El și prin El omul poate ajunge la desăvârșire. Legătura dintre educație și planul Lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră este plastic exprimată de Sfinții Părinți: „*Dumnezeu S-a făcut om pentru ca omul să devină Dumnezeu.*”

Nu există investiție spirituală mai mare decât transmiterea credinței ca valoare veșnică. Credința e cea mai mare comoară pe care părinții o pot transmite copiilor lor. Una din îndatoririle de competență ale fiecărui creștin ortodox este de a ști ce crede și cum crede.

„*Credem și mărturisim că Întemeietorul Sfintei Biserici este Iisus Hristos Domnul.*”

Iisus Hristos este piatra de temelie „*cea din capul unghiului!*” (I Petru 2,6). Este Piatra pe care se construiește lecția de viață. El ne trimite harul care ne ajută la mântuire. Copilul se naște la o nouă viață în Hristos prin Sfântul Botez și trebuie să-L cunoască și să-L iubească în mod personal. În școală, elevul devine ucenic al lui Hristos, purtător de Hristos, rămânând în același timp în societate și în familie, să dea mărturie acolo despre credința, nădejdea și dragostea sa față de Dumnezeu. Hristos este pedagogul desăvârșit care conduce oamenii spre mântuire. Educația creștină pornește din familie, se continuă în biserică și la școală și urmărește permanent realizarea comuniunii omului cu Dumnezeu și creșterea continuă a omului în această comuniune. Puterea educației creștine își are izvorul în comuniunea omului cu Hristos. Copiii sunt în centrul atenției Mântuitorului „*Lăsați copiii să vină la mine..., că unora ca acestora este Împărăția cerurilor!*” (Matei 19,14;18,3). Copiii au deschidere și disponibilitate față de Cuvântul lui Dumnezeu, au curăție morală, spirituală și trupească. Acestea sunt arătate de Mântuitorul ca prime condiții de intrare în Împărăția Sa. Problema educației în general și mai ales a copiilor în special, ocupă primul loc în ansamblul preocupărilor societății actuale, căci toată lumea vede în pregătirea și dezvoltarea acestor copii, însăși salvarea omenirii. Societatea nu își are existența decât prin educație, care este unicul mijloc de a forma caractere, adevărate personalități dinamice și creatoare.

Auzim de cele mai multe ori că vremurile pe care le trăim nu sunt propice pentru credință. Într-adevăr sunt multe griji și lipsuri, frustrări, e multă nedreptate, mult desfrâu și multe ispite. Dar nu cred că vreodată a fost mai ușor. Mântuitorul Însuși i-a încurajat pe Apostoli (prin ei și pe noi cei de azi) spunându-le: „*În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea*” (In.16,33).

Nici în vremea persecuțiilor nu era ușor să fii creștin. Mulți și-ar fi dorit poate să trăiască vremurile noastre. Dar acestea sunt vremurile și oricum ar fi ele sunt vremurile în care noi trebuie să ne câștigăm mântuirea printr-o relație vie cu Hristos în Biserică.

„Mântuirea vine de la Dumnezeu și nu de la vremuri sau de la societate. Vremurile, oricum ar fi ele, sunt vremurile mântuirii noastre.”

În copilărie, mici fiind, ori de câte ori ne doare sau ne supără ceva, alergăm în brațele grijulii ale mamei. Întotdeauna blândeale ei mângâieri ne alină toată suferința.

Mare este taina acestor mângâieri calde și iubitoare, ce într-o clipă ne pot face să uităm toată durerea. Asemeni mamelor iubitoare și Mântuitorul Hristos îi așteaptă permanent pe copii să vină în brațele Lui, să-L urmeze, să se asemene cu El și să se unească în mod tainic cu Acesta, pentru a putea deveni prin har, credință și fapte bune adevărați creștini.

Acești copii au nevoie de educație religioasă nu pentru a se forma ca teologi ci pentru a deveni buni creștini.

Bibliografie

1. Laurențiu Dumitru, *Hristos și tinerii*, Editura Bunavestire, Galați, 2003
2. ***Patriarhia Romana, *Apostolat educational*, Editura Basilica a Patriarhiei Romane, București, 2010
3. ****Carte de invatatura crestina ortodoxa*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1978
4. Gheorghe Vasilescu, *Educația religioasă a tineretului*, în *Almanahul bisericesc*, Editura Internațional Impex SRL, București, 1995

Paștele la români

Prof. învă. preșcolar Violeta Socol
Grădinița cu P.P. nr. 7, Alexandria

„Voi toți, ce-ați plâns în întuneric,
și nimeni nu v-a mângâiat
Din lunga voastră-ngenunchere
Sculați... Christos a Înviat!” (Alexandru Vlahuță)

Paștele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, considerat Fiul lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștelui marchează începutul anului ecleziastic creștin.

Potrivit cercetărilor Vaticanului cuvântul „Paște” derivă din ebraică „pesah” (פסח), care semnifică trecere. În Vulgata s-a tradus cu expresia „transitus Domini” (trecerea Domnului) devenită în engleza iacobină passover. Cuvântul în aramaică este pas.ha, care stă la originea cuvintelor grecești și latine πάσχα, pascha. O altă interpretare, răspândită în secolele trecute la catolici, a fost aceea de „pascha – passione”, de la „passione – suferință” (în greacă: πάσχω (páscho – sufăr), πάσχει (páschei – suferă).

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății. Ea are darul de a aduce familia împreună și este plină de obiceiuri tradiționale.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, tărani încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei, a curții, pentru ca totul să fie curat. Tot Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Cel mai răspândit obicei creștin de Paște este vopsirea de oua roșii. Acestea sunt nelipsite de pe masa copioasă din prima zi a acestei sărbători și face deliciul celor mici, care abia așteaptă să le ciocnească și chiar să le mănânce.

Deși înainte nu se accepta ca ouăle să aibă altă culoare în afară de cea roșie, acum lucrurile s-au mai schimbat, iar bunicile, mamele și copiii le colorează și cu verde, galben sau albastru.

Potrivit tradiției, la miezul nopții dintre sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apa curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică. Acasă le e îngăduit să rămână doar celor foarte bolnavi.

Un alt obicei al zilei de Paște, care se respectă cu precădere la sate, este acela de a pune brazde de iarbă verde la intrarea în casă, după întoarcerea de la biserică. Fiecare membru al familiei trebuie să calce pe iarbă verde înainte de a intra în casă. Va fi astfel sănătos, voios și proaspăt ca verdeța ierbii.

Se pune iarbă verde în trei locuri: la scară, la ușa de la intrare, în fața odăii de dormit. Când se întorceau de la Înviere călcau pe iarbă verde, să fie sănătoși.

În unele regiuni din România există obiceiul conform căruia în dimineața zilei de Paște, până la răsăritul soarelui, oamenii se duc la râu sau la o apă din apropiere și se scaldă. Se vor curăța astfel de boli, răutăți, aruncături și făcături, iar peste an vor fi scutiți de boli, se vor face iuți, sprinteni, sănătoși și harnici.

În alte zone din România, după ce se întorc de la Înviere, toți membrii familiei se spală într-un vas cu apă în care se află, pe lângă apă proaspătă și curată, unul sau mai multe ouă roșii și câțiva bănuți de argint. Oul se pune pentru a fi roșii și sănătoși ca oul, iar bănuții ca să le meargă bine peste an și să aibe bani de ajuns.

În ziua de Paști, dimineața, ne spălăm cu un ou roș și cu un franc în cană. Moneda închipuiește banii cu care Iuda L-a vândut pe Isus, iar oul cel roș sângele lui Hristos care s-a vărsat pe cruce.

De asemenea, în anumite regiuni ale țării se respectă și tradiția conform căreia prima persoană care îți calcă pragul în ziua de Paște să fie un bărbat. În felul acesta vei avea spor și belșug în toate cele.

Superstițiile zilei de Paște sunt pe cât de multe, pe atât de diverse și de surprinzătoare. Acestea se referă în principal la vreme, sănătate, noroc, spor și belșug.

BIBLIOGRAFIE:

„Obiceiuri și tradiții de Paște - Cura de Miere”. Curademiere.ro. Accesat în 18 aprilie 2017.

„Obiceiuri de Paști”. Astrocafe.ro. Accesat în 18 aprilie 2017.

„Obiceiuri de Sfintele Paști: crestinortodox.ro/paste/obiceiuri-tradiții-paste/

„Semnificația teologică a Paștelui”. SetThings.com. Accesat în 19 septembrie 2017.

TRADIȚII PASCALE ROMÂNEȘTI

PROF. STRECHE DELIA IONELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NANOV

Sărbătoarea Paștelui este pentru români, alături de Crăciun, cea mai importantă din an, pentru care fiecare familie se pregătește cu mult timp înainte prin postul ținut cu atâta evlavie. În biserica ortodoxă, oamenii se pregătesc pentru întâmpinarea sărbătorilor de Paști prin "postul Paștelui", numit și "Postul Cel Mare", post care durează 48 de zile. În mod oficial, postul începe după "Duminica iertării", în ziua de luni a săptămânii a 7-a de dinaintea sărbătorii de Paști.

Ultima săptămână din Postul Paștelui se numește "Săptămâna Patimilor" și începe în duminica Floriilor, duminica în care se comemorează intrarea lui Iisus în Ierusalim. "Săptămâna Patimilor" comemorează prinderea lui Iisus, crucificarea și moartea Lui. În această ultimă săptămână, multe biserici țin slujbe în fiecare seară, slujbe numite "Denie". De luni până joi se comemorează ultima masă, prinderea și închiderea lui Iisus. Ziua de joi se numește "Joia Mare". Vineri, numită "Vinerea Mare", se comemorează crucificarea și moartea lui Iisus pe cruce. În această zi se ține "post negru", adică nu se mănâncă nimic. Deși această sărbătoare reprezintă pentru toți românii învierea Domnului Iisus Hristos, ea se sărbătorește oarecum diferit în regiunile României. Astfel...

În **Bucovina**, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și, așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flăcări trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a-și arăta consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu.

În zona **Câmpulung Moldovenesc**, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucatele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în râu pentru a alunga seceta), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belsug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), făină (pentru ca rodul grâului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pasca, șunca, brânza, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfeclă roșie cu hrean și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continuă în familie.

La **Călărași**, la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, ouă roșii, cozonac și cocoși albi. Cocoșii sunt crescuți anume pentru împlinirea acestei tradiții. Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocoș cântă primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belsug. După slujbă, cocoșii sunt daruiți oamenilor săraci.

O foarte frumoasă datină se păstrează în **Maramureș**, zona **Lăpușului**. Dimineața în primei zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor "Sărbători fericite!". La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

În **Banat**, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de Paști (vin și pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continuă masa cu friptură de miel.

În **Țara Moților**, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine și a fost furată, sunt pedepsiți ca a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfruptă atât "hoții", cât și "păgubașii". Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

În **Țara Bârsei**, în jurul Brașovului, se face o petrecere care adună întreagă comunitate – obiceiul Junii Brașovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de călușari sau de colindători, cu vataf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În **Moldova**, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ou roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi, copiii trebuie să-și clătească fața cu apa și să-și atingă obraji cu ouăle pentru a avea un an plin de bogății.

ÎNVIEREA DOMNULUI

Profesor: Dragoș Marcu
Școala Gimnazială Giuvărăști

Învierea lui Iisus Hristos (Învierea Domnului) este un fundament doctrinar și ritual pentru credința creștină - catolică, ortodoxă și reformată. Este practic temelia bisericii pe care o cunoaștem astăzi. Acest eveniment este relatat de scrierile vremii și de apostolii lui Hristos. La început, învierea ca doctrină nu a fost acceptată în Imperiul Roman cu excepția primilor creștini.

„Iar a doua zi, care este după vineri, s-au adunat arhieriei și fariseii la Pilat, zicând: Doamne, ne-am adus aminte că amăgitorul Acela a spus, fiind încă în viață: După trei zile Mă voi scula. Deci, poruncește ca mormântul să fie păzit până a treia zi, ca nu cumva ucenicii Lui să vină și să-L fure și să spună poporului: S-a sculat din morți. Și va fi rătăcirea de pe urmă mai rea decât cea dintâi. Pilat le-a zis: Aveți strajă; mergeți și întăriți cum știți. Iar ei, ducându-se, au întărit mormântul cu strajă, pecetluind piatra.”
Evangelhia după [Matei 27:62-66](#)

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țărani încetează

lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Obiceiuri de Paște în regiunile României

Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune:

În Țara Moților, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți că a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfrupta atât „hoții”, cât și „păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din zona Transilvaniei, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție.

În Țara Bârsei, în jurul Brasovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brasovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vâtaf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucățelele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în rău pentru a alunga secetă), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), faina (pentru că rodul graului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii

Bibliografie

1. Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1991;
2. „Învățătură de credință creștină ortodoxă”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000, p.128
3. Maria și Nicoale Zahacinschi, Ouăle de Paști la români, Editura Sport-Turism, București, 1992.
4. Simion Florea Marian, Sărbătorile la români, vol.II, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994.

